

Finlex ®

26.11.1993/1054

Dokumentin versiot

- [Viitetiedot](#)
- [På svenska](#)

Kirkkolaki

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle seuraava kirkkolaki:

I OSA

YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

1 LUKU

Kirkon tunnustus, tehtävä ja jäsenet

1 §

Tunnustus

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa. Kirkon tunnustus ilmaistaan lähemmin kirkkojärjestyksessä.

2 §

Tehtävä

Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi.

3 §

Jäsenet

Kirkon jäseneksi otetaan kasteessa. Kirkkojärjestyksessä määrätään, miten jo kastettu henkilö otetaan kirkon jäseneksi.

Kirkon jäseneksi liittymisestä ja kirkosta eroamisesta on voimassa, mitä uskonnonvapauslaissa ([453/2003](#)) säädetään. Alle kaksitoistavuotias lapsi voidaan liittää kirkon jäseneksi, jos hänen vanhempansa tai huoltajansa on kirkon jäsen ja jos lapsen jäsenyydestä on sovittu tai päätetty uskonnonvapauslain 3 §:ssä säädetyllä tavalla. ([30.12.2003/1279](#))

Kirkon jäseneksi voi liittyä Suomen kansalainen sekä ulkomaalainen, jolla on kotikuntalaissa ([201/1994](#)) tarkoitettu kotikunta Suomessa. Suomessa asuva, kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen voi liittyä kirkon jäseneksi, jos hän on osallistunut seurakunnan toimintaan kolmen kuukauden ajan. ([8.11.2013/797](#))

Kirkon jäseneksi liittyvä ei voi samanaikaisesti olla muun uskonnollisen yhdyskunnan jäsen. Muulla uskonnollisella yhdyskunnalla ei tässä luvussa tarkoiteta sellaista uskonnollista yhdyskuntaa, jonka kanssa kirkolliskokous on hyväksynyt sopimuksen jäsenyyden vastavuoroisista edellytyksistä. ([8.11.2013/797](#))

4 § ([8.11.2013/797](#))

Jäsenyyden lakkaaminen

Kirkon jäsenyys lakkaa, kun:

- 1) jäsen eroaa kirkosta;
- 2) jäsen liittyy muun uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi;
- 3) jäsenellä ei ole enää kotikuntaa tai väestökirjanpitokuntaa Suomessa;
- 4) kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen jäsen ei enää asu Suomessa.

2 LUKU

Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

1 §

Kirkkolaki ja kirkkojärjestys

Kirkon järjestysmuodosta ja hallinnosta säädetään tässä laissa.

Kirkon hallinnosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä, jossa annetaan määräyksiä myös kirkon toiminnasta. Kirkkojärjestyksen antaa kirkolliskokous.

2 §

Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset

Kirkolla on yksinoikeus ehdottaa kirkkolakia kaikesta, mikä koskee ainoastaan kirkon omia asioita, sekä kirkkolain muuttamista ja kumoamista. Kirkon ehdotuksen tekee kirkolliskokous. Kirkolliskokouksen ehdotuksen tutkiminen ja vahvistaminen on tasavallan presidentin ja eduskunnan tehtävä. Kirkolliskokouksella on myös oikeus tehdä esityksiä kirkkoa koskevasta muusta lainsäädännöstä.

Kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voidaan oikaista ehdotuksessa oleva sellainen lainsäädäntötekniinen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. Oikaisu voidaan tehdä kirkkohallituksen annettua asiasta lausunnon tai tehtyä siitä aloitteen. ([30.12.2015/1602](#))

Säädettäessä asioista, jotka koskevat kirkon suhdetta valtioon tai toisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin, on kirkolle varattava tilaisuus antaa lausunto. ([25.10.1996/771](#))

Kirkolla on oikeus tehdä valtion viranomaisille esityksiä tai antaa lausuntoja kirkon opin ja tehtävän kannalta tärkeitä yhteiskunnallisista kysymyksistä. ([25.10.1996/771](#))

[3 §](#)

Kirkon vaalijärjestys ja säädösten julkaiseminen ([30.12.2015/1602](#))

Kirkolliskokous antaa kirkon vaalijärjestyksen, jossa määrätään tarkemmin seurakuntavaaleista sekä kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten, piispan, papin, tuomiokapitulin pappisasessorin ja maallikkojäsenen sekä lääninrovastin vaaleista. ([30.12.2003/1274](#))

2 momentti on kumottu L:lla [30.12.2015/1602](#) ([30.12.2015/1602](#))

Kirkkojärjestys ja kirkon vaalijärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

3 LUKU

Kirkon hallinnollinen ja kielellinen jako

[1 §](#)

Hiippakunta

Kirkollista hallintoa varten maa on jaettu hiippakuntiin. Hiippakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää kirkolliskokous. Kirkolliskokous päättää myös hiippakunnan rajojen muuttamisesta, jollei 6 §:n 4 momentista muuta johdu. ([30.12.2015/1602](#))

Hiippakunnat on jaettu rovastikuntiin. Rovastikuntajaosta päättää tuomiokapituli.

[2 §](#)

Seurakunta ja sen jäsenet

Kirkon jäsenet kuuluvat seurakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Kielellisellä perusteella voi samalla alueella olla useampia seurakuntia.

Kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka taikka väestökirjanpitokunta. Kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hän asuu. Kirkkohallitus voi kuitenkin antaa määräyksiä siitä, milloin kirkon jäsen voi olla kotikuntansa alueella olevan muun seurakunnan jäsen. ([8.11.2013/797](#))

Seurakunnassa voi olla myös poissaoleviksi merkittyjä jäseniä. Seurakunnan väkiluku on läsnäoleviksi merkittyjen jäsenten lukumäärä.

[3 §](#)

Seurakuntajako

Seurakuntajaon tulee noudattaa kuntajakoa siten, että kukin kunta on kokonaisuudessaan saman seurakunnan tai saman seurakuntayhtymän alueella.

Seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti tai kielellisellä perusteella, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää kirkkohallitus.

Seurakuntajaon muuttamista koskevaa päätöstä ei saa tehdä ilman erityisen painavaa syytä, jos seurakunnan lakkauttamisesta, seurakuntien yhdistämisestä tai muusta seurakuntajaon muutoksesta aiheutuu, että yksikielisen seurakunnan jäsenet taikka kaksikielisen seurakunnan kielelliseen enemmistöön kuuluvat jäsenet tulevat uudessa tai entisessä seurakunnassa kielelliseksi vähemmistöksi. ([21.7.2006/621](#))

4 §

Seurakuntayhtymä, kappeliseurakunta ja seurakuntapiiri

Seurakuntayhtymistä säädetään 11 luvussa.

Seurakunnasta voidaan jokin alue muodostaa kappeliseurakunnaksi tai seurakuntapiiriksi. Niistä määrätään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

5 § ([21.7.2006/621](#))

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kieli

Seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä taikka kaksikielisiä, jollei seurakunnan kielestä tai siihen liittyvistä muista jäsenyyседелlytyksistä seurakuntaa perustettaessa tai muutoin erikseen muuta määrätä. Seurakunta on kaksikielinen, kun seurakunnan läsnäoleviksi merkittyjen jäsenten suomenkielinen tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain ([423/2003](#)) säännösten mukaan olisi kaksikielinen. Jos samalla alueella on kielellisellä perusteella useita seurakuntia, ne ovat aina yksikielisiä. Ahvenanmaan maakunnan alueella seurakunnat ovat yksikielisiä.

Kokonaan tai osittain saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat seurakunnat ovat kaksikielisiä siten, että niissä noudatetaan, mitä saamen kielestä tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Seurakuntayhtymä on yksikielinen, jos siihen kuuluu ainoastaan yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielinen, jos siihen kuuluu erikielisiä seurakuntia tai vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Seurakuntayhtymän enemmistön kieli määräytyy siihen kuuluvien seurakuntien läsnäoleviksi merkittyjen jäsenten enemmistön kielen mukaan.

Kirkkohallitus määrää joka viides vuosi seurakunnassa edellisen kalenterivuoden lopussa läsnäolleiksi merkittyjen jäsenten kielellisen jaon perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä.

6 § ([30.12.2015/1602](#))

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kuuluminen hiippakuntaan

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on ruotsi, kuuluu Porvoon hiippakuntaan.

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on muu kuin suomi tai ruotsi, kuuluu siihen hiippakuntaan, johon se perustettaessa määrätään.

Seurakuntayhtymä on sen hiippakunnan tuomiokapitulin alainen, johon enemmistö seurakuntien läsnä olevista jäsenistä kuuluu.

Kirkkohallitus päättää:

- 1) seurakunnan siirtämisestä toiseen hiippakuntaan, jos seurakunnan kielellinen enemmistö on vaihtunut ja muuttunut tilanne on kestänyt viisi vuotta;
- 2) seurakunnan kuulumisesta hiippakuntaan, jos eri hiippakuntiin kuuluvat seurakunnat yhdistetään, niiden tilalle perustetaan uusi seurakunta tai seurakuntayhtymä taikka seurakunta liittyy toisen hiippakunnan seurakuntayhtymään.

7 § [\(21.7.2006/621\)](#)

Kirkon ja hiippakunnan viranomaisten kieli

Kirkolliskokous, piispainkokous, kirkkohallitus ja sen alaiset toimielimet sekä kirkon työmarkkinalaitos ovat kaksikielisiä viranomaisia.

Hiippakunnan viranomaiset ovat yksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vain yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Kaksikielinen tuomiokapituli voi kuitenkin toimia seurakunnan kielellä, kun se hoitaa yksikielisen seurakunnan hallintoon liittyviä tehtäviä.

8 § [\(21.7.2006/621\)](#)

Kirkollishallinnossa noudatettavat kielisäännökset

Kirkollishallinnossa noudatetaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin, mitä kielilaissa säädetään oikeudesta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisissa, asian käsittelykielestä viranomaisissa, toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä, kielellisten oikeuksien turvaamisesta, viranomaisten työkielestä, yleisessä tiedottamisessa käytettävästä kielestä sekä kielellisten oikeuksien edistämisestä. Mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvin osin kirkon ja hiippakunnan viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vastaavasti soveltuvin osin seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisia.

Mitä saamen kielilaissa [\(1086/2003\)](#) säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvin osin Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia ja hiippakuntavaltuustoa, ja mitä kunnan viranomaisista, koskee soveltuvin osin saamelaisten kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevia seurakuntia.

4 LUKU

Seurakunnan toiminta

1 §

Seurakunnan tehtävät

Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

2 §

Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset

Jumalanpalveluksista, sakramenteista ja kirkollisista toimituksista määrätään kirkkojärjestyksessä ja kirkkokäsikirjassa. Tuomiokapituli antaa tarvittaessa niistä täydentäviä ohjeita.

Jumalanpalveluksissa sekä muissa kirkollisissa ja seurakunnallisissa tilaisuuksissa voidaan kerätä kolehti kirkon ja seurakunnan toiminnan sekä niiden tehtävää vastaavien tarkoitusten tukemiseksi.

3 §

Kirkolliset juhlapäivät

Kirkollisia juhlapäiviä ovat joulupäivä, toinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, helatorstai, helluntai, juhannuspäivä ja pyhäinpäivä.

Juhlapäivien aika määräytyy niin kuin läntisessä kristikunnassa vanhastaan on ollut tapana. Kuitenkin juhannuspäivää vietetään kesäkuun 19 päivää seuraavana lauantaina ja pyhäinpäivää lokakuun 30 päivää seuraavana lauantaina.

4 §

Toiminnassa käytettävä kieli

Seurakunnan kielestä on säädetty 3 luvun 5 §:ssä. Jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa on tarpeen mukaan järjestettävä sekä suomen- tai ruotsinkielisen että muun vähemmistön kielellä.

Kirkon jäsenellä on oikeus saada häntä koskevat yksityiset kirkolliset toimitukset äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Jumalanpalveluksessa ja kirkollisessa toimituksessa voidaan käyttää myös muuta kieltä.

Saamelaisten kotiseutualueella seurakunnan toimintaa on järjestettävä ja seurakunnan jäseniä palveltava myös saamen kielellä.

II OSA

PAPPISVIRKA, VIRANHALTIJAT JA TYÖNTEKIJÄT

5 LUKU

Pappisvirka

1 §

Pappisvirka ja papiksi vihkiminen

Evangeliumin julistamista ja sakramenttien jakamista varten kirkossa on pappisvirka, joka saadaan papiksi vihkimisessä.

Pappisvirkaan vihittäväksi hyväksymisestä päättävät piispa ja tuomiokapituli. Pappisvirkaan vihkimisen edellytyksistä ja muista seikoista, jotka on otettava huomioon harkittaessa hakijan vihkimistä, määrätään kirkkojärjestyksessä.

1 a § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Pappisvirka, pappi ja papin virka

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *pappisviralla* luterilaisten tunnustuskirjojen mukaista evangeliumin julistamiseksi ja sakramenttien jakamiseksi asetettua kirkon virkaa, johon kutsutaan ja johon vihitään pappisvihkimyksessä;
- 2) *papilla* henkilöä, joka kirkkojärjestyksen mukaisesti on joko vihitty pappisvirkaan tai jolle on myönnetty oikeus toimittaa pappisvirkaa Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa;
- 3) *papin viralla* hallinnollisella päätöksellä perustettua seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaa, johon voidaan valita vain pappi.

2 §

Rippisalaisuus

Yksityisessä ripissä tai muuten sielunhoidossa papille uskottua asiaa ei saa ilmaista, eikä myöskään sitä henkilöä, joka papille on uskoutunut.

Kun pappia kuulustellaan todistajana, hän ei saa ilmaista sitä, mitä yksityisessä ripissä tai sielunhoidossa on hänelle uskottu.

Jos joku yksityisessä ripissä tai sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan ilmiannettavan rikoksen olevan hankkeissa, papin on kehotettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on kerrottava hyvissä ajoin ja varovasti asiasta viranomaisille, kuitenkin niin, ettei asianomainen suoraan tai välillisesti tule siitä ilmi.

3 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Ero pappisvirasta, pappisvirasta pidättäminen ja pappisviran menettäminen

Eron pappisvirasta myöntää tuomiokapituli hakemuksesta.

Papille, joka ei ole pysynyt kirkon tunnustuksessa, tuomiokapituli voi antaa kirjallisen varoituksen tai pidättää hänet pappisvirasta vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos pappi ei ole pappisvirasta pidättämisen kuluessa pyytänyt eroa pappisvirasta tai osoittanut tahtovansa pysyä kirkon tunnustuksessa, tuomiokapituli määrää hänet menettämään pappisvirkansa.

Papille, joka toimii vastoin pappisviran velvollisuuksia ja pappislupausta tai laiminlyö niitä taikka käyttäytyy papille sopimattomalla tavalla, tuomiokapituli voi asian laadun mukaan antaa kirjallisen varoituksen tai pidättää hänet pappisvirasta vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos papin sopimaton käyttäytyminen, laiminlyönnit pappisvirassa tai käyttäytyminen muutoin osoittaa hänet ilmeisen sopimattomaksi olemaan pappina, tuomiokapituli voi määrätä hänet menettämään pappisvirkansa.

Jos pappi on tuomittu rikoksesta sellaiseen rangaistukseen, joka osoittaa hänet ilmeisen sopimattomaksi olemaan pappina, tuomiokapituli voi määrätä hänet menettämään pappisvirkansa.

Piispa ja tuomiokapituli voivat pyynnöstä palauttaa pappisviran menettäneelle henkilölle pappisviran.

4 § [\(6.6.2014/414\)](#)

4 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

5 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikuntaan

Papin kuulumisesta hiippakuntaan ja rovastikuntaan säädetään kirkkojärjestyksessä.

Kenttäpiispa kuuluu arkkihiippakuntaan ja muu sotilaspappi siihen hiippakuntaan, jonka alueella hänen varsinainen virkapaikkansa on.

6 luku [\(21.12.2012/1008\)](#)

Henkilöstö

Yleiset säännökset [\(21.12.2012/1008\)](#)

1 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Työnantaja ja henkilöstö

Työnantajalla tarkoitetaan tässä luvussa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia ja kirkkohallitusta, jollei toisin säädetä.

Seurakuntayhtymä ja siihen kuuluvat seurakunnat ovat palvelussuhteen ehtoja koskevilla asioissa yksi työnantaja.

Tuomiokapitulilla on seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranhaltijoita koskevilla virkasuhdeasioissa työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään.

Työnantajan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa. Virkasuhteeseen sovelletaan, mitä siitä tässä laissa ja sen nojalla kirkkojärjestyksessä tai muualla laissa säädetään. Työsopimussuhteeseen sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään, ja sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään.

Virkasuhteessa suoritettavaa tehtävää varten perustetaan virka. Perustellusta syystä henkilö voidaan kuitenkin ottaa virkasuhteeseen määrääjäksi myös ilman, että tehtävää varten on perustettu virka.

Työnantajalla tulee olla tehtäviensä hoitamista varten riittävä henkilöstö.

2 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Viranhaltija ja virkasuhde

Viranhaltijalla tarkoitetaan henkilöä, joka on virkasuhteessa työnantajaan.

Virkasuhteella tarkoitetaan julkisoikeudellista palvelussuhdetta, jossa seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus on työnantajana ja viranhaltija työn suorittajana.

3 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Henkilöstön kielitaito

Viranhaltijalta vaadittavasta kielitaidosta säädetään kirkkojärjestyksessä ottaen huomioon, mitä tämän lain 3 luvun 7 ja 8 §:ssä ja 4 luvun 4 §:ssä säädetään. Kielitaitoa koskevasta kelpoisuusvaatimuksesta voidaan myöntää erivapaus erityisestä syystä. Tuomiokapituli myöntää erivapauden seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijalle. Muulle viranhaltijalle erivapauden myöntää se viranomainen, jonka toimivaltaan viran perustaminen kuuluu.

Virkaa täytettäessä tai työsopimussuhteeseen otettaessa otetaan huomioon myös sellainen hakija, joka on osoittanut vaaditun kielitaidon hakuajan päätyttyä, jos tämä ei viivytä asian käsittelyä.

Viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla toimilla huolehdittava siitä, että sen henkilöstöllä on riittävä kielitaito viranomaisen tehtävien hoitamiseksi kielilaissa, saamen kielilaissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti.

4 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkon virka- ja työehtosopimukset

Evangelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksen sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden etujen valvomiseksi perustettujen yhdistysten välillä voidaan, niin kuin siitä erikseen säädetään, virka- ja työehtosopimuksin sopia seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen palveluksessa olevien palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista sen estämättä, mitä niistä säädetään tässä laissa tai muissa seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia tai kirkkohallitusta koskevissa säädöksissä.

5 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Muut viranhaltijan palvelussuhdetta koskevat säännökset ja määräykset

Viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista annetaan tämän lain säännösten ja virkaehtosopimuksen määräysten lisäksi tarpeelliset täydentävät säännökset ja määräykset kirkkojärjestyksessä taikka työnantajan antamissa ohje- tai johtosäännöissä.

6 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Eläkkeet

Viranhaltijan ja työntekijän oikeudesta eläkkeeseen sekä viranhaltijan ja työntekijän edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen säädetään erikseen.

7 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Sotilaspapit

Puolustusvoimissa voi olla papin virkoja. Sotilaspappeja johtaa ja valvoo puolustusvoimien hengellisen työn johtajana kenttäpiispa. Sotilaspappi on pappisviran toimittamisessa kenttäpiispan alainen. Sotilaspapin pappisvirkaan liittyvistä tuomiokapitulin valtuuksista säädetään 5 luvun 3 §:ssä. Sotilaspapin ja kenttäpiispan virkoihin sovelletaan muutoin, mitä niistä erikseen säädetään.

8 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virat erityisiä tarpeita varten

Papin virkoja ja lehtorin virkoja voi lisäksi olla vankilassa ja muita erityisiä tarpeita varten. Viranhaltija on pappisviran ja tämän luvun 29 §:ssä tarkoitettujen lehtorin viran velvollisuuksien osalta tuomiokapitulin alainen.

Vankilaan tai muuhun laitokseen perustetun papin viran ja lehtorin viran täyttää tuomiokapituli julistettuaan viran haettavaksi ja saatuaan hakijoista lausunnon asianomaiselta viranomaiselta. Tuomiokapituli määrää tarvittaessa viran väliaikaisen hoitajan ja viransijaisen.

Virkasuhteen alkaminen [\(21.12.2012/1008\)](#)

9 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen kesto

Viranhaltija otetaan virkasuhteeseen toistaiseksi tai määräajaksi.

Viranhaltija voidaan ottaa määräajaksi vain, jos:

- 1) viranhaltija sitä itse pyytää;
- 2) määräajaksi ottamisesta säädetään erikseen; tai

3) tehtävän luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkasuhteeseen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu näihin rinnastettava työnantajan toimintaan liittyvä seikka sitä vaatii.

Viranhaltijalla, joka on ilman 2 momentin mukaista perustetta otettu määräajaksi tai joka on ilman perusteltua syytä toistuvasti otettu peräkkäin määräajaksi, on oikeus saada virkasuhteen päättyessä vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Korvausvaatimus voidaan esittää kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Kirkkojärjestyksessä säädetään niistä viroista, joihin on tehtävien laadun vuoksi aina otettava määräajaksi.

10 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Julkinen hakumenettely

Virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Viranhakuilmoitukset on saatettava tiedoksi julkaisemalla ne työnantajan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla sekä tarpeen vaatiessa muulla työnantajan päättämällä tavalla, jollei toisin säädetä. Hakuaika on vähintään 14 kalenteripäivää ilmoituksen julkaisemisesta.

Virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen voi perustellusta syystä päättää hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai viran täyttämättä jättämisestä. Uutta hakumenettelyä koskevassa ilmoituksessa on mainittava, otetaanko aikaisemmat hakemukset huomioon.

Kirkkoherran, kappalaisen ja vakinaisen lehtorin viran haettavaksi julistamisesta, hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai virkasuhteen täyttämättä jättämisestä päättää tuomiokapituli. Hakumenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

11 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Poikkeukset julkisesta hakumenettelystä

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun:

- 1) henkilö otetaan hoitamaan virkaa sijaisena tai avoinna olevaan virkasuhteeseen määräajaksi;
- 2) taloudellisista ja tuotannollista syistä irtisanottu viranhaltija otetaan toiseen virkasuhteeseen;
- 3) 36 §:ssä tarkoitettu virkasuhde tarjotaan osa-aikaiselle viranhaltijalle;
- 4) 38 §:ssä tarkoitettu viranhaltija siirretään toiseen virkasuhteeseen;
- 5) virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää virkaan valitaan joku muu virkaa hakenut, kelpoisuusehdot hakuajan päättyessä täytännyt hakija;
- 6) muun työnantajan palveluksessa oleva henkilö otetaan virkasuhteeseen 39 §:ssä tarkoitetun toiminnan siirtämisen yhteydessä; tai

7) menettelyyn on muu erityisen painava syy.

Tuomiokapituli antaa sopivalle papille viranhoitomääräyksen seurakunnan seurakuntapastorin virkaan toistaiseksi. Jollei asian kiireellisyys muuta vaadi, seurakunnalle on varattava tilaisuus antaa lausunto viran erityisistä tarpeista ennen viran täyttämiseen ryhtymistä sekä virkaan ilmoittautuneista ennen viranhoitomääräyksen antamista.

Kun seurakunnan kirkkoherran, kappalaisen tai seurakuntapastorin avoinna olevaan virkaan tai seurakunnan papin virkaan muutoin tarvitaan väliaikaista hoitajaa, tuomiokapituli määrää virkaa hoitamaan sitä haettavaksi julistamatta virkaan sopivan hiippakunnan papin siten kuin 2 momentissa säädetään.

12 § ([21.12.2012/1008](#))

Virkasuhteeseen ottaminen

Sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja tuolloin täyttää kelpoisuusvaatimukset. Hakemukseen on liitettävä selvitys hakijan kelpoisuudesta.

Kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virkaan voidaan suostumuksensa nojalla ottaa sellainen henkilö, joka ei ole hakenut sitä ja jonka kelpoisuudesta on esitetty selvitys. ([30.12.2015/1602](#))

Piispan valintaan sovelletaan, mitä tässä laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä säädetään.

13 § ([21.12.2012/1008](#))

Kelpoisuusvaatimukset

Yleisistä nimitysperusteista julkisiin virkoihin säädetään perustuslaissa.

Vain evankelis-luterilaisen kirkon konfirmoitu jäsen on kelpoinen:

- 1) virkasuhteeseen;
- 2) työsuhteeseen, joka liittyy kirkon jumalanpalveluselämään, diakoniaan, kasvatukseen, opetukseen tai sielunhoitoon;
- 3) työsuhteeseen, jossa kirkon jäsenyyden ja konfirmaation edellyttäminen on työtehtävien luonteen vuoksi muutoin perusteltua.

Tuomiokapituli voi myöntää 2 momentissa tarkoitetusta kelpoisuusvaatimuksesta erivapauden muun kristillisen kirkon tai uskonnollisen yhdyskunnan papille, jos kirkolliskokous on hyväksynyt tuon kirkon tai uskonnollisen yhdyskunnan kanssa tehdyn sopimuksen pappisviran vastavuoroisen hoitamisen edellytyksistä. Erivapaus voidaan myöntää toistaiseksi tai määräajaksi.

Papin ja lehtorin virkaa lukuun ottamatta henkilö voidaan ottaa kirkon jäsenyyttä ja konfirmaatiota koskevasta kelpoisuusvaatimuksesta riippumatta määräaikaiseen

palvelussuhteeseen, joka on tarkoitettu kestämään enintään kaksi kuukautta, jos siitä erikseen säädetään tai työnantaja perustellusta syystä yksittäistapauksessa niin päättää.

Henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta, voidaan ottaa vain määräaikaiseen virkasuhteeseen.

14 § ([21.12.2012/1008](#))

Erityiset kelpoisuusvaatimukset

Virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai työnantajan päättämä erityinen kelpoisuus, jollei tämän lain nojalla toisin säädetä.

Henkilö voidaan ottaa määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta, jos siitä erikseen säädetään tai työnantaja perustellusta syystä yksittäistapauksessa niin päättää. Papin virkaan voidaan antaa viranhoitomääräys vain papille ja lehtorin virkaan vain lehtorille.

Jos viran kelpoisuusvaatimuksena on erityiskoulutus, joka säännönmukaisesti suoritetaan haetun viran hoitamisen yhteydessä, hakija on kelpoinen hakemaan virkaa, jos hän täyttää viran muut kelpoisuusehdot ja kirjallisesti sitoutuu suorittamaan erityiskoulutuksen. Jos hakija ei suorita erityiskoulutusta työnantajan asettamassa kohtuullisessa määräajassa, hänet voidaan irtisanoa 55 §:n mukaista irtisanomisaikaa noudattaen.

15 § ([21.12.2012/1008](#))

Ulkomaiset opinnot ja tutkintotodistukset

Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa ([1093/2007](#)) tarkoitetun ammattipätevyyden tuottamaan kelpoisuuteen seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaan sovelletaan, mitä sanotussa laissa säädetään.

Muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta säädetään ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetussa laissa ([531/1986](#)).

Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan kansalaiseen sovelletaan 1 ja 2 momentissa mainittujen lakien lisäksi Pohjoismaiden välillä pohjoismaisista työmarkkinoista henkilöille, jotka ovat saaneet vähintään kolmevuotisen korkeamman koulutuksen, tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annettua lakia ([651/1998](#)).

L ammattipätevyyden tunnustamisesta [1093/2007](#) on kumottu L:lla ammattipätevyyden tunnustamisesta [1384/2015](#). L ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta [531/1986](#) on kumottu L:lla ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta [1385/2015](#).

16 § ([21.12.2012/1008](#))

Terveydentilaa koskeva selvitys virkasuhteeseen otettaessa ja papiksi vihittäessä

Virkasuhteeseen ottamisen ja pappisvihkimyksen edellytyksenä on, että siihen otettava henkilö antaa ottamisesta tai vihkimisestä päättävälle viranomaiselle tehtävän hoidon

terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot sekä osallistuu lisäksi tarvittaessa asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Työnantajan määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista vastaa työnantaja.

Virkaan ottamisesta päättävä viranomainen voi perustellusta syystä päättää, ettei 1 momentissa tarkoitettua selvitystä vaadita.

Jollei tietoja terveydellisistä edellytyksistä ole käytettävissä päätettäessä virkasuhteeseen ottamisesta, päätös tehdään ehdollisena. Viranhaltijan on esitettävä tiedot virkasuhteeseen ottamisesta päättävän viranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Jos tietoja ei esitetä määräajassa tai viranomainen ei sille esitettyjen tietojen takia pidä viranhaltijaa soveltuvana virkaan, viranomainen tekee päätöksen virkasuhteeseen ottamispäätöksen raukeamisesta. Päätös tulee voimaan, kun se on annettu viranhaltijalle tiedoksi. Muussa tapauksessa viranomainen päättää, että henkilön virkasuhde jatkuu.

Kirkkoherran viran hakijan on liitettävä hakemusasiakirjoihin tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot sekä osallistuttava tuomiokapitulin määräyksestä lisäksi tarvittaessa asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

17 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Koeaika

Virkasuhteeseen otettaessa voidaan määrätä virantoimituksen aloittamisesta alkavasta enintään kuuden kuukauden koeajasta. Vuotta lyhyemmässä määräaikaaisessa virkasuhteessa koeaika voi olla enintään puolet virkasuhteen kestosta. Seurakunnan seurakuntapastorin koeajan määräämisestä päättää tuomiokapituli.

Jos viranhaltija otetaan saman työnantajan toiseen virkasuhteeseen ja hänen tehtävänsä tai asemansa huomattavasti muuttuvat ja viranhaltija itse on hakeutunut toiseen virkasuhteeseen, työnantaja voi määrätä koeajan noudatettavaksi uudessa virkasuhteessa.

Koeajan kuluessa virkasuhde voidaan molemmin puolin purkaa päättymään välittömästi. Purkaminen ei saa tapahtua syrjivillä tai koeajan tarkoitukseen nähden muutoin epäasiallisilla perusteilla.

Papin virassa olevan papin sekä lehtorin virkasuhteen purkamisesta koeaikana päättää tuomiokapituli omasta tai työnantajan aloitteesta. Tuomiokapitulin on käsiteltävä asia kiireellisenä. Purkamisesta voidaan päättää koeajan päättymistä seuraavassa tuomiokapitulin istunnossa, jos seurakunta tai seurakuntayhtymä on pannut asian tuomiokapitulissa vireille koeaikana.

Koeaikaa ei sovelleta kirkkoherran, piispan, pappisasessorin, lääninrovastin eikä kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virkaan. [\(30.12.2015/1602\)](#)

18 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Viranhoitomääräys ja selvitys virkasuhteen ehdoista

Viranhaltijalle on annettava viipymättä ja mikäli mahdollista ennen virantoimituksen alkamista virkasuhteeseen ottamisesta pöytäkirjanote tai muu kirjallinen viranhoitomääräys. Tämän lisäksi työnantajan on annettava viranhaltijalle vähintään kuukauden kestävissä

virkasuhteessa selvitys keskeisistä virkasuhteen ehdoista, jolleivät ne ilmene annetusta viranhoitomääräyksestä.

Selvitys on annettava viimeistään ensimmäisen täyden palkanmaksukauden päättymiseen mennessä, ja siitä tulee ilmetä ainakin:

- 1) virkanimike;
- 2) virkasuhteen kesto aika;
- 3) mahdollinen määräaikaaisuuden peruste;
- 4) mahdollinen koeaika;
- 5) virkapaikka virkasuhteen alkaessa;
- 6) virantoimituksen alkamisajankohta;
- 7) pääasialliset tehtävät tai niiden määräytymisperuste;
- 8) palkkauksen perusteet sekä palkanmaksukausi;
- 9) osa-aikaisen virkasuhteen säännöllinen työaika tai, jos viranhaltijaan ei sovelleta työaikaa, työmäärän suhteellinen osuus viran täydestä työmäärästä;
- 10) vuosiloman määräytyminen.

Viranhoitomääräyksen seurakunnan ja seurakuntayhtymän papin virkaan ja lehtorin virkaan antaa tuomiokapituli. Selvityksen keskeisistä virkasuhteen ehdoista antaa työnantaja. Viranhoitomääräys seurakunnan ja seurakuntayhtymän papin viran väliaikaiseksi hoitajaksi voidaan antaa myös oman viran ohella.

19 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen sekä viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen

Virkasuhteeseen alkaa virkasuhteeseen ottamista koskevan päätöksen tekemisestä.

Viranhaltijan oikeudet ja velvollisuudet alkavat virantoimituksen alkamispäivästä, jollei aikaisemmasta alkamisajankohdasta tässä laissa tai muualla toisin säädetä.

Jos viranhaltija otetaan saman työnantajan toiseen virkasuhteeseen, viranhaltijan palvelussuhde ei katkea hänen siirtyessään välittömästi toiseen virkasuhteeseen.

Työnantajan velvollisuudet [\(21.12.2012/1008\)](#)

20 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Yleisvelvoite

Työnantajan on huolehdittava siitä, että viranhaltijalle annetaan virkasuhteesta johtuvat etuudet ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat.

21 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Työyhteisön ja työilmapiirin kehittäminen

Viranhaltijan hoidettavana olevaa tehtävää tai työmenetelmiä muutettaessa taikka kehitettäessä työnantajan on pyrittävä huolehtimaan siitä, että viranhaltija voi suoriutua tehtävänsä hoidosta. Työnantajan on myös pyrittävä edistämään viranhaltijan mahdollisuuksia kehittyä kykyjensä mukaan urallaan. Työnantajan on pyrittävä edistämään hyvää ja luottamuksellista ilmapiiriä työyhteisössä.

22 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Työturvallisuus

Työnantajan on huolehdittava työturvallisuudesta viranhaltijan suojelemiseksi tapaturmilta ja terveydellisiltä vaaroilta siten kuin työturvallisuuslaissa ([738/2002](#)) ja sen nojalla säädetään.

Jos raskaana olevan viranhaltijan työtehtävät tai työolot vaarantavat hänen tai sikiön terveyden eikä työssä tai työoloissa olevaa vaaratekijää voida poistaa, viranhaltija on pyrittävä raskauden ajaksi siirtämään muihin, hänen työkykynsä ja ammattitaitonsa huomioon ottaen sopiviin tehtäviin.

23 § [\(3.6.2016/407\)](#)

Nimikirjan pitäminen

Työnantaja voi pitää viranhaltijoista ja työntekijöistä nimikirjaa. Tuomiokapituli pitää nimikirjaa hiippakunnan papeista ja lehtoreista.

Nimikirjaan merkittävien tietojen tallettamiseen, käyttämiseen ja poistamiseen sovelletaan nimikirjalakia ([1010/1989](#)).

24 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Palkkalaskelma

Työnantajan on annettava viranhaltijalle palkanmaksun yhteydessä laskelma, josta ilmenevät palkan määrä ja sen määräytymisperusteet.

24 a § [\(3.6.2016/407\)](#)

Tietojen luovuttaminen

Viranhaltijaa tai työntekijää koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan nimikirjalain 6–9 §:ää.

25 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Kokoontumisoikeus

Työnantajan on sallittava viranhaltijoiden ja heidän järjestöjensä käyttää maksutta työnantajan hallinnassa olevia sopivia tiloja taukojen aikana ja työajan ulkopuolella virkasuhdeasioiden

sekä ammatillisen yhdistyksen toimialaan kuuluvien asioiden käsittelyyn.
Kokoontumisoikeuden käyttö ei saa aiheuttaa haittaa työnantajan toiminnalle.

Viranhaltijan velvollisuudet ([21.12.2012/1008](#))

26 § ([21.12.2012/1008](#))

Yleiset velvollisuudet

Viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työnjohtaja- ja valvontamääräyksiä.

Viranhaltijan on toimittava tehtävässään tasapuolisesti ja käyttäydyttävä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla.

Viranhaltijalle, joka on rikkonut tai laiminlyönyt virkasuhteeseen kuuluvia velvoitteita, voidaan antaa varoitus.

Viranhaltija ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista taloudellista tai muuta etua, josta säädetään rikoslain ([39/1889](#)) 40 luvussa.

27 § ([21.12.2012/1008](#))

Välttämättömät ja kiireelliset virkatehtävät

Vapaa-aikanaan viranhaltijan, johon ei sovelleta työaikalakia, on hoidettava välttämättömät ja kiireelliset virkatehtävät, jollei niiden hoitoa ole voitu muulla tavalla järjestää. Viranhaltija on velvollinen toimimaan oman virkansa ohella muun viranhaltijan sijaisena tämän vuosiloman ja vapaapäivän aikana.

28 § ([21.12.2012/1008](#))

Vaitiolovelvollisuus

Vaitiolovelvollisuuteen sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä siitä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ([621/1999](#)) ja muussa laissa.

29 § ([21.12.2012/1008](#))

Lehtorin viran velvollisuudet

Mitä papin velvollisuudesta olla ilmaisematta rippisalaisuutta ja velvollisuudesta pysyä tunnustuksessa 5 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään, koskee myös lehtoria. Pappisvirasta erottamisen sijasta lehtori menettää oikeutensa toimia lehtorina.

30 § ([21.12.2012/1008](#))

Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimella tarkoitetaan virkasuhdetta, palkattua työtä ja pysyväisluonteista tehtävää, josta viranhaltijalla on oikeus kieltäytyä, sekä ammatin, elinkeinon ja liikkeen harjoittamista. Viranhaltija ei saa ottaa vastaan eikä pitää sellaista sivutoimintaa, joka edellyttää työajan

käyttämistä sivutoimeen kuuluvien tehtävien hoitamiseen, ellei työnantaja hakemuksesta myönnä siihen lupaa. Sivutoimilupa vaaditaan myös päätoimiselta viranhaltijalta, jolla ei ole kiinteää työaika.

Sivutoimiluvasta päättää työnantaja. Tuomiokapituli päättää sivutoimiluvan myöntämisestä seurakunnan papin viran ja lehtorin viran haltijalle. Sivutoimilupa voidaan myöntää määräajaksi tai muutoin rajoitettuna. Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Viranhaltija ei saa virkasuhteen kestäessä ryhtyä myöskään kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei voida pitää hyväksyttävinä.

Muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta sivutoimesta viranhaltijan on tehtävä ilmoitus työnantajalle. Työnantaja voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla.

Työnantaja voi peruuttaa sivutoimiluvan 2 momentissa tarkoitettulla perusteella. Viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen sivutoimiluvan peruuttamista.

31 § ([21.12.2012/1008](#))

Terveystietojen antaminen

Viranhaltija on velvollinen antamaan työnantajan pyynnöstä asianomaisen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset tiedot työ- ja toimintakyvystään sen lisäksi, mitä työterveyshuoltolaissa ([1383/2001](#)) säädetään. Viranhaltija on myös velvollinen työnantajan määräyksestä osallistumaan terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämätöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. Seurakunnan papin viran haltijalle määräyksen antaa tuomiokapituli. Viranhaltijalle on ennen määräyksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Potilaan itsemääräämisoikeuteen sovelletaan muutoin, mitä siitä erikseen säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista työnantajan määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista vastaa työnantaja.

32 § ([21.12.2012/1008](#))

Työturvallisuus

Viranhaltijan on huolehdittava työturvallisuudesta siten kuin työturvallisuuslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä viranhaltijan velvollisuudeksi säädetään.

33 § ([21.12.2012/1008](#))

Rikosrekisteriote

Virkasuhteeseen ottamisen edellytyksenä on lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain ([504/2002](#)) 2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, että henkilö on toimittanut viran täyttävän viranomaisen pyynnöstä nähtäväksi rikosrekisterilain ([770/1993](#)) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua otteen rikosrekisteristä. Rikosrekisteriotteen esittämiseen

sovelletaan myös, mitä lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 6–10 §:ssä säädetään.

Jollei viran täyttämistä päätettäessä ole käytettävissä 1 momentissa tarkoitettua rikosrekisteriotetta, päätös tehdään ehdollisena. Virkaan ehdollisesti valitun on esitettävä rikosrekisteriote viimeistään 30 päivän tai viran täyttävän viranomaisen erityisestä syystä myöntämän pidemmän määräajan kuluessa ehdollista valintaa koskevan päätöksen tiedoksisaannista uhalla, että päätös muutoin raukeaa. Viranomainen päättää virkasuhteen jatkumisesta tai raukeamisesta.

34 § ([21.12.2012/1008](#))

Huumausainetesti

Virkasuhteeseen otettava henkilö voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain ([759/2004](#)) 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa virkasuhteeseen ottamisen edellytyksenä. Oikeudesta velvoittaa viranhaltija esittämään huumausainetestiä koskeva todistus säädetään yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa.

Virkasuhteessa tapahtuvat muutokset ([21.12.2012/1008](#))

35 § ([21.12.2012/1008](#))

Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Työnantaja voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi 52 §:ssä tarkoitettulla irtisanomisperusteella irtisanomisaikaa noudattaen. Seurakunnan kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin virkasuhteen osa-aikaistamismenettelyyn sovelletaan, mitä papin virkasuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta säädetään 59 §:n 2 ja 3 momentissa.

Kirkkoherran virkasuhde voidaan muuttaa osa-aikaiseksi vain viranhaltijan hakemuksesta.

Piispan, kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan ja kirkkohallituksen osastonjohtajan virkasuhdetta ei voi muuttaa osa-aikaiseksi. ([30.12.2015/1602](#))

36 § ([21.12.2012/1008](#))

Osa-aikaisen viranhaltijan oikeus kokoaikaiseen virkasuhteeseen

Työnantajan, joka tarvitsee uusia viranhaltijoita tehtäviltään samankaltaiseen kokoaikaiseen virkasuhteeseen, on 62 §:n estämättä ensisijaisesti tarjottava toistaiseksi virkaan otetulle osa-aikatyötä tekeväälle viranhaltijalle mahdollisuus siirtyä tällaiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija on etukäteen kirjallisesti ilmoittanut haluavansa kokoaikaiseen virkasuhteeseen, hän täyttää tämän virkasuhteen kelpoisuusvaatimukset ja tehtävä on hänelle sopiva.

37 § ([21.12.2012/1008](#))

Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

Toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää.

Seurakunnan kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin viran haltijan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää kirkkoherra. Seurakuntayhtymän seurakuntapastorin ja lehtorin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää yhteinen kirkkoneuvosto, jollei ohje- tai johtosäännöllä toisin määrätä.

38 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltija voidaan siirtää saman työnantajan toiseen virkasuhteeseen, jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää ja jota voidaan pitää hänelle sopivana, jos:

- 1) hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleenjärjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen varsinainen palkkansa ei alene;
- 2) hän on antanut siirtoon suostumuksensa; tai
- 3) siirtoon on muu hyväksyttävä syy ja viranhaltija on antanut siirtoon suostumuksensa.

Viranhaltija voidaan perustellusta syystä siirtää enintään vuoden määräajaksi saman työnantajan toiseen virkasuhteeseen, jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää ja jota voidaan pitää hänelle sopivana, edellyttäen, ettei viranhaltijan varsinainen palkka alene. Viranhaltijalle annettu määräys voidaan milloin tahansa peruuttaa ja asianomainen on velvollinen siirtymään välittömästi takaisin entiseen virkasuhteeseen siihen kuuluvien palkkaeduin. Peruutus tulee voimaan heti.

Viranhaltijalle on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua siirtämistä tai 2 momentissa tarkoitettua peruuttamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

39 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Viranhaltijan asema seurakuntajaotuksen muuttamisessa ja liikkeen luovutuksessa

Seurakuntajaotuksen muutoksen vaikutuksesta henkilöstön asemaan säädetään 13 luvussa sekä kirkkojärjestyksen 13 luvussa.

Työnantajan liikkeen luovutuksella tarkoitetaan tässä luvussa työnantajan toiminnon luovuttamista toiselle työnantajalle, jos luovutettava kokonaisuus pysyy luovutuksen jälkeen samana tai samankaltaisena.

Liikkeen luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle omistajalle tai haltijalle. Jos luovutus tapahtuu yksityisoikeudelliselle yhteisölle tai säätiölle, siirtyvät viranhaltijat työsopimussuhteeseen luovutuksensaajan palvelukseen. Tällöin luovutuksensaajalle eivät siirry ne oikeudet ja velvollisuudet, jotka johtuvat nimenomaan virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle.

Ennen luovutusta erääntyneestä palkasta tai muusta virkasuhdetta koskevasta saatavasta vastaavat luovuttaja ja luovutuksensaaja yhteisvastuullisesti. Luovuttaja on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä saatavasta, jollei muuta ole sovittu.

Luovutuksensaaja on velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen virkaehtosopimuksen määräyksiä, kuten työehtosopimuslaissa ([436/1946](#)) säädetään.

Virkavapaa ([21.12.2012/1008](#))

40 § ([21.12.2012/1008](#))

Virka- ja työvapaa ([3.6.2016/407](#))

Viranhaltijalle voidaan hakemuksesta myöntää määrääjäksi vapautus virkatehtävien hoitamisesta joko kokonaan tai osittain, jollei toisin säädetä.

Viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada vapaata työstään kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten siten kuin kuntalain ([410/2015](#)) 80 ja 81 §:ssä säädetään. ([3.6.2016/407](#))

Viranhaltijan osa-aikaiseen sairauspoissaoloon sovelletaan, mitä työsopimuslain ([55/2001](#)) 2 luvun 11 a §:ssä säädetään.

KuntaL [365/1995](#) on kumottu L:lla [410/2015](#), ks. KuntaL [410/2015 81 §](#) ja siirtymäsäännöksistä L [410/2015 147 §](#).

41 § ([21.12.2012/1008](#))

Virkavapaan hakeminen ja myöntäminen

Virkavapaata on haettava kirjallisesti, jollei muualla toisin säädetä tai virkaehtosopimuksessa toisin määrätä.

Virkavapaan myöntäminen ja sen pituus ovat työnantajan harkinnassa, jollei muualla toisin säädetä tai virkaehtosopimuksessa toisin määrätä. Mikäli virkavapaata ei voida myöntää hakemuksen mukaisesti, hakemus on hylättävä, jollei viranhaltija kirjallisesti suostu sen myöntämiseen muulla tavalla.

Jos viranhaltija on ollut poissa virantoimituksesta eikä hänelle ole myönnetty virkavapaata, poissaolo merkitään jälkikäteen virkavapaaksi, mikäli työnantaja toteaa poissaolon johtuneen ylivoimaisesta esteestä tai muusta pätevästä syystä.

Kirkkojärjestyksessä säädetään virkavapaan myöntävästä viranomaisesta. Kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä seurakunnan pappien virkavapaan sekä vuosiloman ja vapaa-ajan järjestämisestä.

42 § ([21.12.2012/1008](#))

Virkavapaan keskeyttäminen ja peruuttaminen

Virkavapaan keskeyttäminen tai peruuttaminen viranhaltijan pyynnöstä on työnantajan harkinnassa, jollei laissa toisin säädetä tai virkaehtosopimuksessa toisin määrätä.

Virkavapaa keskeytyy siksi ajaksi, kun virkavapaana oleva viranhaltija suostumuksensa perusteella perustellusta syystä määrätään suorittamaan joitakin virkatehtäviä.

Jos virkavapaata käytetään muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty, virkavapaa voidaan keskeyttää tai peruuttaa. Ennen päätöksen tekemistä viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

43 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Perhevapaat

Viranhaltijalla on oikeus saada virkavapaata perhevapaiden vuoksi siten kuin työsopimuslaissa säädetään.

Lomauttaminen [\(21.12.2012/1008\)](#)

44 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Lomauttaminen

Työnantajalla on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi joko kokonaan tai osittain virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos työnantajalla on 52 §:n mukainen peruste irtisanoa virkasuhde. Kirkkoherraa, piispaa, kirkkohallituksen viraston johtavaa viranhaltijaa ja kirkkohallituksen osastonjohtajaa ei voida lomauttaa. Seurakunnan muun papin sekä lehtorin lomauttamisesta on pyydetävä tuomiokapitulin lausunto. Lomauttaminen ei estä viranhaltijaa ottamasta lomautusajaksi muuta työtä. [\(30.12.2015/1602\)](#)

Viranhaltija voidaan 1 momentissa mainitulla tavalla lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi, jos tehtävät tai työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat tilapäisesti vähentyneet eikä työnantaja voi kohtuudella järjestää muita tehtäviä tai työnantajan tarpeisiin sopivaa koulutusta. Virkaehtosopimuksella ei voida sopia edellä tarkoitetun lomautuksen enimmäisajan pidentämisestä.

Virkasuhteen kestäessä voidaan työnantajan aloitteesta sopia viranhaltijan ja työnantajan kesken viranhaltijan lomauttamisesta 1 momentissa mainitulla tavalla silloin, kun se on tarpeen työnantajan toiminnan tai taloudellisen tilan vuoksi.

Jos viranhaltija on lomautettu toistaiseksi, on virantoimituksen alkamisesta ilmoitettava vähintään viikkoa ennen, jollei toisin ole sovittu.

Jos lomauttamista koskeva päätös on kumottu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta muulla kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitetulla perusteella ja työnantaja on uudella päätöksellä päättänyt samasta lomauttamisesta ja tämä päätös on saanut lainvoiman, katsotaan lomauttaminen tehdyksi ensin tehdyn päätöksen mukaisesti, jollei ensin tehdyn päätöksen lomautuksen ilmoitusajasta tai lomautuksen peruuntumisesta muuta johdu.

45 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Lomautusmenettely

Työnantajan on käytettävissään olevien tietojen perusteella esitettävä viranhaltijalle ennakkoselvitys lomautuksen perusteista sekä sen arvioidusta laajuudesta, toteuttamistavasta, alkamisajankohdasta ja kestosta. Jos lomautus kohdistuu useaan viranhaltijaan, selvitys voidaan antaa luottamusmiehelle tai viranhaltijoille yhteisesti. Selvitys on annettava viipymättä lomautuksen tarpeen tultua työnantajan tietoon. Selvitystä ei tarvitse esittää, jos työnantajan on virkaehtosopimuksen perusteella esitettävä vastaava selvitys.

Lomautuspäätöksessä tulee mainita lomautuksen peruste, alkamisaika ja määräaikaisen lomautuksen kesto sekä toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen osalta sen arvioitu kesto. Lomautusta koskeva päätös on annettava viranhaltijalle tiedoksi kirjallisesti vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista. Lomautuspäätös annetaan viranhaltijalle henkilökohtaisesti. Jos lomautuspäätöstä ei voida antaa henkilökohtaisesti, sen saa toimittaa kirjeitse samaa määräaikaa noudattaen. Kirjeitse toimitetun päätöksen katsotaan tulleen viranhaltijan tietoon viimeistään seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on lähetetty. Lomautuspäätös on annettava tiedoksi luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan myös työvoimaviranomaiselle.

46 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen irtisanominen lomautuksen yhteydessä

Lomautetulla viranhaltijalla on oikeus irtisanoa virkasuhde ilman irtisanomisaikaa päättymään milloin tahansa lomautusaikana, ei kuitenkaan viimeisen viikon aikana ennen lomautuksen päättymistä, jos lomautuksen päättymisaika on hänen tiedossaan. Muu sopimus on mitätön.

Jos lomauttaminen on tullut voimaan viranhaltijan saamatta hyväkseen 55 §:n 1 momentin mukaista irtisanomisaikaa ja työnantaja irtisanoo viranhaltijan ennen lomautuksen päättymistä, viranhaltijalla on oikeus saada korvauksena irtisanomisajan palkkansa. Irtisanomisajan palkasta saadaan vähentää 14 päivän palkka, jos viranhaltija on lomautettu lain tai sopimuksen mukaista yli 14 päivän lomautusilmoitusaikaa noudattaen.

Milloin lomauttaminen on tullut voimaan viranhaltijan saamatta hyväkseen virkasuhteen lakkaamista koskevaa irtisanomisaikaa ja toistaiseksi voimassa oleva lomauttaminen on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 200 kalenteripäivää, lomautetulla viranhaltijalla on virkasuhteen irtisanoessaan oikeus saada korvauksena irtisanomisajan palkkansa kuten 2 momentissa säädetään.

47 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Menetettyjen ansioiden korvaaminen lomautusajalta

Jos lomautusta koskeva päätös 44 §:n 1 tai 2 momentin vastaisena kumotaan lainvoimaisella päätöksellä, viranhaltijalle maksetaan lainvastaisen lomautuksen vuoksi saamatta jäänyt säännöllisen työajan ansio siten kuin 61 §:ssä säädetään.

Virkasuhteen päättymisen [\(21.12.2012/1008\)](#)

48 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen päättymisen ilman irtisanomista

Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa:

- 1) kun määräaika, joksi viranhaltija on otettu, on kulunut loppuun;
- 2) kun määrätehtävää varten otetun viranhaltijan tehtävä on suoritettu;
- 3) sijaiseksi otetun määräaikaisen viranhaltijan määräajasta riippumatta, kun toistaiseksi otettu viranhaltija palaa virantoimitukseen, jos toistaiseksi otetulla viranhaltijalla on lakiin tai virkaehtosopimuksen määräykseen perustuva ehdoton oikeus palata virantoimitukseen;
- 4) kun viranhaltijalle on virkasuhteen perusteella myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke toistaiseksi, sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltijan oikeus sairausajan palkan saamiseen on päättynyt, tai jos työnantaja on saanut työkyvyttömyyseläkepäätöksestä tiedon myöhemmin, tiedoksisaantipäivästä lukien;
- 5) viranhaltijan 16 §:n 3 momentissa tai 33 §:n 2 momentissa tarkoitetun valinnan raukeamista koskevan päätöksen tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä lukien;
- 6) sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltija täyttää 68 vuotta, jollei viranhaltijan kanssa sovita virkasuhteen määräaikaisesta jatkamisesta.

Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista myös silloin, kun viranhaltija eroaa kirkosta. Irtisanomiseen oikeutetun viranomaisen on tällöin päätöksellään viipymättä todettava virkasuhteen lakkaaminen. Virkasuhde katsotaan lakanneeksi sinä päivänä, kun irtisanomiseen oikeutettu viranomainen on antanut virkasuhteen lakkaamista koskevan päätöksen tiedoksi viranhaltijalle. Ennen kuin virkasuhde todetaan lakanneeksi, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Tuomiokapituli tekee seurakunnan papin ja lehtorin kanssa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sopimuksen seurakuntaa kuultuaan.

Papin viran haltijan virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa, kun tuomiokapituli on 5 luvun 3 §:n perusteella myöntänyt papille eron pappisvirasta tai määrännyt hänet menettämään pappisviransa. Lehtorin viran haltijan virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa, jos tuomiokapituli on tämän luvun 29 §:n perusteella määrännyt hänet menettämään oikeutensa toimia lehtorina.

49 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Piispan virkasuhteen päättyminen

Jos piispa ennen säädettyä eroamisikää ilmoittaa erostaan tuomiokapitulille, hänen virkasuhteensa päättyy ilmoituksessa mainittuna ajankohtana.

Tuomiokapituli myöntää piispalle eron, jollei virkasuhde ole muutoin päättynyt. Ero voidaan myöntää hakemuksetta piispalle, joka on pysyvästi menettänyt työkykynsä.

50 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Viranhaltijasta johtuvat irtisanomisperusteet

Työnantaja ei saa irtisanoa virkasuhdetta viranhaltijasta johtuvasta syystä ilman asiallista ja painavaa syytä. Tällaisena syynä irtisanomiselle voidaan pitää virkasuhteeseen liittyvien velvoitteiden vakavaa rikkomista sekä sellaisten viranhaltijan henkilöön liittyvien

työntekoodellytysten olennaista muuttumista, joiden vuoksi viranhaltija ei enää kykene selviytymään tehtävistään. Syyn asiallisuutta ja painavuutta arvioitaessa on otettava huomioon työnantajan ja viranhaltijan olosuhteet kokonaisuudessaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu syy ei ole ainakaan:

- 1) viranhaltijan sairaus, vamma tai tapaturma, ellei viranhaltijan työkyky ole näiden vuoksi vähentynyt olennaisesti ja niin pitkäaikaisesti, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista;
- 2) osallistuminen viranhaltijayhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen;
- 3) viranhaltijan poliittinen, uskonnollinen tai muu mielipide tai osallistuminen yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan;
- 4) turvautuminen viranhaltijan käytettävissä oleviin oikeusturvakeinoihin.

Viranhaltijaa, joka on laiminlyönyt virkasuhteesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisen tai rikkonut niitä, ei kuitenkaan saa irtisanoa ennen kuin hänelle on varoituksella annettu mahdollisuus korjata menettelynsä.

Työnantajan on ennen irtisanomista selvitettävä, olisiko irtisanominen vältettävissä sijoittamalla viranhaltija muuhun virkasuhteeseen.

Jos irtisanomisen perusteena on niin vakava virkasuhteeseen liittyvä rikkomus, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista, 3 ja 4 momenttia ei sovelleta.

51 § ([21.12.2012/1008](#))

Viranhaltijasta johtuvaan irtisanomisperusteeseen vetoaminen

Irtisanominen on tehtävä 50 §:ssä säädetyllä perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut irtisanomisesta päättävän viranomaisen tietoon.

52 § ([21.12.2012/1008](#))

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

Virkasuhde voidaan irtisanoa, kun viranhaltijan tehtävät ovat vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi taloudellisista syistä, työnantajan tai asianomaisen yksikön tehtävien uudelleen järjestelyn vuoksi taikka muista niihin verrattavista syistä. Irtisanominen edellyttää lisäksi, ettei viranhaltijaa voida ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua perustetta irtisanomiseen ei katsota olevan ainakaan silloin, kun:

- 1) irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä työnantajan toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia;

2) irtisanomisen syyksi ilmoitetut tehtävien uudelleenjärjestelyt eivät tosiasiallisesti vähennä työnantajalla tarjolla olevia tehtäviä tai muuta tehtävien laatua.

52 a § ([3.6.2016/407](#))

Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Viranhaltijalla on sama oikeus työllistymisvapaaseen kuin työntekijällä työsopimuslain mukaan.

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle viranhaltijan taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

53 § ([21.12.2012/1008](#))

Erityinen irtisanomissuoja

Viranhaltijalla, jolle on myönnetty virkavapaata perhevapaiden vuoksi, on sama irtisanomissuoja kuin työntekijällä työsopimuslain mukaan. Sama koskee viranhaltijaa, joka on raskaana tai joka tulee käyttämään oikeuttaan edellä tarkoitettuihin vapaisiin.

Luottamusmiehen virkasuhde voidaan irtisanoa 50 §:n perusteella vain, jos niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden enemmistö, joiden luottamusmiehenä hän on, antaa siihen suostumuksensa. Virkasuhde voidaan irtisanoa 52 §:n perusteella vain, jos työ kokonaan päättyy eikä viranhaltijalle voida järjestää muuta työtä, joka vastaa hänen ammattitaitoaan, tai kouluttaa häntä muuhun työhön.

54 § ([21.12.2012/1008](#))

Irtisanomisoikeus liikkeen luovutuksen yhteydessä

Luovutuksensaaja ei saa irtisanoa viranhaltijan palvelussuhdetta pelkästään liikkeen luovutuksen perusteella.

Työnantajan luovuttaessa liikkeensä 39 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla viranhaltija saa virkasuhteessa muutoin sovellettavaa irtisanomisaikaa noudattamatta tai sen kestoajasta riippumatta irtisanoa virkasuhteen päättymään luovutuspäivästä, jos hän on saanut tiedon luovutuksesta työnantajalta tai liikkeen uudelta haltijalta viimeistään kuukautta ennen luovutuspäivää. Jos hänelle on annettu tieto luovutuksesta myöhemmin, hän saa irtisanoa palvelussuhteensa päättymään luovutuspäivästä tai tämän jälkeen, viimeistään kuitenkin kuukauden kuluessa saatuaan tiedon luovutuksesta.

55 § ([21.12.2012/1008](#))

Irtisanomisaika

Työnantajan irtisanoessa viranhaltijan virkasuhteen irtisanomisaika on vähintään:

1) 14 päivää, jos palvelussuhde on jatkunut enintään vuoden;

2) yksi kuukausi, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli vuoden, mutta enintään neljä vuotta;

3) kaksi kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli neljä vuotta, mutta enintään kahdeksan vuotta;

4) neljä kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli kahdeksan vuotta, mutta enintään 12 vuotta;

5) kuusi kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli 12 vuotta;

6) kaksi kuukautta, kun kysymyksessä on kirkkoherran, piispan, kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan tai kirkkohallituksen osastonjohtajan virka. [\(30.12.2015/1602\)](#)

Viranhaltijan irtisanoessa virkasuhteensa irtisanomisaika on vähintään:

1) 14 päivää, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä enintään viisi vuotta;

2) yksi kuukausi, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli viisi vuotta;

3) kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle;

4) kaksi kuukautta, kun kysymyksessä on kappalainen, kirkkoherra, piispa, kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija tai kirkkohallituksen osastonjohtaja. [\(30.12.2015/1602\)](#)

Irtisanomisaika alkaa kulua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona irtisanominen on annettu tiedoksi. Viranhaltijan suostumuksella voidaan noudattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua lyhyempää irtisanomisaikaa.

56 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen purkaminen

Työnantaja saa purkaa viranhaltijan virkasuhteen noudatettavasta irtisanomisajasta tai määräajan pituudesta riippumatta päättyväksi heti. Virkasuhde voidaan purkaa vain erittäin painavasta syystä. Tällaisena syynä voidaan pitää laista tai määräyksistä johtuvien, virkasuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden niin vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista edes irtisanomisajan pituista aikaa.

57 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Purkamisoikeuden raukeaminen

Purkamisoikeus raukeaa, jollei syy ole jo aikaisemmin menettänyt merkitystään, 14 päivän kuluttua siitä, kun työnantaja on saanut tiedon purkamisen aiheesta tai, jos syy on jatkuva, siitä kun työnantaja on saanut tiedon sen lakkaamisesta. Jos purkaminen estyy pätevästä syystä, virkasuhde saadaan purkaa 14 päivän kuluessa esteen lakkaamisesta.

58 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen päättämismenettely

Ennen kuin työnantaja irtisanoo tai purkaa tai päättää virkasuhteen raukeamisesta 16 §:n 3 momentin mukaisesti, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi virkasuhteen päättämisen syistä. Viranhaltijalla on oikeus häntä kuultaessa käyttää avustajaa. Oikeudesta käyttää avustajaa on ilmoitettava viranhaltijalle. Työnantajan päätös irtisanomisesta, purkamisesta tai raukeamisesta on perusteluineen merkittävä pöytäkirjaan.

Päätös virkasuhteen irtisanomisesta, purkamisesta tai raukeamisesta on annettava viranhaltijalle todisteellisesti tiedoksi siten kuin hallintolaissa [\(434/2003\)](#) säädetään.

59 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen irtisanova tai purkava viranomainen

Viranhaltijan irtisanoo ja hänen virkasuhteensa purkaa:

- 1) seurakunnassa kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen;
- 2) seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen;
- 3) tuomiokapitulissa tuomiokapituli;
- 4) kirkkohallituksessa kirkkohallitus, jollei toisin säädetä.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijan irtisanoo 50 §:ssä säädetyllä viranhaltijasta johtuvalla perusteella tai 52 §:ssä säädettyillä taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla tai hänen palvelussuhteensa purkaa 56 §:ssä säädetyllä perusteella tuomiokapituli. Jos tuomiokapituli irtisanoo papin tai lehtorin tai purkaa hänen palvelussuhteensa, sen on ennen päätöksen tekemistä varattava seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle mahdollisuus antaa asiasta lausunto.

Seurakunnan kirkkoneuvostolla, seurakuntaneuvostolla tai seurakuntayhtymän yhteisellä kirkkoneuvostolla on oikeus 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla tehdä tuomiokapitulille esitys papin tai lehtorin virkasuhteen irtisanomisesta tai virkasuhteen purkamisesta. Tuomiokapitulin on käsiteltävä asia kiireellisenä. Tuomiokapituli voi päättää papin tai lehtorin virkasuhteen purkamisesta 57 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä seuraavassa tuomiokapitulin istunnossa, jos asia on seurakunnan esityksestä pantu 57 §:ssä säädetyn määräajan aikana tuomiokapitulissa vireille.

Kirkkoherran sekä seurakunnan ainoan kanttorin tai diakonian viranhaltijan virkasuhdetta ei voida irtisanoa tämän luvun 52 §:ssä säädetyllä taloudellisella ja tuotannollisella perusteella.

60 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virkasuhteen jatkuminen

Viranhaltijan virkasuhde jatkuu katkeamattomana, jos virkasuhteen irtisanominen tai purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman laissa säädettyä irtisanomis- tai purkamisperustetta. Viranhaltijan virkasuhde jatkuu katkeamattomana myös,

jos 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu päätös virkasuhteen raukeamisesta on lainvoimaisen päätöksen mukaan tehty ilman laissa säädettyä perustetta.

Jos irtisanomista, purkamista tai raukeamista koskeva päätös on kumottu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla perusteella ja työnantaja on uudella päätöksellä päättänyt virkasuhteen ja tämä päätös on saanut lainvoiman, katsotaan virkasuhde päättyneeksi asiassa ensin tehdyn päätöksen mukaisesti, jollei irtisanomisajasta muuta johdu.

Mikäli tuomioistuimien 56 §:ssä säädettyssä tapauksessa katsoo työnantajalla olleen irtisanomisperusteen, virkasuhteen katsotaan jatkuvan viranhaltijaan noudatettavan irtisanomisajan päättymiseen saakka ja viranhaltijalla on oikeus saada irtisanomisajan palkkansa.

61 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Kun virkasuhteen päättämistä koskeva asia on 60 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lainvoimaisesti ratkaistu ja työnantaja on saanut tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun selvityksen, viranhaltijalle maksetaan viipymättä virkasuhteen lainvastaisen päättämisen johdosta saamatta jäänyt säännöllisen työajan ansio vähennettynä samalta ajalta muissa palvelussuhteissa, ammatinharjoittajana tai yrittäjänä ansaitulla vastaavalla ansiolla, jota viranhaltija ei olisi saanut virkaa hoitaessaan. Samoin otetaan vähennyksenä huomioon viranhaltijalle maksettu työttömyysturvalaissa [\(1290/2002\)](#) tarkoitettu ansiopäiväraha, peruspäiväraha ja työmarkkinatuki sekä vastaavalta ajalta hänelle maksettu sairausvakuutuslain [\(1224/2004\)](#) mukainen päivärahaetus.

Viranhaltija on velvollinen esittämään työnantajalle viipymättä luotettavan selvityksen saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista muista ansiotuloista, ansiopäivärahasta, peruspäivärahasta, työmarkkinatuesta sekä sairausvakuutuskorvauksista.

Työnantaja on velvollinen viipymättä maksamaan työttömyysvakuutusrahastolle 75 prosenttia ja asianomaiselle työttömyyskassalle 25 prosenttia viranhaltijalle maksetusta ansiopäivärahasta ja Kansaneläkelaitokselle viranhaltijalle maksetun peruspäivärahan tai työmarkkinatuen.

Viranhaltijan eläke-etuja määrättäessä katsotaan palkkatuloksi 1 momentissa tarkoitettu ansio, jossa on vähennyksenä otettu huomioon 1 momentissa tarkoitettussa muussa palvelussuhteessa, ammatinharjoittajana tai yrittäjänä ansaittu, eläkkeeseen oikeuttava tulo. Vähennyksenä ei oteta huomioon 1 momentissa tarkoitettuja päivärahoja tai työmarkkinatukea. Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, viranhaltijan katsotaan eläkeoikeutta määrättäessä olleen jatkuvassa virkasuhteessa myös 1 momentissa mainittuna aikana, vaikka hänelle ei tältä ajalta jäisi maksuun lainkaan ansiota.

Mitä tässä pykälässä säädetään ansiopäivärahasta, peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta, koskee myös työttömyysturvalain perusteella maksettua ansioon suhteutettua päivärahaa ja peruspäivärahaa sekä työmarkkinatukea.

62 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Irtisanotun viranhaltijan takaisin ottaminen

Jos työnantaja on irtisanonut toistaiseksi otetun viranhaltijan 52 §:n mukaisilla perusteilla ja työnantaja tarvitsee yhdeksän kuukauden kuluessa irtisanomisajan päättymisestä viranhaltijaa tehtäviltään samankaltaiseen toistaiseksi voimassa olevaan tai yli kuusi kuukautta kestävään virkasuhteeseen, työnantajan on tiedusteltava paikalliselta työvoimaviranomaiselta, onko irtisanottuja viranhaltijoita etsimässä tämän viranomaisen välityksellä työtä, ja myönteisessä tapauksessa tarjottava työtä ensisijaisesti irtisanotuille kelpoisuusvaatimukset täyttävillä viranhaltijoille. Sama velvollisuus koskee 39 §:ssä tarkoitettua luovutuksensaaajaa silloin, kun luovuttaja on irtisanonut viranhaltijan ennen luovutushetkeä.

Työnantajan, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 1 momentissa tarkoitettun velvollisuuden täyttämisen, on korvattava viranhaltijalle näin aiheuttamansa vahinko.

Virantoimituksesta pidättäminen [\(21.12.2012/1008\)](#)

63 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virantoimituksesta pidättäminen

Jos viranhaltijan voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen virantoimituksessa virkarikokseen tai muuten menetelleen siinä velvollisuuksiensa vastaisesti, hänet voidaan pidättää tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi virantoimituksesta ja pappi myös pappisviran toimittamisesta. Jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos, asia on viipymättä ilmoitettava esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

Jos viranhaltijan voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen rikokseen virantoimituksen ulkopuolella, hänet voidaan pidättää tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi virantoimituksesta ja pappi myös pappisviran toimittamisesta, jos asiassa ilmenneillä seikoilla voi olla vaikutusta viranhaltijan edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä.

Muussa kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa viranhaltija voidaan pidättää virantoimituksesta siksi ajaksi, kun viranhaltija ei voi hänestä johtuvasta syystä suorittaa asianmukaisesti virkatehtäviään.

Tämän luvun 64 §:ssä sanottu viranomainen voi päättää viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä ja papin väliaikaisesta pidättämisestä pappisviran toimittamisesta kunnes virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen on tehnyt asiasta päätöksen, kuitenkin enintään neljän viikon ajaksi.

64 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Papin viran ja lehtorin viran haltijan virantoimituksesta pidättämisestä ja papin pidättämisestä pappisviran toimittamisesta päättää tuomiokapituli. Kirkkoherran virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa. Seurakunnan muun papin viran haltijan ja lehtorin viran haltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkoherra. Seurakuntayhtymän papin ja lehtorin virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja. Pappisviran toimittamisesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa.

Seurakunnan viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen. Seurakunnan viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkoherra.

Seurakuntayhtymän viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää yhteinen kirkkoneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen. Seurakuntayhtymän viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja.

Tuomiokapitulin viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää tuomiokapituli. Tuomiokapitulin viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa.

Kirkkohallituksen viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kirkkohallitus. Kirkkohallituksen viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija. ([30.12.2015/1602](#))

65 § ([21.12.2012/1008](#))

Virantoimituksesta pidättämisessä noudatettava menettely

Väliaikaisesta virantoimituksesta tai pappisviran toimittamisesta pidättämisestä päättäneen viranhaltijan on viipymättä saatettava asia toimivaltaisen viranomaisen päätettäväksi.

Ennen kuin virantoimituksesta taikka pappisviran tai lehtorin viran toimittamisesta pidättämisestä tehdään päätös, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Pappisviran toimittamisesta pidättämisessä noudatetaan 5 luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä. Tuomiokapitulin on ennen papin virantoimituksesta pidättämistä varattava kirkkoneuvostolle, seurakuntaneuvostolle tai yhteiselle kirkkoneuvostolle mahdollisuus antaa asiassa lausunto.

Virantoimituksesta ja pappisviran toimittamisesta pidättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön heti.

66 § ([21.12.2012/1008](#))

Virantoimituksesta pidättämisen uudelleenarviointi

Virantoimituksesta pidättämisestä päättäneen toimielimen tulee seurata virantoimituksesta pidättämisen perusteita ja tarvittaessa olosuhteiden muututtua tehdä asiasta uusi päätös. Virantoimituksesta pidättämisen jatkaminen tulee ottaa viipymättä käsiteltäväksi viranhaltijan sitä vaatiessa.

Erinäiset säännökset ([21.12.2012/1008](#))

67 § ([21.12.2012/1008](#))

Irtisanomisperusteiden tutkiminen virkasuhteen purkamista koskevassa asiassa

Jos tuomioistuin katsoo virkasuhteen purkamista koskevaa asiaa käsitellessään, että 56 §:ssä säädetty purkamisperusteet eivät täyty, tuomioistuimen on vaadittaessa harkittava, onko työnantajalla ollut 50 §:ssä säädetty irtisanomisperuste.

68 § ([21.12.2012/1008](#))

Valituksen käsittely

Virkasuhteen irtisanomista, purkamista ja osa-aikaistamista sekä virantoimituksesta pidättämistä koskeva valitus on käsiteltävä tuomioistuimessa kiireellisenä.

69 § ([21.12.2012/1008](#))

Yhdistymisvapaus

Viranhaltijalla on oikeus kuulua yhdistykseen sekä osallistua tällaisen yhdistyksen toimintaan. Hänellä on myös oikeus perustaa yhdistys. Viranhaltijalla on niin ikään vapaus olla kuulumatta edellä tarkoitettuun yhdistykseen. Tämän oikeuden ja vapauden käytön estäminen ja rajoittaminen on kiellettyä.

70 § ([21.12.2012/1008](#))

Palkkasaatavan vanhentuminen

Viranhaltijan on esitettävä virkasuhteesta johtuvaa palkkaa tai muuta taloudellista etuutta koskeva kirjallinen vaatimus kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona asianomainen palkkaerä tai muu etu olisi ollut maksettava tai annettava. Jos edellä tarkoitettua vaatimusta ei ole esitetty määräajan kuluessa, oikeus palkkaan tai muuhun taloudelliseen etuuteen on menetetty.

Mitä 1 momentissa säädetään viranhaltijasta, koskee myös henkilöä, jonka virkasuhde on lakannut, sekä viranhaltijan kuolinpesää.

71 § ([21.12.2012/1008](#))

Palkan takaisinperiminen

Työnantaja voi päättää aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden perimisestä takaisin. Takaisinperintä voidaan suorittaa myös siten, että perittävä määrä vähennetään seuraavan tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä viranhaltijan palkasta, jos tämä on edelleen saman työnantajan palveluksessa. Takaisinperintää koskevassa päätöksessä on mainittava takaisin perittävä määrä ja takaisinperinnän peruste.

Kulloinkin suoritettavasta palkasta ei saa 1 momentin nojalla periä enempää kuin mitä palkasta lain mukaan saadaan ulosmitata.

Työnantaja voi luopua takaisinperinnästä joko kokonaan tai osittain, jos takaisinperintää on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Jos takaisinperinnästä ei ole tehty päätöstä tai asiaa pantu vireille muussa järjestyksessä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana aiheeton palkan tai muun etuuden määrä on maksettu, oikeus takaisinperintään on lakannut.

72 § ([21.12.2012/1008](#))

Eräiden vaatimusten käsittelyjärjestys

Edellä 9 §:n 3 momentissa, 46 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 62 §:n 2 momentissa tarkoitettua korvausta koskevat vaatimukset käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa.

Hallintoriita-asiana käsitellään viranhaltijan hakemuksesta myös virkasuhteen määräaikaaisuuden perusteita koskeva asia.

73 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Työtodistus

Viranhaltijalla on virkasuhteen päättyessä oikeus pyynnöstä saada työnantajalta kirjallinen todistus virkasuhteen kestoajasta ja tehtävien laadusta. Viranhaltijan nimenomaisesta pyynnöstä todistuksessa on lisäksi mainittava virkasuhteen päättymisen syy sekä arvio viranhaltijan työtaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä. Työtodistuksesta ei saa ilmetä muuta kuin mitä sen sanamuodosta käy ilmi.

Työnantajalla on velvollisuus antaa viranhaltijalle työtodistus, jos sitä pyydetään kymmenen vuoden kuluessa virkasuhteen päättymisestä. Todistusta viranhaltijan työtaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä on kuitenkin pyydetävä viiden vuoden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Jos virkasuhteen päättymisestä on kulunut yli kymmenen vuotta, työtodistus on annettava vain, jos siitä ei aiheudu työnantajalle kohtuutonta hankaluutta. Samoin edellytyksin työnantajan on annettava kadonneen tai turmeltuneen työtodistuksen tilalle uusi todistus.

Kirkkoherralle työtodistuksen antaa tuomiokapituli. Kirkkoherra antaa työtodistuksen kappalaiselle, seurakuntapastorille ja lehtorille.

III OSA

SEURAKUNNAN HALLINTO

7 LUKU

Yleisiä säännöksiä

[1 §](#)

Seurakunta ja seurakuntayhtymä

Seurakunta hoitaa itse asioitaan ja omaisuuttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä kirkon taloudesta erikseen annettujen säädösten mukaan.

Seurakunnat voivat hoitaa asioitaan ja omaisuuttaan myös seurakuntayhtymänä niin kuin 11 luvussa säädetään.

[2 §](#)

Toimielimet [\(6.6.2014/414\)](#)

Seurakunnan hallintoa hoitavat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto, johtokunnat, kappeli- ja piirineuvostot sekä seurakunnan viranhaltijat.

Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, johtokunnat sekä seurakuntayhtymän viranhaltijat.

3 momentti on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

3 § ([6.6.2014/414](#))

3 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

[4 §](#)

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja vaalit

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Seurakunnan toimielimessä äänestetään esityksestä ja kaikista kannatetuista vastaehdotuksista asettamalla kaksi kerrallaan vastakkain siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee enemmistön kannanoton.

Vaali toimitetaan enemmistövaalina. Kahta tai useampaa luottamushenkilöä valittaessa on kuitenkin noudatettava suhteellista vaalitapaa, jos sitä vaatii niin monta vaaliin osallistuvaa, että he suhteellisessa vaalissa voisivat saada valituksi vähintään yhden ehdokkaan.

5 § ([30.12.2003/1274](#))

Esteellisyys

Kirkkovaltuuston jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain ([434/2003](#)) esteellisyyttä koskevassa säännöksessä tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen sanotun säännöksen mukaan rinnastettavaa henkilöä. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan osallistuessa itseoikeutettuna seurakunnan muun toimielimen kokoukseen häneen sovelletaan, mitä 2 momentissa säädetään.

Jollei 25 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu, muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolaissa siitä säädetään. Virka-, työ- tai muu vastaava suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, jollei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa.

[6 §](#)

Kokouksen julkisuus

Kirkkovaltuuston kokoukset ovat julkisia, jollei valtuusto jonkin asian osalta toisin päättä.

Muiden toimielinten kokoukset eivät ole julkisia.

7 § ([20.8.2004/821](#))

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus

Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää seurakunnan ja yhteinen kirkkoneuvosto seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeudesta.

8 LUKU [\(6.6.2014/414\)](#)

[\(6.6.2014/414\)](#)

8 LUKU on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

9 LUKU

Kirkkovaltuusto

[1 §](#)

Päätösvalta ja sen siirtäminen

Kirkkovaltuusto käyttää seurakunnan päätösvaltaa, jollei toisin ole säädetty tai määrätty. Ohje- tai johtosäännöllä voidaan kirkkovaltuuston päätösvaltaa siirtää säännössä mainittavissa asioissa kirkkoneuvostolle, sen jaostoille sekä johtokunnille.

Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää

- 1) asioissa, joista kirkkovaltuuston on tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden perusteella annettujen täytäntöönpanomääräysten taikka yleisen lain tai asetuksen nimenomaisen säännöksen mukaan päätettävä;
- 2) asioissa, joissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistö tai joissa päätös on alistettava; tai
- 3) lainan ottamisessa tai uudistamisessa taikka sen maksuajan pidentämisessä, jollei kysymyksessä ole tilapäisen tarpeen vuoksi otettava laina.

[2 §](#)

Kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärä [\(6.6.2014/414\)](#)

Kirkkovaltuustossa on jäseniä vähintään 11 ja enintään 39. Jäsenten luku määrätään kirkkojärjestyksessä seurakunnan väkiluvun perusteella.

2 momentti on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

3 § [\(30.12.2013/895\)](#)

Määräenemmistö

Päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista kirkkovaltuuston jäsenistä sitä kannattaa asiassa, joka koskee:

- 1) kirkollisen rakennuksen, kappelin, seurakuntatalon, seurakunnan virastotalon, leiri- tai kurssikeskuksen rakentamista taikka hankkimista;

2) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista, sen käyttötarkoituksen muuttamista taikka muun rakennuksen muuttamista kirkolliseksi rakennukseksi;

3) hautausmaan perustamista tai laajentamista;

4) kiinteän omaisuuden luovuttamista;

5) uuden viran perustamista.

10 LUKU

Kirkkoneuvosto

1 §

Tehtävät

Kirkkoneuvoston asiana on, jollei toisin ole säädetty tai määrätty,

1) yleisesti johtaa seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja muutoinkin toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi;

2) päättää kirkolliskokouksen määräämissä rajoissa kirkollisten kirjojen käyttöön ottamisesta;

3) johtaa seurakunnan hallintoa sekä seurakunnan talouden ja omaisuuden hoitoa;

4) huolehtia kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta; ja

5) valvoa seurakunnan etua, edustaa seurakuntaa sekä tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet.

Kirkkoneuvoston on valmisteltava kirkkovaltuustossa käsiteltävät asiat. Asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä, kirkkoneuvoston ei kuitenkaan tarvitse valmistella.

2 §

Jäsenet

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana on kirkkoherra ja muina jäseninä varapuheenjohtaja sekä, sen mukaan kuin ohjesäännössä määrätään, vähintään 5 ja enintään 11 muuta seurakuntavaaleissa vaalikelpoista henkilöä. Valituilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. ([20.8.2004/821](#))

Varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten vaali toimitetaan kirkkovaltuuston toimikauden ensimmäisen ja kolmannen vuoden tammikuussa.

3 momentti on kumottu L:lla [20.8.2004/821](#).

Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan toimimisesta kirkkoneuvoston kokouksen puheenjohtajana on voimassa, mitä siitä kirkkojärjestyksessä säädetään. ([27.6.2003/626](#))

3 §

Ohjesääntö. Jaostot ja niiden toimivalta

Kirkkovaltuusto hyväksyy kirkkoneuvoston ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Kirkkoneuvostossa voi ohjesäännön mukaan olla taloudellinen jaosto ja muitakin jaostoja. Taloudellisen jaoston puheenjohtajana on kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja.

Kirkkoneuvoston jaostoille voidaan antaa valta ratkaista kirkkoneuvoston puolesta ohjesäännössä mainittuja asioita, ei kuitenkaan asioita, joita koskeva päätös on alistettava tai jotka koskevat esityksen tekemistä kirkkovaltuustolle tai sen päätöksen täytäntöön panemista.

Jaostoista on soveltuvin osin voimassa, mitä kirkkoneuvostosta on säädetty.

4 §

Johtokunnat. Viranhaltijan ja luottamushenkilön toimivalta

Kirkkovaltuusto voi asettaa enintään toimikaudekseen kirkkoneuvoston avuksi sen alaisia johtokuntia, joiden tehtävät määritellään kirkkovaltuuston antamissa johtosäännöissä.

Kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle sekä kirkkoneuvoston alaiselle viranhaltijalle voidaan ohje- tai johtosäännössä antaa valta ratkaista kirkkoneuvostolle kuuluvia säännössä mainittavia asioita, joiden merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisena.

Asiaa, jota 3 §:n 3 momentin mukaan ei saa antaa kirkkoneuvoston jaoston ratkaistavaksi, ei voida antaa johtokunnan päätettäväksi eikä edellä 2 momentissa mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

5 §

Ratkaisuvallan siirtäminen

Kirkkoneuvosto tai sen puheenjohtaja voi ohjesäännössä määrätyn ajan kuluessa siirtää johtokunnan ja 4 §:ssä mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian kirkkoneuvoston käsiteltäväksi. Kirkkoneuvosto voi tällöin kumota päätöksen tai muuttaa sitä taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 §

Kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvonta

Jos kirkkoneuvosto katsoo, että kirkkovaltuuston päätös on tehty virheellisessä järjestyksessä tai menee valtuuston toimivaltaa ulommaksi taikka muutoin on lainvastainen, kirkkoneuvoston tulee jättää päätös täytäntöön panematta ja syyn tähän ilmoittaen viipymättä saattaa asia valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Jos valtuusto pysyy päätöksessään, kirkkoneuvoston on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko täytäntöön panemiselle laillista estettä. Hallinto-oikeus ei saa ratkaista asiaa, ennen kuin valitusaika valtuuston päätöksestä on kulunut umpeen. ([30.12.2003/1274](#))

11 LUKU

Seurakuntayhtymä

1 §

Seurakuntayhtymän perustaminen ([20.8.2004/821](#))

Saman kunnan alueella olevien seurakuntien on muodostettava seurakuntayhtymä. Yhtymän voivat muodostaa myös kahden tai useamman kunnan alueella olevat seurakunnat.

2 momentti on kumottu L:lla [20.8.2004/821](#).

2 § ([20.8.2004/821](#))

Seurakuntayhtymän tehtävät ([30.12.2015/1602](#))

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon ja kirkon eläkerahastoon suoritettavia maksuja ja talousarviota, rahatointa, kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta. ([30.12.2015/1602](#))

Seurakuntayhtymän on lisäksi hoidettava seurakuntien henkilöstöasiat, jotka koskevat:

- 1) palkan ja työnantajasuoritusten maksamista, työnantajailmoitusten tekemistä ja palkkakirjanpitoa;
- 2) nimikirjanpitoa, jollei tässä laissa toisin säädetä;
- 3) virka- ja työehtosopimusten tekemistä ja tulkintaa sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekemistä tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekemistä kirkon työmarkkinalaitokselle; ([30.12.2015/1602](#))
- 4) luottamusmiestoimintaa, työsuojelua, työterveyshuoltoa sekä työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa.

Seurakuntayhtymä käyttää päätösvaltaa myös yksittäistä seurakuntaa koskevissa kirkkovaltuustolle kuuluvissa asioissa, jollei päätösvaltaa ole annettu 10 §:ssä säädetyllä tavalla seurakunnille.

Seurakuntayhtymä päättää myös seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä seurakuntien kiinteästä omaisuudesta ja sen luovuttamisesta, jollei näitä asioita ole perussäännössä annettu seurakuntien hoidettavaksi.

Seurakuntayhtymän päätettäväksi voidaan perussäännössä antaa myös muita hallintoon ja talouteen liittyviä asioita sekä siinä mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja.

3 § [\(20.8.2004/821\)](#)

Omaisuuuden ja velvoitteiden siirtyminen

Seurakuntayhtymää perustettaessa seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät seurakuntayhtymälle, jollei perussäännössä määrätä, että siinä mainittu omaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka seurakunta vastaa siinä mainitusta velvoitteesta. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu perussääntöön liitettävä luettelo.

[4 §](#)

Perussääntö

Seurakuntayhtymälle on hyväksyttävä perussääntö, jossa määrätään yhtymän hoidettavaksi annettavat tehtävät sekä annetaan muut määräykset, jotka ovat tarpeen yhtymän ja sen seurakuntien toimivallan osoittamiseksi. Kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön ja seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta tehdyn luettelon. Päätökset on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos seurakuntayhtymään liittyvät seurakunnat ovat tehneet omaisuuden siirtymistä koskevan sopimuksen, kirkkohallitus ei voi ilman erityisiä syitä poiketa sopimuksesta. [\(20.8.2004/821\)](#)

Jolleivät seurakunnat ole päässeet yksimielisyyteen perussäännöstä ja omaisuuden siirtymisestä, tuomiokapituli määrää selvitysmiehen valmistamaan niitä koskevan ehdotuksen. Ehdotus ja kirkkovaltuustojen siitä antamat lausunnot on lähetettävä kirkkohallitukselle, jonka tulee, saatuaan tuomiokapitulin lausunnon, päättää seurakuntayhtymän muodostamisesta ja perussäännöstä sekä seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta. Tuomiokapituli voi muutoinkin määrätä selvitysmiehen, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

5 § [\(20.8.2004/821\)](#)

Perussäännön muuttaminen ja yhtymän purkaminen tai lakkaaminen

Perussäännön muuttamista tai vapaaehtoisesti muodostetun yhtymän purkamista koskevan päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmannelta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä sitä kannattaa. Jos perussäännön muutos koskee perussäännöllä määrättyjen verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken, omaisuuden siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä tai virkojen perustamista ja lakkauttamista koskevan päätösvallan siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä, perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi, jollei päätöstä ole tehty yksimielisesti.

Jos seurakuntajakoa muutetaan siten, että kaikki samaan seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi, seurakuntayhtymä lakkaa samasta ajankohdasta lukien. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät tällöin yhdistetylle seurakunnalle. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu kirkkohallituksen päätökseen liitettävä luettelo.

Jos seurakuntayhtymän omaisuutta on jaettava perussäännön muuttamisen tai seurakuntayhtymän purkamisen johdosta eikä jaosta voida sopia, se on toimitettava noudattaen soveltuvin osin seurakuntajaon yhteydessä tapahtuvasta omaisuuden jaosta annettuja säännöksiä.

6 §

Päätösvalta

Seurakuntayhtymän päätösvaltaa käyttää yhteinen kirkkovaltuusto, jollei toisin ole säädetty tai määrätty.

2–3 momentit on kumottu L:lla [20.8.2004/821](#).

7 §

Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet

Yhteisessä kirkkovaltuustossa on yhtymään kuuluvien seurakuntien yhteenlasketusta väkiluvusta riippuen vähintään 21 ja enintään 91 jäsentä. Jäsenmäärästä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Yhteinen kirkkovaltuusto voi erityisestä syystä päättää vaalikaudeksi kerrallaan, että yhteisen kirkkovaltuuston jäsenmäärä on säädettyä pienempi pariton luku, kuitenkin vähintään 11 jäsentä. ([20.8.2004/821](#))

Jäsenten paikoista annetaan kullekin seurakunnalle ensin kaksi paikkaa tai, jos seurakuntia on enemmän kuin kaksikymmentä, yksi paikka. Muut paikat jaetaan seurakuntien väkilukujen suhteessa. Paikkojen jaon vahvistaa yhteinen kirkkovaltuusto kutakin vaalikautta varten. ([11.12.1997/1303](#))

3 momentti on kumottu L:lla [20.8.2004/821](#).

8 § ([20.8.2004/821](#))

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 5 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

9 § ([20.8.2004/821](#))

Seurakuntaneuvosto

Seurakuntayhtymään kuuluvilla seurakunnilla on kullakin seurakuntaneuvosto. Se hoitaa ne 10 luvun 1 §:ssä mainitut kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut seurakuntaneuvostolle tässä laissa osoitetut tai erikseen määrätyt tehtävät. Seurakuntaneuvosto hyväksyy itselleen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Seurakuntaneuvostoon sovelletaan myös, mitä kirkkoneuvostosta säädetään 10 luvun 2 §:n 4 momentissa ja 3 §:n 2–4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä.

Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan seurakuntayhtymän talousarviossa seurakunnallista toimintaa varten, sekä käyttää seurakunnan omaisuuden omistamiseen ja hallintaan sekä sen tuottoon liittyvää päätösvaltaa.

Seurakuntaneuvostossa on puheenjohtajana kirkkoherra ja vähintään 8 ja enintään 16 muuta jäsentä. Jäsenten luvusta säädetään kirkkojärjestyksessä seurakunnan väkiluvun perusteella.

10 § [\(20.8.2004/821\)](#)

Päätösvallan siirtäminen

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaa voidaan ohje- tai johtosäännöllä siirtää säännössä mainituissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle, sen jaostolle ja yhtymän johtokunnalle sekä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä seurakuntaneuvostolle. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää 9 luvun 1 §:n 2 momentissa eikä tämän luvun 2 §:n 1 ja 2 momentissa mainituissa asioissa lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden luovuttamista ja viran perustamista ja lakkauttamista, joita koskevan päätösvallan siirtämisestä voidaan määrätä perussäännöllä edellä 2 §:n 4 momentin nojalla.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä on vastaavasti voimassa, mitä kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä säädetään.

11 § [\(20.8.2004/821\)](#)

Toimielimiin sovellettavat säännökset

Yhteiseen kirkkovaltuustoon, yhteiseen kirkkoneuvostoon ja seurakuntayhtymän johtokuntaan sekä asioiden käsittelyyn näissä toimielimissä sovelletaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta, kirkkoneuvostosta ja seurakunnan johtokunnasta sekä asioiden käsittelemisestä niissä säädetään tai määrätään, jollei tästä laista tai kirkkojärjestyksestä muuta johdu. Seurakuntaneuvoston käsitellessä sille uskottua yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaan muutoin kuuluvaa asiaa noudatetaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään tai määrätään.

12 § [\(20.8.2004/821\)](#)

12 § on kumottu L:lla [20.8.2004/821](#).

12 LUKU

Muut yhteistoiminnan muodot

1 §

Seurakuntien yhteistoiminta

Seurakunnat voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä yhteisestä hoitamisesta.

Seurakunta voi sopimuksen perusteella hoitaa tehtävän myös toisen seurakunnan puolesta. Sopimuksessa voidaan määrätä, että viimeksi mainittu seurakunta saa valita sen luottamustoimeen vaalikelpoisia jäseniä tehtävää hoitavan seurakunnan asianomaiseen johtokuntaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen tekijänä voi olla myös seurakuntayhtymä.

2 §

Yhteistoiminta kunnan kanssa

Seurakunta tai seurakuntayhtymä voi tekemänsä sopimuksen perusteella huolehtia myös jostakin kunnalle tai kuntainliitolle kuuluvasta tehtävästä. Jos tehtävää hoitamaan perustetaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän johtokunta, voidaan sopia, että kunta tai kuntainliitto saa valita siihen jäseniä, kuitenkin enintään puolet.

13 LUKU

Seurakuntajaon muuttaminen

1 § [\(20.8.2004/821\)](#)

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai kunkin seurakunnan seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa. Jos seurakuntajaon muutostarve johtuu kuntajaon muuttamisesta tai koskee muuta kuin suomenkielistä tai ruotsinkielistä taikka kaksikielistä seurakuntaa, asian voi panna vireille myös kirkkohallitus.

[2 §](#)

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirtäminen

Jos seurakunta liitetään toiseen tai lakkautetaan tai jos seurakunnassa oleva virka tulee tarpeettomaksi sen alueen supistumisen vuoksi, sen päätoimiset viranhaltijat siirretään, jollei 3 §:stä muuta johdu, heille soveltuviin laajentuvan tai uuden seurakunnan tai asianomaisen seurakuntayhtymän virkoihin.

Siirretyllä viranhaltijalla on oikeus saada virkasuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Pysyväisluonteisessa päätoimisessa työsopimussuhteessa olevaan työntekijään sovelletaan vastaavasti, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty.

[3 §](#)

Kirkkoherra [\(21.12.2012/1008\)](#)

Toiseen seurakuntaan liitettävän seurakunnan kirkkoherranvirka lakkaa seurakuntajaon muuttamisen tullessa voimaan. Viranhaltija siirretään laajentuvan seurakunnan kirkkoherranvirkaan tai, jollei virka ole avoin, 3 momentin mukaan kappalaisenvirkaan.

Milloin kahdesta tai useammasta seurakunnasta muodostetaan yhdistämällä uusi seurakunta, jakopäätöksessä on määrättävä, mikä tai mitkä kirkkoherranvirat lakkaavat.

Kirkkoherra, jonka virka seurakuntajaon muuttamisen johdosta lakkaa, siirretään kappalaisen virkaan laajentuvassa tai muodostettavassa seurakunnassa taikka muussa seurakunnassa, jota seurakuntajaon muuttaminen koskee. Siirretyt viranhaltijan palkkaukseen sovelletaan, mitä 2 §:n 2 momentissa säädetään. [\(21.12.2012/1008\)](#)

[4 §](#)

Omaisuuksien jako

Kun seurakunnan alueellista jakoa muutetaan perustamalla uusi seurakunta tai kun seurakuntajaon muutos vaikuttaa huomattavasti seurakuntien väkilukuun, seurakuntien omaisuus on jaettava niiden seurakuntien kesken, joita muutos koskee tai jotka perustetaan muutoksen yhteydessä. Jos seurakunnat ovat eri mieltä omaisuuden jaon tarpeellisuudesta, asian ratkaisee kirkkohallitus.

Jos seurakunta kokonaisuudessaan yhdistetään toiseen seurakuntaan tai perustettavaan uuteen seurakuntaan, seurakunnan omaisuus siirtyy tälle seurakunnalle. Jos kaikki seurakunnat, joita seurakuntajako koskee, tulevat kuulumaan samaan seurakuntayhtymään, omaisuuden jakoa koskevat määräykset otetaan yhtymän perussääntöön.

Kirkkohallitus päättää omaisuuden jaosta seurakuntajaon muuttamispäätöksen yhteydessä. Milloin siihen on syytä, kirkkohallitus voi jättää omaisuuden jaon vahvistamisen myöhemmin tapahtuvaksi ja päättää jakopäätöksen yhteydessä vain siitä, onko jako tarpeellinen, ja tarvittaessa myös 5 §:ssä säädetystä jakoperusteesta 6 §:n mukaan ehkä tehtävistä poikkeuksista. Kun omaisuuden jako on vahvistettu, päätöksessä oleva määräys omaisuuden osoittamisesta seurakunnalle on omaisuuden saantokirja.

5 §

Yleinen jakoperuste

Jos seurakunta jaetaan alueellisesti kahdeksi tai useammaksi seurakunnaksi, kukin näistä saa varoja väkilukunsa osoittamassa suhteessa seurakuntajaon voimaantulispäivänä vallitsevan tilanteen mukaan.

Jos osa seurakunnan alueesta liitetään toiseen seurakuntaan tai siitä muodostetaan uusi seurakunta, tulee sen seurakunnan, johon alue liitetään tai joka muodostetaan alueesta, saada ensiksi mainitun seurakunnan varoista sellainen osuus, joka vastaa seurakunnasta siirretyn alueen väkiluvun suhdetta seurakuntaan jääneen alueen väkilukuun, jollei 6 §:stä muuta johdu.

Velat ja muut vastaavat sitoumukset jaetaan seurakuntien kesken sen mukaan kuin ne saavat varoja. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei kuitenkaan saa siirtää ilman saamamiehen tai muun oikeuden haltijan suostumusta.

6 §

Poikkeukset jakoperusteesta

Omaisuuden jaossa edellä 5 §:n 2 momentissa mainitussa tapauksessa on jakoperusteista poiketen ja jakoon ottamatta

1) jätettävä seurakunnan pääkirkko, siihen kuuluvat kirkon käyttöä palvelevat rakennukset irtaimistoiineen sekä kirkon yhteydessä mahdollisesti oleva hautausmaa sille seurakunnalle, josta alue erotetaan; ja

2) annettava sellainen muu kirkko, kappeli, seurakuntatalo, hautausmaa tai muunlainen kiinteistö taikka rakennus, joka yksinomaan tai pääasiallisesti palvelee jotakin aluetta, sille seurakunnalle, johon alue tulee kuulumaan. ([20.12.2002/1201](#))

Seurakunnalle, jota seurakuntajaon muutos koskee, voidaan kuitenkin antaa määräajaksi oikeus käyttää 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta jakopäätöksessä tarkemmin määrättyin ehdoin, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa sille seurakunnalle, jolle omaisuus kuuluu.

Jos seurakuntajaon muutoksesta, omaisuuden jaosta tai 1 momentissa tarkoitettua järjestelystä aiheutuisi jonkin seurakunnan talouden ilmeinen heikentyminen tai muu olennainen haitta, voidaan jakoperusteista poiketa.

14 LUKU

Kirkko, seurakunnan kiinteistöt ja rakennussuojelu

1 §

Kirkko

Seurakunnalla tulee olla kirkko. Kirkkojärjestyksessä määrätään, milloin seurakunnat voivat käyttää kirkkoa yhteisesti, tai käyttää kirkkona muuta kuin seurakunnan kirkkoa.

2 momentti on kumottu L:lla [30.12.2013/895](#).

2 § [\(30.12.2013/895\)](#)

Kirkolliset rakennukset ja päätöksen alistaminen

Kirkollisia rakennuksia ovat kirkot ja kellotapulit, siunaus- ja hautakappelit sekä hautausmaalla olevat niihin rinnastettavat rakennukset.

Kirkkopihaan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan sovelletaan, mitä kirkollisista rakennuksista säädetään.

Kirkkovaltuuston päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi, jos se koskee:

- 1) uuden kirkon tai siunauskappelin rakentamista tai hankkimista;
- 2) muun rakennuksen muuttamista kirkoksi tai siunauskappeliksi;
- 3) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka sen käyttötarkoituksen muuttamista;
- 4) kirkon käyttämättä jättämistä.

3 §

Kirkonmaa ja sen luovuttaminen

Seurakunnan kirkon omana oleva kirkonmaa on säilytettävä ja sitä on käytettävä seurakunnan kirkon tarpeisiin. Kirkkovaltuusto voi päättää kirkonmaan luovuttamisesta vain, jos se on kirkkorakennuksen ylläpitämiseksi välttämätöntä tai jos siihen on muita erityisen painavia syitä. Kirkkovaltuuston päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

2 momentti on kumottu L:lla [27.11.1998/859](#).

4 §

Muun kiinteistön luovuttaminen

Kirkkovaltuuston päätös, joka koskee seurakunnan kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista tai muuta luovuttamista, on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Kirkonmaan ja seurakunnan kiinteän omaisuuden vuokraamista koskeva päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi, jos vuokra-aika on yli 10 vuotta. ([11.12.1997/1303](#))

5 § ([30.12.2013/895](#))

Kirkollisen rakennuksen suojelu

Kirkollisen rakennuksen suojelun tavoitteena on turvata kirkollinen rakennettu kulttuuriympäristö osana kulttuuriperintöä, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.

Kirkollinen rakennus, joka on rakennettu ennen vuotta 1917, on suojeltu suoraan lain nojalla. Kirkkohallitus voi määrätä tätä myöhemmin käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen suojeltavaksi, jos suojelu on perusteltua rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan tai erityisten ympäristöarvojen kannalta. Kirkkohallitus päättää suojelusta omasta, seurakunnan, tuomiokapitulin tai Museoviraston aloitteesta.

Rakennuksen suojelu käsittää myös sen kiinteän sisustuksen, siihen liittyvät maalaukset ja taideteokset sekä rakennuksen pihapiirin.

5 a § ([30.12.2013/895](#))

Lausunnot

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän on ennen päätöksen tekemistä varattava Museovirastolle tilaisuus antaa asiasta lausunto, jos päätös koskee suojellun tai sellaisen kirkollisen rakennuksen, jonka käyttöön ottamisesta on kulunut 50 vuotta, olennaista muuttamista tai purkamista taikka käyttötarkoituksen muuttamista. Lausunto on pyydettävä jo asiaa koskevasta suunnitelmasta.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän on lisäksi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa asiasta lausunto Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle, jos kirkollinen rakennus sijaitsee Ahvenanmaalla, tai saamelaiskäräjille, jos rakennus sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella.

Museovirasto voi antaa ohjeita suojeltua kirkollista rakennusta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta.

5 b § ([30.12.2013/895](#))

Päätös kirkollisen rakennuksen suojelun lakkaamisesta

Kirkkohallitus voi päättää, ettei kirkollista rakennusta enää ole pidettävä suojeltuna, jos:

1) rakennus on sillä tavoin vahingoittunut, ettei sitä voida saattaa ennalleen;

2) seurakunnalla on useita kirkollisia rakennuksia eikä sillä ole tarvetta toiminnassaan enää käyttää omistamaansa suojeltua kirkollista rakennusta;

3) rakennuksen suojeleminen ei ole muusta erityisestä syystä enää perusteltua.

Kirkkohallituksen on ennen päätöksen tekemistä varattava Museovirastolle ja lisäksi 5 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle tai saamelaiskäräjille tilaisuus antaa asiassa lausunto.

Kirkkohallituksen päätöksestä tulee viipymättä ilmoittaa asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kirkollisen rakennuksen sijaintikunnalle.

6 §

Rakennussuojelun valvonta

Kirkkohallituksen, tuomiokapitulin tai museoviraston määräämällä tarkastajalla on oikeus päästä kirkolliseen rakennukseen sen suojelua koskevan asian vireille panemisen tai suojelun noudattamisen ja soveltamisen kannalta tarpeellisten tarkastusten ja tutkimusten suorittamiseksi.

Kirkkohallitus voi kieltää sellaisen kirkollisessa rakennuksessa tehtävän muutos- tai korjaustyön, jota koskevaa päätöstä ei ole vahvistettu tai saatettu vahvistettavaksi. Kirkkohallituksen päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta.

[\(30.12.2013/895\)](#)

7 §

Rakennussuojelun kustannukset

Seurakuntaa, joka ei voi toiminnassaan käyttää omistamaansa suojeltua kirkollista rakennusta tai saada siitä muuten kohtuullista hyötyä, ei voida velvoittaa sellaisiin suojelutoimenpiteisiin, joista aiheutuvat kustannukset ovat ilmeisessä epäsuhteessa siihen, mitä seurakunta voi osoittaa kaikkien kirkollisten rakennustensa hoitoon ja kunnostamiseen.

15 luku [\(21.12.2012/1011\)](#)

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän talous

1 § [\(21.12.2012/1011\)](#)

Varojen käyttäminen

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän varoja saadaan käyttää ainoastaan niiden tehtävien toteuttamiseen.

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän tulee osallistua kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston menojen rahoittamiseen siten kuin 22 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään.

[\(30.12.2015/1602\)](#)

2 § [\(21.12.2012/1011\)](#)

Kirkollisvero

Seurakunnan jäsenen tulee osallistua seurakunnan, seurakuntayhtymän ja kirkon tehtävien rahoittamiseen maksamalla kirkollisveroa. Kirkollisveron perusteista säädetään erikseen lailla.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella.

Kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto voi myöntää vapautuksen kirkollisverosta siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

3 § [\(21.12.2012/1011\)](#)

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat luottamushenkilö ja viranhaltija:

- 1) joka päättää menoa tai tuloa koskevasta toimenpiteestä tai ottaa osaa sellaisen päätöksen tekemiseen;
- 2) joka hyväksyy maksettavaksi menon tai vastaanotettavaksi tulon;
- 3) jonka hallussa on seurakunnan tai seurakuntayhtymän rahavaroja tai muuta omaisuutta taikka joka ottaa osaa varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen;
- 4) jonka tehtävänä on valvoa seurakunnan tai seurakuntayhtymän taloudellisia etuja, varojen hoitoa tai tilinpitoa.

Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan katsota kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston jäsentä eikä tilintarkastajaa.

4 § [\(21.12.2012/1011\)](#)

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän taloutta koskevat muut säännökset ja määräykset [\(30.12.2015/1602\)](#)

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia [\(1336/1997\)](#). Tilintarkastukseen sovelletaan julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annettua lakia [\(1142/2015\)](#) siltä osin kuin tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä ei toisin säädetä. [\(30.12.2015/1602\)](#)

Toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarviosta, varojen ja omaisuuden hoitamisesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuksesta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Taloudenhoidon järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä.

5 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Tilintarkastajan vastuu

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessa tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädettyä tilintarkastajan tehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa ([412/1974](#)).

16 luku ([3.9.2010/787](#))

Kirkonkirjat ja seurakunnan arkisto

1 § ([3.9.2010/787](#))

Kirkonkirjat

Kirkonkirjoja ovat:

- 1) kirkon yhteinen jäsenrekisteri (*jäsenrekisteri*), jota ylläpidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla;
- 2) manuaaliset kirkonkirjat.

Manuaalisia kirkonkirjoja ovat ennen vuotta 2005 pidetyt perhelehdet ja luettelot kastetuista, rippikoulun käyneistä ja konfirmoiduista sekä henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta, avioliittoon vihityistä, kuolleista ja haudatuista, muuttaneista, kirkosta eronneista ja kirkkoon liittyneistä. Manuaalisia kirkonkirjoja ovat myös ennen uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain ([614/1998](#)) voimaantuloa pidetyt kirkolliset väestörekisterit ja niihin kuuluvat asiakirjat.

Tiedot, jotka on siirretty manuaalisista kirkonkirjoista jäsenrekisteriin, ovat osa jäsenrekisteriä.

2 § ([3.9.2010/787](#))

Kirkonkirjojen käyttötarkoitus

Kirkonkirjojen tietoja käytetään seurakuntien ja seurakuntayhtymien omassa toiminnassa ja hallinnossa sekä kirkon jäsenten oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi.

Seurakunnat ja seurakuntayhtymät saavat käyttää kirkonkirjojen tietoja niille tämän tai muun lain mukaan säädettyjen tai määrättyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa.

Kirkkohallitus saa käyttää jäsenrekisterin tietoja tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamisessa sekä tilastojen laatimisessa ja kirkon toimintaan liittyvien tutkimusten tekemisessä. Tuomiokapituli saa käyttää jäsenrekisterin tietoja tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamisessa. ([17.12.2015/1498](#))

3 § ([3.9.2010/787](#))

Keskusrekisteri

Seurakunnat voivat järjestää kirkonkirjojen pitämisen yhteisenä keskusrekisterinä. Yhteisen keskusrekisterin järjestämisestä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

4 § [\(3.9.2010/787\)](#)

Jäsenrekisterin tietosisältö

Jäsenrekisteriin talletetaan kirkon jäsenistä uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 4 ja 5 §:n mukaiset tiedot sekä tämän luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetut tiedot.

Uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 5 §:n 6 ja 7 kohdassa tarkoitetuista tiedoista säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

5 § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Seurakunnat ja keskusrekisterit rekisterinpitäjinä

Rekisterinpitäjiä ovat seurakunnat ja keskusrekisterit. Rekisterinpitäjä ei saa luovuttaa rekisterinpitoa muulle toimijalle.

Seurakunnassa kirkkoherra ja keskusrekisterissä sen johtaja:

- 1) päättää kirkonkirjojen pitämistä koskevista asioista;
- 2) päättää jäsentä koskevien tietojen käsittelystä;
- 3) vastaa rekisteritietojen virheettömyydestä;
- 4) päättää kirkonkirjaan talletettujen kirkon jäsenten yksittäisten tietojen luovuttamisesta todistuksena, otteena tai jäljennöksenä.

6 § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Tietojen tallettaminen jäsenrekisteriin

Tiedon kirkollisesta vihkimisestä, avioliiton siunaamisesta, rippikoulun käymisestä ja konfirmaatiosta saa tallettaa jäsenrekisteriin muukin seurakunta tai keskusrekisteri kuin se, jonka jäsentä tieto koskee.

6 a § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Jäsenrekisteriin liittyvät kirkkohallituksen tehtävät

Kirkkohallitus vastaa jäsenrekisterin:

- 1) yleisestä toimivuudesta;
- 2) rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä;
- 3) tietohallinnosta;
- 4) tietoturvallisuudesta;

5) tietojen sähköisestä arkistoinnista.

Kirkkohallitus päättää teknisen käyttöyhteyden välityksellä tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta ja muusta kuin kirkon jäsenten yksittäisten tietojen luovuttamisesta. Päätoksessa on annettava tarvittavat määräykset tietojen käytöstä ja suojauksesta.

6 b § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Vastuu rekisteristä

Vastuu jäsenrekisteristä jakautuu seurakuntien, keskusrekisterien ja kirkkohallituksen kesken siten kuin tässä laissa tai muussa laissa säädetään.

7 § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Jäsenrekisterin tietojen käsittelyn seuranta ja valvonta

Jäsenrekisteristä luovutettuja 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tiedot saa luovuttaa edelleen tai muuten antaa sivulliselle vain, jos siitä on säädetty laissa tai jos kirkkohallitus on antanut siihen luvan.

Kirkkohallituksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada jäsenrekisteristä luovutettujen 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen käyttäjältä tietojen käytön seurantaa ja valvontaa varten välttämättömiä tietoja.

Kirkkohallituksen määräämällä tarkastajalla on oikeus toimittaa tarkastus jäsenrekisteristä luovutettujen 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen käytön ja suojauksen valvomiseksi. Tarkastajalla on oikeus tutkia salassapitosäännösten estämättä jäsenrekisteristä luovutettujen tietojen käsittelyssä käytetyt laitteet ja ohjelmistot sekä päästä tässä yhteydessä tiedon käyttäjän hallinnassa oleviin tarkastuksen suorittamisen kannalta tarpeellisiin tiloihin. Tarkastus on toteutettava niin, että siitä ei aiheudu tarkastuksen kohteelle tarpeettomasti haittaa eikä kustannuksia.

8 § [\(3.9.2010/787\)](#)

Jäsenrekisterin käyttöoikeus sekä käyttöoikeus- ja lokirekisteri

Kirkkohallitus päättää käyttöoikeuksien myöntämisestä jäsenrekisterin tietojen käsittelyyn. Seurakunnan kirkkoherra voi päättää käyttöoikeuden myöntämisestä seurakunnan jäseniä koskevien tietojen käsittelyyn. Keskusrekisterin johtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija voi päättää käyttöoikeuden myöntämisestä keskusrekisteriin kuuluvien seurakuntien jäseniä koskevien tietojen käsittelyyn. [\(17.12.2015/1498\)](#)

Kirkkohallituksen on pidettävä käyttöoikeuksien hallintaa varten käyttöoikeusrekisteriä niistä henkilöistä, joille on myönnetty oikeus jäsenrekisterin tietojen käsittelyyn. Käyttöoikeusrekisteriin talletetaan käyttäjän nimi, henkilötunnus, käyttäjätunnus ja organisaatio sekä käyttöoikeuden sisältöä ja laajuutta koskevat tiedot sekä käyttöoikeuspäätöstä koskevat tiedot.

Kirkkohallituksen on pidettävä jäsenrekisterin tietojen käsittelystä käytön seurantaa, valvontaa ja suojausta varten lokirekisteriä. Lokirekisteriin talletetaan käyttäjän käyttäjätunnus, käsittelyn tapahtuma-ajankohta sekä käsitellyt tiedot tai tietoryhmät.

Kirkkohallituksen on säilytettävä käyttöoikeusrekisteriin talletetut tiedot viisi vuotta käyttöoikeuden päättymisestä lukien ja lokirekisteriin talletetut tiedot viisi vuotta niiden tallettamisajankohtaa seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

9 § ([3.9.2010/787](#))

Manuaalisten kirkonkirjojen rekisterinpitäjä ja tietojen käsittely

Manuaalisten kirkonkirjojen rekisterinpitäjä on seurakunta tai keskusrekisteri.

Seurakunnassa kirkkoherra ja keskusrekisterissä sen johtaja päättää manuaalisten kirkonkirjojen tietojen luovuttamisesta, virheiden oikaisemisesta ja kirkonkirjojen muusta pitämisestä.

10 § ([3.9.2010/787](#))

Muuta henkilöä kuin jäsentä koskevat tiedot

Mitä tässä luvussa säädetään jäseniä koskevista tiedoista, sovelletaan myös sellaisen muun henkilön tietoihin, jotka on merkitty jäsenrekisteriin uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 5 §:n 3, 4 ja 5 kohdan nojalla.

11 § ([3.9.2010/787](#))

Kirkkohallituksen määräykset

Kirkkohallitus antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) jäsenrekisterin yleisestä toimivuudesta, tietohallinnosta ja tietoturvallisuudesta sekä rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä;
- 2) kirkonkirjojen sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän arkistoon kuuluvien muiden asiakirjojen järjestämisestä, säilyttämisestä sekä hävittämisen edellytyksistä.

Kirkkohallitus määrää tietojen luovuttamisesta seurakunnalle ja keskusrekisterille perittävän maksun.

12 § ([3.9.2010/787](#))

Kirkonkirjojen ja muiden asiakirjojen säilyttäminen ja tallettaminen

Kirkonkirjat säilytetään pysyvästi, jollei kirkkohallitus tämän luvun 11 §:n 1 momentin nojalla erikseen tiettyjen tietojen tai asiakirjojen osalta toisin määrää.

Manuaalisia kirkonkirjoja sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän arkistoon kuuluvia muita asiakirjoja voidaan tallettaa arkistolaitokseen. Tallettamisesta säädetään kirkkojärjestyksessä. Talletetut asiakirjat pysyvät edelleen seurakunnan ja seurakuntayhtymän omaisuutena.

Pysyvästi säilytettävien jäsenrekisteritietojen säilyttäminen voidaan antaa myös ulkopuolisen palveluntarjoajan hoidettavaksi siten kuin kirkkohallitus päättää.

13 § ([3.9.2010/787](#))

Ilmoitusvelvollisuus

Jos pappi kastaa tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa, on hänen välittömästi toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille seurakunnalle tai uskontokunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli. Ilmoituksen tulee sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika, tieto alaikäisen kastetun lapsen huoltajista sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta.

Avioliittoon vihkimisestä tehtävästä ilmoituksesta säädetään erikseen.

14 § [\(3.9.2010/787\)](#)

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi henkilötietolaissa [\(523/1999\)](#), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa [\(661/2009\)](#).

Kirkkohallituksen oikeuteen käyttää ja luovuttaa käyttöoikeusrekisterin ja lokirekisterin tietoja sovelletaan, mitä Väestörekisterikeskuksen oikeudesta käyttää ja luovuttaa käyttäjärekisterin ja lokirekisterin tietoja säädetään väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 54 §:n 1 momentissa sekä 55, 57 ja 58 §:ssä. [\(17.12.2015/1498\)](#)

17 LUKU

Hautaustoimi

1 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautausmaan perustaminen ja lakkauttaminen

Hautausmaan perustamisesta, laajentamisesta ja lakkauttamisesta päättää kirkkovaltuusto. Päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

2 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautaoikeus

Oikeudesta tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaahan säädetään hautaustoimilaissa [\(457/2003\)](#). Kirkkoneuvosto voi luovuttaa hautaoikeuden muullekin kuin hautaustoimilain 4 §:ssä tarkoitettulle vainajalle. Oikeus hautaan luovutetaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle.

Hautaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Voimassaoloaika päättyy kuitenkin aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan uudelleen käyttää. Hautaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa

hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Hautaoikeuden lakkaamisesta siinä tapauksessa, että haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, säädetään 5 §:n 3 momentissa.

3 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita voidaan haudata hautaan, sekä käyttää puhevaltaa hautaa koskevista asioista siten kuin hautaustoimilaissa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

Hautaoikeuden haltijasta ja siitä keitä hautaan voidaan haudata, sovitaan hautaa luovutettaessa. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, milloin leskeä ei ole taikka hänkin on kuollut, ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Jos heitä on useita, heidän on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevista asioista. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole voineet sopia hautaoikeuden uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä hautaoikeuden haltijan ja antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta.

4 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautaamisjärjestys

Jollei siitä, keitä hautaan voidaan haudata, ole sovittu 3 §:n 2 momentin mukaisesti, hautaan saadaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi sattuneiden kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jollei tällaista sukulaista ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, hautaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset. Hautaoikeuden haltijan suostumuksella voi hautaustoimesta vastaava seurakunnan viranomainen antaa luvan haudata hautaan muunkin henkilön, milloin siihen on erityinen syy.

5 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Haudan hoito

Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Milloin hautausmaalle on haudattu vainaja, jonka muiston vaalimista on pidettävä seurakunnan kannalta tärkeänä, kirkkovaltuusto voi päättää, että hauta hoidetaan seurakunnan kustannuksella.

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta ottaa korvauksesta määrääjäksi vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi tehdä sopimuksia hautojen hoidosta myös siten, että hoitokorvaukset sijoitetaan erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan.

Jos haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hänelle tiedoksi. Jollei hän sitä tee, kirkkoneuvosto voi julistaa hautaoikeuden menetetyksi. Päätöksestä on tiedotettava 24 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Milloin hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus 3 momentissa tarkoitettusta tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettusta tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä tai ilmoituksesta on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä tai ilmoituksesta on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

6 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Erimielisyyden ratkaiseminen

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, siitä keitä hautaan voidaan haudata, haudan haltijan velvollisuuksista tai muusta hautaa tai hautaamista koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa ole toisin säädetty.

7 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautaustoimen ohjesääntö

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Hautaustoimen ohjesääntöön on otettava tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

8 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy jokaista hautausmaata varten hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman, jotka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettaviksi.

Kirkkojärjestyksessä säädetään niistä asioista, joista hautausmaakaavassa ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa on määrättävä.

9 § [\(14.12.2012/780\)](#)

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi, mitä hautaustoimilain 6 §:ssä säädetään.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

IV OSA

HIIPPAKUNNAN HALLINTO ([30.12.2003/1274](#))

17 a luku ([30.12.2003/1274](#))

Yleisiä säännöksiä

1 § ([30.12.2003/1274](#))

Hiippakunta

Hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan.

Hiippakunnan talouden hoitoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä seurakunnan ja seurakuntayhtymän talouden hoitamisesta tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään. ([21.12.2012/1011](#))

2 § ([6.6.2014/414](#))

Hiippakunnan toimielimet

Hiippakunnan hallintoa hoitavat piispa, hiippakuntavaltuusto, tuomiokapituli, johtokunta ja tuomiokapitulin viranhaltijat.

3 § ([30.12.2003/1274](#))

Hallinto ja menettely

Jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä, toimielimen koolle kutumisesta, puheenjohtajan tehtävistä, asioiden käsittelystä, päätösvaltaisuudesta, esteellisyydestä, äänestämisestä, ratkaisuvallan siirtämisestä, vaalikelpoisuudesta ja vaalin toimittamisesta hiippakunnan toimielimessä on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä seurakunnan toimielimiä varten säädetään.

17 b luku ([30.12.2003/1274](#))

Hiippakuntavaltuusto

1 § ([30.12.2003/1274](#))

Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on:

- 1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa;
- 2) hyväksyä vuosittain hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio;

3) hyväksyä hiippakunnan edellisen tilikauden toimintakertomus ja tilinpäätös;

4) perustaa ja lakkauttaa tuomiokapitulin virat, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;

5) käsitellä sille tehdyt aloitteet; ([8.11.2013/797](#))

6) suorittaa muut kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille annetut tehtävät.

Hiippakuntavaltuusto voi asettaa enintään toimikaudekseen tuomiokapitulin avuksi sen alaisia johtokuntia, joiden tehtävät määrätään hiippakuntavaltuuston antamissa johtosäännöissä.

2 § ([30.12.2003/1274](#))

Jäsenet

Hiippakuntavaltuuston jäseniä ovat 14 maallikkoa ja 7 pappia.

Porvoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi on Ahvenanmaan seurakuntien ja Oulun hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi saamelaiskäräjien valitsema.

Hiippakuntavaltuusto valitsee keskuudestaan toimikaudekseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaksi on valittava maallikkojäsen.

Piispalla on hiippakuntavaltuuston kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa päätöksen tekemiseen. Arkkihiippakunnassa tämä koskee sekä arkkipiispaa että piispaa.

Kirkkohallituksen hiippakunnasta valitulla maallikkojäsenellä ja hiippakuntaan kuuluvalla pappisjäsenellä sekä tuomiokapitulin jäsenillä on hiippakuntavaltuuston kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa päätöksen tekemiseen.

3 § ([30.12.2003/1274](#))

Toimikausi

Hiippakuntavaltuuston toimikausi alkaa jäsenten vaalien toimittamista seuraavan toukokuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

4 § ([6.6.2014/414](#))

4 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

4 a § ([8.11.2013/797](#))

Aloiteoikeus

Aloitteen hiippakuntavaltuustolle voi tehdä:

1) hiippakuntavaltuuston jäsen;

- 2) tuomiokapituli;
- 3) kirkkoneuvosto;
- 4) yhteinen kirkkoneuvosto;
- 5) seurakuntaneuvosto;
- 6) vähintään kymmenen hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan seurakuntavaaleissa äänioikeutettua jäsentä (*jäsenaloite*).

Jäsenaloitteen kunkin tekijän on omakätisen allekirjoituksensa yhteyteen selvästi merkittävä nimensä, syntymäaikansa ja se seurakunta, jossa hänellä on äänioikeus. Aloiteasiakirjassa on lisäksi mainittava lähettäjän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot aloitteen käsittelemiseksi.

5 § ([21.12.2012/1011](#))

Työjärjestys ja taloussääntö

Hiippakuntavaltuuston koolle kutumisesta, puheenjohtajien tehtävistä, aloitteiden tekemisestä, asioiden käsittelemisestä ja vaalien toimittamisesta määrätään tarkemmin hiippakuntavaltuuston hyväksymässä työjärjestyksessä.

Hiippakunnan taloushallinnon järjestämisestä, kuten toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarviosta, varojen ja omaisuuden hoitamisesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuksesta, määrätään tarkemmin hiippakuntavaltuuston hyväksymässä taloussäännössä.

18 LUKU

Piispa

1 §

Piispa ja piispan tehtävät

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa sekä valvoo seurakuntia ja pappeja. ([30.12.2003/1274](#))

Arkkhiippakunnassa on arkkipiispa ja piispa. Arkkipiispan ja piispan vastualueiden ja tehtävien jaosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. ([27.6.1997/677](#))

Arkkipiispalla on lisäksi ne tehtävät, joista tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä säädetään.

2 §

Tehtävien tilapäinen hoitaminen

Kun piispanvirka on avoinna tai piispa on estynyt virkaansa hoitamasta, hänen kiireelliset ja välttämättömät tehtävänsä hoitaa tuomiorovasti tai tämän estyneenä ollessa virassa vanhempi pappisasessori, jollei tehtävien hoitamisesta ole muuta säädetty.

Jos arkkipiispan virka on avoinna tai arkkipiispa on estynyt virkaansa hoitamasta, arkkipiispalle 1 §:n 2 momentin mukaan määrätty tehtävät hoitaa arkkihiippakunnassa oleva piispa. Arkkihiippakunnassa arkkipiispa hoitaa vastaavasti piispan tehtävät, jos piispan virka on avoinna tai tämä on estynyt virkaansa hoitamasta. Kiireellisten ja välttämättömien tehtävien osalta noudatetaan, mitä 1 momentissa on säädetty. ([27.6.1997/677](#))

3–4 a §

3–4 a § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

5 § ([21.12.2012/1008](#))

5 § on kumottu L:lla [21.12.2012/1008](#).

19 LUKU

Tuomiokapituli

1 § ([30.12.2003/1274](#))

Tehtävät

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnassa kirkollista hallintoa ja toimintaa siten kuin tässä laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä säädetään ja niiden nojalla määrätään.

Tuomiokapituli edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa ja käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä tekee hiippakuntaa koskevat sopimukset ja muut oikeustoimet.

2 § ([30.12.2003/1274](#))

Jäsenet

Tuomiokapitulin jäseniä ovat puheenjohtajana piispa, varapuheenjohtajana tuomiorovasti, jona toimii tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra, kaksi pappisasessoria, yksi maallikkojäsen sekä tuomiokapitulin lakimiesasessori ja hiippakuntadekaani.

Arkkihiippakunnassa arkkipiispa on tuomiokapitulin puheenjohtaja tuomiokapitulin käsitellessä niitä asioita, jotka lähemmin määrätään kirkkojärjestyksessä. Piispalla on tällöin oikeus olla saapuvilla ja ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen. Milloin piispa toimii tuomiokapitulin puheenjohtajana, arkkipiispalla on oikeus olla saapuvilla ja ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen.

Kenttäpiispa on lisäjäsenenä tuomiokapitulissa, jos virkavirhettä, pappisvirasta määrääjäksi pidättämistä tai pappisvirasta erottamista koskevassa asiassa on kysymys sotilaspapista. ([21.12.2012/1008](#))

Tuomiokapituli määrää viideksi vuodeksi kerrallaan pappisjäsenille varajäseniksi viisi kokenutta pappia ja tuomiokapitulin lakimiesasessorille kaksi varajäsentä sekä määrää järjestyksen, jossa heidät esteen tai esteellisyyden sattuessa kutsutaan jäseneksi. Maallikkojäsenellä on ensimmäinen ja toinen varajäsen, jotka tässä järjestyksessä tulevat hänen tilalleen esteen tai esteellisyyden sattuessa.

3 § [\(6.6.2014/414\)](#)

3 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

4 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Päätösvaltaisuus

Tuomiokapituli on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Tuomiokapituli käsittelee asian täysilukuisena, jos se koskee papin tai lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa. [\(8.11.2013/797\)](#)

Kirkkoherran välittömän vaalin vaaliehdotusta tehtäessä jokaisesta sijasta äänestetään erikseen. [\(8.11.2013/797\)](#)

4 a § [\(30.12.2003/1274\)](#)

4 a § on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

5 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Toimivallan siirtäminen

Tuomiokapitulin viranhaltijalle voidaan kirkkojärjestyksessä määrätyissä rajoissa antaa oikeus ratkaista tuomiokapitulin puolesta asioita, joiden merkitys ei vaadi niiden käsittelyä tuomiokapitulissa. Viranhaltijan päätös voidaan kirkkojärjestyksessä määrätyllä tavalla siirtää tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

6 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

6 § on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

7 § [\(17.12.2015/1498\)](#)

7 § on kumottu L:lla [17.12.2015/1498](#).

8 § [\(31.3.2006/236\)](#)

8 § on kumottu L:lla [31.3.2006/236](#).

9 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

9 § on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

10 § [\(6.4.2001/326\)](#)

10 § on kumottu L:lla [6.4.2001/326](#).

11 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Lääninrovasti

Piispan ja tuomiokapitulin apuna rovastikunnan hallinnossa on lääninrovasti, joka valitaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan rovastikunnan seurakuntien kirkkoherroista.

Tuomiokapituli nimittää lääninrovastin virkaan jonkun kolmesta lääninrovastin vaalissa eniten ääniä saaneesta kirkkoherrasta.

V OSA

KIRKON YHTEINEN HALLINTO

20 LUKU

Kirkolliskokous

1 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkolliskokouksen kokoonpano

Kirkon edustajina kirkolliskokouksessa ovat:

- 1) hiippakuntien piispat;
- 2) kenttäpiispa;
- 3) yhdeksänkymmentäkuusi valittua edustajaa, joista kolmekymmentäkaksi pappia ja kuusikymmentäneljä maallikkoa;
- 4) saamelaiskäräjien valitsema saamelaisten edustaja;
- 5) valtioneuvoston määräämä edustaja.

Edustajien tulee olla kirkon jäseniä. Yksi 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista maallikkoedustajista tulee valita Ahvenanmaan seurakunnista.

Tuomiokapituli määrää keskuudestaan piispan tilalle pappisjäsenen, jos piispan virka on avoinna tai piispalla on este. Arkkihiippakunnan tuomiokapituli määrää pappisjäsenen vain, jollei arkkipiispa eikä piispa osallistu kirkolliskokoukseen.

2 § [\(6.6.2014/414\)](#)

2 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

3 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Kirkolliskokouksen toimikausi

Kirkolliskokouksen toimikausi alkaa vaalia seuraavan toukokuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

4–6 a §

4–6 a § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

7 §

Kirkolliskokouksen tehtävät

Kirkolliskokous käsittelee asioita, jotka koskevat kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta.

Kirkolliskokouksen tehtävänä on:

- 1) hyväksyä ja määrätä käyttöön otettavaksi raamatunkäännös, kristinoppi, virsikirja ja kirkkokäsikirja;
- 2) käsitellä kysymyksiä, jotka edellyttävät kirkon uskoa ja oppia koskevia tai niihin pohjautuvia periaatteellisia kannanottoja, sekä ryhtyä toimenpiteisiin niiden johdosta;
- 3) tehdä ehdotuksia kirkkolain säätämisestä, muuttamisesta tai kumoamisesta sekä hyväksyä kirkkojärjestys ja kirkon vaalijärjestys;
- 4) antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja lausua toivomuksia valtioneuvostolle kirkon ja valtion suhdetta koskevissa merkittävissä kysymyksissä;
- 5) päättää hiippakunnan perustamisesta, sen rajojen muuttamisesta tai hiippakunnan lakkauttamisesta siten kuin 3 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään;
- 6) päättää kirkon suhteista muihin kirkkoihin, uskontokuntiin ja kirkkojen välisiin järjestöihin sekä yhteistyöstä niiden kanssa;
- 7) päättää kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisestä ja tämän aseman lakkauttamisesta;
- 8) perustaa ja lakkauttaa arkkipiispan, piispojen ja kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virat;
- 9) valita ja vapauttaa kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija ja 22 luvun 1 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut kirkkohallituksen jäsenet;
- 10) hyväksyä kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä talousarviot ja päättää:
 - a) seurakuntien vuosittaisista maksuista kirkon keskusrahastoon ja kirkon eläkerahastoon;
 - b) perusteista, joiden mukaan valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa ([430/2015](#)) tarkoitettu rahoitus jaetaan seurakunnille, seurakuntayhtymille ja kirkkohallitukselle;
- 11) tarkastuttaa kirkon keskusrahaston, kirkon eläkerahaston ja muiden kirkkohallituksen sekä hiippakuntien viranomaisten hoidossa olevien rahastojen ja muiden varojen tilit ja hallinto, vahvistaa niiden tilinpäätökset ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä;
- 12) käsitellä ne muut asiat, jotka sille tässä tai muussa laissa taikka kirkkojärjestyksessä säädetään.

[\(30.12.2015/1602\)](#)

3 momentti on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

8 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Edustajan esteellisyys

Kirkolliskokouksen puheenjohtaja ja muu edustaja on esteellinen ottamaan osaa häntä henkilökohtaisesti koskevan päätöksen tekemiseen.

9 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Esitykset ja aloitteet

Piispainkokouksella, kirkkohallituksella ja hiippakuntavaltuustolla on oikeus tehdä esityksiä sekä edustajalla aloitteita kirkolliskokoukselle. Niiden käsittelemisestä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

10 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Määräenemmistön vaativat päätökset

Ensimmäisessä käsittelyssä kaikilta kohdiltaan hyväksytyksi tullut valiokunnan ehdotus on otettava eri täysistunnossa kokonaisuutena toiseen käsittelyyn sellaisena kuin se on ensimmäisessä käsittelyssä päätetty, jos asia koskee:

- 1) raamatunkäännöstä, kristinoppia, virsikirjaa tai kirkkokäsikirjaa;
- 2) kirkon uskoa ja oppia koskevaa tai niihin pohjautuvaa periaatteellista kannanottoa sekä ryhtymistä toimenpiteisiin niiden johdosta;
- 3) kirkkolain säätämistä, muuttamista tai kumoamista koskevaa ehdotusta tai kirkkojärjestyksen hyväksymistä.

Ehdotus tulee hyväksytyksi, jos sitä toisessa käsittelyssä kannattaa vähintään kolme neljäsosaa annetuista äänistä.

21 luku [\(30.12.2015/1602\)](#)

Piispainkokous

1 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Piispainkokouksen kokoonpano

Piispainkokouksen jäseniä ovat hiippakuntien piispat.

2 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Piispainkokouksen tehtävät

Piispainkokouksen tehtävänä on:

- 1) käsitellä kirkon uskoa, opetusta ja työtä koskevia asioita;
- 2) käsitellä hiippakuntien hoitoa koskevia asioita;
- 3) käsitellä kirkon ykseyttä, ekumeenisia suhteita, kirkon lähetystehtävää ja kirkon suhdetta muihin uskontoihin koskevia asioita sekä päättää kirkon edustamisesta näissä kysymyksissä;
- 4) tehdä esitys kirkolliskokoukselle kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisestä ja tämän aseman lakkauttamisesta;
- 5) antaa kirkkojärjestyksen täytäntöönpanosta tarkempia määräyksiä, jos asia koskee:
 - a) kirkkoon liittyvälle annettavaa opetusta;
 - b) jumalanpalvelusta tai kirkollista toimitusta;
 - c) rippikoulua, rippikoulun pitämistä koskevaa lupaa tai rippikoulussa käytettäviä oppikirjoja;
 - d) pappisvirkaa;
 - e) papin tai lehtorin virkaa tai tällaiseen virkaan pyrkivältä vaadittavaa tutkintoa;
- 6) tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja kirkolliskokoukselle ja kirkkohallitukselle;
- 7) suorittaa muut tehtävät, jotka sille tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä säädetään.

22 luku [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto, kirkon eläkerahasto ja kirkon työmarkkinalaitos

1 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkkohallituksen kokoonpano ja toimikausi

Kirkkohallituksen jäseniä ovat:

- 1) arkkipiispa puheenjohtajana;
- 2) piispainkokouksen valitsevat kaksi piispaa;
- 3) kirkolliskokouksen valitsevat kaksi pappia;
- 4) kirkolliskokouksen valitsevat maallikkojäsenet, joita valitaan yksi jokaisesta hiippakunnasta.

Kirkkohallituksen toimikausi on neljä vuotta.

Maallikkojäsenen tulee olla vaalikelpoinen kirkolliskokouksen maallikkoedustajaksi.

Kirkkohallituksen jaostoista ja virastokollegiosta määrätään kirkkohallituksen ohjesäännössä. Virastokollegion jäseniä ovat kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija ja osastonjohtajat.

2 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkkohallituksen tehtävät

Kirkkohallituksen tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:

- 1) hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa;
- 2) toimia kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston hallituksena;
- 3) valmistella asioita kirkolliskokoukselle sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 4) hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan ja valvoa kirkon etua;
- 5) antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 6) edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä;
- 7) antaa tarkempia määräyksiä, jollei 21 luvun 2 §:stä muuta johdu:
 - a) kirkkolain ja kirkkojärjestyksen täytäntöönpanosta siten kuin tässä laissa erikseen säädetään;
 - b) viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta;
 - c) seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta;
- 8) hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien, kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne;
- 9) hoitaa kirkollisiin tarkoituksiin määrättyjä rahastoja sekä ottaa vastaan kirkolle lahjana ja testamenttina annettua omaisuutta;
- 10) määrätä, mihin yleisiin tarkoituksiin kolehteja on päiväjumalanpalveluksissa kannettava;
- 11) päättää ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta, joita 6 luvun 15 §:ssä tarkoitetaan;
- 12) perustaa ja lakkauttaa kirkkohallituksen virat, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 13) valita kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet;
- 14) julkaista kirkon säädöskokoelmassa siihen otettavat säädökset;

15) hoitaa ne tehtävät, jotka eivät kuulu muulle kirkon viranomaiselle.

Edellä 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkkohallitus edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä tekee kirkon puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei 19 luvun 1 §:n 2 momentista tai tämän luvun 14 §:stä muuta johdu.

Kirkkohallituksen on annettava 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettu päätös neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on toimitettu kirkkohallitukselle, jollei toisin säädetä.

3 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Päätösvallan siirtäminen ja asian ottaminen ylemmän toimielimen ratkaistavaksi

Kirkkohallituksen jaostolle, virastokollegiolle, johtokunnalle tai kirkkohallituksen viranhaltijalle voidaan antaa oikeus ratkaista asioita kirkkohallituksen puolesta siten kuin kirkkojärjestyksessä säädetään.

Virastokollegion, johtokunnan tai viranhaltijan tekemä päätös voidaan siirtää kirkkohallituksen ratkaistavaksi siten kuin kirkkojärjestyksessä säädetään, jollei asian siirtämistä erikseen kielletä tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä.

Johtokunnan kokoonpanosta, valinnasta, toimikaudesta ja tehtävistä säädetään kirkkojärjestyksessä.

4 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Päätösvaltaisuus

Kirkkohallitus, sen jaosto ja johtokunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Virastokollegio on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä.

5 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkon keskusrahasto

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka varoja käytetään keskusrahaston talousarvion mukaisesti:

- 1) taloudellisesti heikossa asemassa olevien seurakuntien ja seurakuntayhtymien tukemiseen sekä seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntarakenteen kehittämiseen;
- 2) hautaustoimesta, väestökirjanpidosta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä seurakunnille ja seurakuntayhtymille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen;
- 3) hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon menoihin;
- 4) kirkon yhteisiin tarkoituksiin sekä muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon keskusrahaston kotipaikka on Helsinki.

6 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Kirkon eläkerahasto

Kirkon eläkerahasto toimii kirkon eläkelaitoksena ja huolehtii sen tehtävistä siten kuin siitä erikseen säädetään. Kirkon eläkerahaston varoja käytetään eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden maksamiseen.

Kirkon eläkerahaston kotipaikka on Helsinki.

7 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Maksut kirkon keskusrahastolle

Jokainen seurakunta tai seurakuntayhtymä suorittaa kirkon keskusrahastolle vuosittain:

- 1) enintään kymmenen prosenttia viimeksi toimitetun verotuksen laskennallisesta kirkollisverosta (*perusmaksu*);
- 2) kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvän maksun (*palvelumaksu*) niiden tehtävien hoitamisesta, joista säädetään 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa.

8 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Maksut kirkon eläkerahastolle

Jokainen seurakunta tai seurakuntayhtymä suorittaa kirkon eläkerahastolle vuosittain:

- 1) eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden maksamista ja rahastoimista varten eläketurvan alaiselle viranhaltijalle tai työntekijälle sinä varainhoitovuonna maksamastaan palkasta prosentteina määrätyn maksun (*eläkemaksu*), jolloin palkkaan luetaan myös vapaa asunto lämpöineen;
- 2) kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvät työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet;
- 3) kirkon eläkerahaston kartuttamista varten enintään viisi prosenttia viimeksi toimitetun verotuksen kirkollisverosta (*eläkerahastomaksu*).

9 § [\(30.12.2015/1602\)](#)

Maksujen viivästysseuraamukset

Edellä 7 ja 8 §:ssä säädettyjen maksusuoritusten viivästyessä niille on maksettava kirkolliskokouksen määräämän korkoprosentin mukaista vuotuista viivästyskorkoa. Korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin korkolain [\(633/1982\) 12 §:n](#) nojalla ilmoittama viitekorko. Viitekoron muutos otetaan huomioon muutosta seuraavan kalenterivuoden alusta. Kirkkohallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta vapauttaa seurakunnan ja seurakuntayhtymän suorittamasta viivästyskorkoa.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän 7 §:n 1 ja 2 kohdan sekä 8 §:n 2 kohdan nojalla maksettavaksi määrätty maksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa ([706/2007](#)).

10 § ([30.12.2015/1602](#))

Keskusrahastoavustukset

Kirkon keskusrahastosta myönnetään seurakunnille ja seurakuntayhtymille verotulojen täydennystä ja harkinnanvaraista avustusta. Näistä avustuksista säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

11 § ([30.12.2015/1602](#))

Eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin saadun rahoituksen jakaminen

Kirkon keskusrahasto jakaa valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa tarkoitetun vuosittaisen rahoituksen seurakunnille ja seurakuntayhtymille.

Kirkkohallituksella on oikeus käyttää kirkolliskokouksen päätöksen mukainen osa rahoituksesta niihin kirkon yhteisen jäsenrekisterin ylläpitoon liittyviin kirkkohallituksen tehtäviin, joista säädetään laissa.

Rahoituksen jaosta seurakunnille ja seurakuntayhtymille säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

12 § ([30.12.2015/1602](#))

Sijoitustoiminnan valvonta

Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan toimivallasta ja valvontamaksusta säädetään erikseen lailla.

13 § ([30.12.2015/1602](#))

Taloutta koskevat muut säännökset ja määräykset

Kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston talouden hoidosta, maksujen maksamisesta kirkon keskusrahastolle ja kirkon eläkerahastolle sekä keskusrahastoavustuksista ja niiden hakemismenettelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston sekä muiden kirkkohallituksen ja hiippakuntien hallussa olevien rahastojen ja varojen tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia ([1141/2015](#)). Talouden hoitoon sovelletaan muutoin, mitä seurakunnan ja seurakuntayhtymän talouden hoidosta tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Taloushallinnon muusta järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkohallituksen hyväksymässä taloussäännössä.

14 § ([30.12.2015/1602](#))

Kirkon työmarkkinalaitos

Kirkkohallituksen yhteydessä on kirkon työmarkkinalaitos, joka toimii seurakuntien, seurakuntayhtymien, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen edunvalvojana työmarkkina-asioissa.

Kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävänä on neuvotella ja sopia seurakuntien, seurakuntayhtymien, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen puolesta niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista virka- ja työehtosopimuksin sekä työsuojelun yhteistoiminnasta niin kuin niistä erikseen säädetään. Lisäksi työmarkkinalaitoksen tehtävänä on suorittaa muut lain mukaan evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät. Työmarkkinalaitos voi antaa suosituksia asioista, joista ei voida sopia virkaehtosopimuksin.

Työmarkkinalaitoksen päätösvaltaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa käyttää sen valtuuskunta, jollei päätösvaltaa ole johtosäännössä annettu valtuuskunnan toimielimelle tai kirkkohallituksen viranhaltijalle. Valtuuskunnan kokoonpanosta, valinnasta, toimikaudesta ja tehtävistä säädetään kirkkojärjestyksessä.

VI OSA

VAALIT JA MUUTOKSENHAKU [\(6.6.2014/414\)](#)

23 luku [\(6.6.2014/414\)](#)

Luottamushenkilöt ja vaalit

Yleiset säännökset luottamustoimesta ja vaalikelpoisuudesta

1 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Luottamushenkilö

Luottamushenkilö on seurakunnan, seurakuntayhtymän, hiippakunnan tai kirkon keskushallinnon toimielimeen tai muuhun luottamustoimeen valittu henkilö. Viranhaltija tai työntekijä, joka on tehtävänsä perusteella toimielimen jäsenenä, ei ole luottamushenkilö.

Luottamushenkilön tulee edistää kirkon parasta sekä toimia luottamustoimessaan arvokkaasti ja tehtävän edellyttämällä tavalla.

2 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Vaalikelpoisuus luottamustoimeen

Vaalikelpoinen seurakunnan ja seurakuntayhtymän luottamustoimeen on kristillisestä vakaumuksesta tunnettu 18 vuotta täyttänyt seurakunnan konfirmoitu jäsen, joka ei ole vajaavaltainen. Vaalikelpoisuusiän on täytyttävä vaalipäivänä.

Vaalikelpoinen hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon luottamustoimeen on hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan vaalikelpoinen maallikkojäsen ja hiippakuntaan kuuluva pappi.

Vaalikelpoinen hiippakuntavaltuuston saamelaisjäseneksi ja kirkolliskokouksen saamelaisedustajaksi on maallikkojäsen, joka on äänioikeutettu saamelaiskäräjävaaleissa ja vaalikelpoinen seurakunnan luottamustoimeen.

Vaalikelpoinen Ahvenanmaalta valittavaksi hiippakuntavaltuuston jäseneksi ja kirkolliskokouksen edustajaksi on Ahvenanmaan maakunnassa sijaitsevan seurakunnan vaalikelpoinen maallikkojäsen.

3 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Vaalikelpoisuuden rajoitus

Luottamustoimeen voidaan valita vain sellainen vaalikelpoinen henkilö, joka on antanut tehtävään suostumuksensa.

Seurakuntavaaleissa ei seurakunnan luottamustoimeen saa valita tämän seurakunnan palveluksessa olevaa henkilöä. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, ei seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan palveluksessa oleva henkilö ole vaalikelpoinen tämän seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan luottamustoimeen.

Tuomiokapitulin palveluksessa oleva henkilö tai virkansa perusteella tuomiokapitulin jäsenenä oleva henkilö ei ole vaalikelpoinen hiippakunnan luottamustoimeen. Kirkkohallituksen palveluksessa oleva henkilö ei ole vaalikelpoinen kirkkohallituksen jäseneksi, eivätkä kirkkohallituksen kansliapäällikkö ja kirkkoneuvokset ole kelpoisia edustajaksi kirkolliskokoukseen.

Määräaikaisesti pappisvirasta pidätetty pappi ei ole vaalikelpoinen pappisvirkaan perustuvaan luottamustoimeen. Jos tuomioistuin on määrännyt papin viralta pantavaksi, hän ei ole vaalikelpoinen pappisvirkaan perustuvaan luottamustoimeen ennen kuin hän on saanut tuomiokapitulilta uuden viranhoitomääräyksen papin virkaan.

4 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Vaalikelpoisuuden menettäminen ja ero luottamustoimesta

Toimielimen jäsenen menettäessä vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden hänet vapautetaan luottamustoimesta. Luottamushenkilö ei menetä vaalikelpoisuuttaan toimielimeen, jos hänet otetaan 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun palvelussuhteeseen enintään kuuden kuukauden pituiseksi määräajaksi. Palvelussuhteen kestäessä hän ei kuitenkaan saa hoitaa luottamustointaan.

Luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä.

5 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Luottamustoimesta pidättäminen ja erottaminen

Jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen luottamustoimessaan virkarikokseen tai muutoin menetelleen siinä velvollisuuksiensa vastaisesti, häneltä on vaadittava asiasta selvitys. Jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos, asia on viipymättä ilmoitettava esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten. Luottamushenkilö voidaan tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi pidättää luottamustoimestaan.

Jos luottamushenkilö on asetettu syyteeseen rikoksesta, jonka laatu ja tekotapa osoittavat, ettei hän voi toimia luottamustoimessaan sen edellyttämällä tavalla, hänet voidaan oikeudenkäynnin ajaksi pidättää luottamustoimestaan.

Jos luottamushenkilö vaalin toimittamisen jälkeen on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi, hänet voidaan erottaa luottamustoimestaan.

Päätös luottamustoimesta pidättämisestä voidaan panna heti täytäntöön. Päätös luottamustoimesta erottamisesta pannaan heti täytäntöön.

6 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Päätösvalta luottamushenkilöä koskevassa asiassa

Luottamushenkilön vapauttamisesta, eron myöntämisestä, pidättämisestä tai erottamisesta luottamustoimesta päättää se toimielin, joka on valinnut luottamushenkilön. Seurakuntavaaleilla, hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleilla tai kirkolliskokousedustajien vaaleilla valitun luottamushenkilön osalta päätöksen tekee kuitenkin se toimielin, jonka jäsen luottamushenkilö on.

Toimielimen puheenjohtaja voi väliaikaisesti päättää luottamustoimesta pidättämisestä ennen toimielimen kokousta. Puheenjohtajan on saatettava asia välittömästi toimielimen päätettäväksi. Puheenjohtajan päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta.

7 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Luottamustoimen hoitaminen

Luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja sen jälkeenkin, kunnes toinen on valittu hänen sijaansa. Luottamushenkilön on hoidettava tointaan siihen saakka, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu, jos:

- 1) luottamushenkilövaalista on tehty valitus;
- 2) eroa ei ole myönnetty;
- 3) kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto on 10 luvun 6 §:n nojalla jättänyt kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston vaalipäätöksen täytäntöön panematta.

Jos seurakuntavaaleilla, hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleilla tai kirkolliskokousedustajien vaaleilla valittu luottamushenkilö kuolee, menettää vaalikelpoisuutensa, hänelle myönnetään ero tai hänet pidätetään taikka erotetaan luottamustoimesta, hänen tilalleen kutsutaan varajäsen tai varaedustaja. Muuhun luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö.

8 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Naisten ja miesten edustus toimielimissä

Jollei erityisestä syystä muuta johdu, tulee kirkollisessa toimielimessä olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia lukuun ottamatta kirkolliskokousta,

hiippakuntavaltuustoa, tuomiokapitulia, kirkkovaltuustoa, yhteistä kirkkovaltuustoa ja seurakuntaneuvostoa.

Seurakuntavaalit ja kirkkoherranvaali

9 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Seurakuntavaalit

Seurakuntavaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset.

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa.

10 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Kun kesken vaalikauden tapahtuu seurakuntajaotuksen muutos, seurakunta liittyy seurakuntayhtymään tai eroaa siitä taikka seurakuntayhtymä puretaan, kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan edellisen vaalin tuloksen perusteella.

Ylimääräiset vaalit toimitetaan, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely ei ole mahdollinen tai jokin seurakunta vaatii vaaleja. Muutoksen ollessa vähäinen tai jäljellä olevan toimikauden lyhyt kirkkohallitus voi määrätä, että ylimääräisiä vaaleja ei toimiteta tai että seurakuntayhtymässä yhteisenä kirkkovaltuustona toimii jakamattoman seurakunnan kirkkovaltuusto tai entinen yhteinen kirkkovaltuusto.

Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaetaan seurakuntien kesken siten kuin 11 luvun 7 §:n 2 momentissa säädetään.

Jos edellisen vaalin tuloksena muodostuneessa nimisarjassa ollut henkilö ei enää ole vaalikelpoinen, hänen tilalleen uuteen toimielimeen tulee nimisarjassa seuraava.

Ylimääräisissä seurakuntavaaleissa valittujen toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden loppuun tai seuraavan vaalikauden loppuun, jos vaali toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna.

11 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Kirkkoherranvaali

Seurakunnan kirkkoherran valitsevat seurakunnan tässä vaalissa äänioikeutetut jäsenet (*kirkkoherran välitön vaali*).

Tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (*kirkkoherran välillinen vaali*).

Tuomiokapituli voi päättää, että yhteinen kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, jos joku yhteisen kirkkoherran viran seurakunnista sitä pyytää.

Päätös välillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista.

12 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeus seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa

Seurakuntavaaleissa äänioikeus on jokaisella kirkon jäsenellä, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 16 vuotta ja jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa. Äänioikeutta käytetään siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 15 päivänä. Valituksen johdosta uudelleen toimitettavissa seurakuntavaaleissa ja ylimääräisissä seurakuntavaaleissa äänioikeus on siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään 70 päivää ennen vaalipäivää.

Kirkkoherran välittömässä vaalissa sekä valituksen johdosta uudelleen toimitettavassa kirkkoherran välittömässä vaalissa äänioikeus on viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 18 vuotta täyttävällä kirkon jäsenellä, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa ja joka on merkitty kyseisen seurakunnan jäseneksi viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

Äänioikeutetuilla on yhtäläinen äänioikeus.

Hiippakunnassa toimitettavat vaalit

13 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaalit

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet ja maallikkojäsenet sekä kirkolliskokouksen pappisedustajat ja maallikkoedustajat valitaan erikseen suhteellisilla ja salaisilla vaaleilla.

14 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeus hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja hiippakunnan papit.

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja kirkkovaltuustojen tai seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen maallikkojäsenet. Jos sama henkilö on jäsenenä sekä seurakuntaneuvostossa että yhteisessä kirkkovaltuustossa, äänioikeutta seurakuntaneuvostossa käyttää hänen varajäsenensä.

Saamelaiskäräjien jäsenellä ja varajäsenellä ei ole äänioikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa vaaleissa.

15 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Saamelaisia edustavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaali

Saamelaiskäräjät valitsee Oulun hiippakunnan hiippakuntavaltuustoon maallikkojäsenen ja kirkolliskokoukseen saamelaisten edustajan sekä heille ensimmäisen ja toisen varajäsenen ja varaedustajan siten kuin siitä erikseen säädetään. Valinnat on tehtävä ennen seurakuntavaalien jälkeisen toisen vuoden huhtikuun 1 päivää.

16 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Piispan vaali ja äänioikeus

Piispan vaali toimitetaan suljetuin lipuin. Kukin äänioikeutettu saa äänestää yhtä ehdokkaaksi asetettua pappia.

Piispan vaalissa ovat äänioikeutettuja:

- 1) hiippakunnan papit;
- 2) hiippakunnan lehtorit;
- 3) hiippakunnasta hiippakuntavaltuustoon valitut maallikkojäsenet ja kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat;
- 4) saamelaiskäräjien kirkolliskokoukseen valitsema edustaja Oulun hiippakunnan piispan vaalissa;
- 5) hiippakunnan seurakuntien maallikkovalitsijat;
- 6) tuomiokapitulin lakimiesasessori ja maallikkojäsen.

Seurakuntien kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen maallikkojäsenet valitsevat niin monta maallikkovalitsijaa, että 2 momentin 3–6 kohdassa tarkoitettuja maallikkovalitsijoita on yhteensä yhtä monta kuin äänioikeutettuja pappeja ja lehtoreita yhteensä.

Arkkipiispan vaalissa äänioikeus on myös muista hiippakunnista kirkolliskokoukseen valituilla edustajilla ja saamelaiskäräjien kirkolliskokoukseen valitsemalla edustajalla sekä hiippakuntavaltuustojen, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen jäsenillä.

17 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeus pappisasessorin ja lääninrovastin vaalissa

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaalissa äänioikeutettuja ovat hiippakunnan papit ja lehtorit.

Lääninrovastin vaalissa äänioikeutettuja ovat rovastikunnan papit ja lehtorit.

18 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Papin äänioikeuden rajoitus

Määräaikaaisesti pappisvirasta pidätetyllä papilla ei ole pappisvirkaan perustuvaa äänioikeutta.

Erinäiset säännökset vaalien toimittamisesta

19 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnat

Seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin toimittamista sekä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielinten muodostamista varten kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto asettaa vaalilautakunnan, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä vähintään yhtä monta varajäsentä. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jonka mukaan he tulevat jäsenten sijaan.

Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunta jakautuu jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, ja sen tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

Hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleja varten tuomiokapituli asettaa vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja sekä muina jäseninä kaksi pappia, kaksi maallikkoa ja yhtä monta varajäsentä. Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalia varten tuomiokapituli asettaa maallikoista koostuvan vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä.

20 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Keskusvaalitoimikunta

Seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa seurakuntayhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa.

21 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeutettujen luettelo

Äänioikeutettujen luetteloon on merkittävä äänioikeutetut, heidän henkilötunnuksensa, osoitteensa ja lukumääränsä sekä tarvittaessa äänestysalueensa. Osoitetta ei kuitenkaan saa merkitä äänioikeutettujen luetteloon, jos tieto on viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 31 kohdan mukaan salassa pidettävä. Luettelossa on oltava tila äänioikeuden käyttämisestä tehtäviä merkintöjä ja muistutuksia varten.

22 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeutettujen luettelon itseoikaisu

Vaalilautakunnalla on oikeus lisätä henkilö seurakuntavaaleja tai kirkkoherran välitöntä vaalia varten laadittuun äänioikeutettujen luetteloon tai merkitä henkilö äänioikeutta vailla olevaksi, jos hänet on oikeudettomasti jätetty pois äänioikeutettujen luettelosta, merkitty siihen äänioikeutta vailla olevaksi tai äänioikeutetuksi tai henkilö on liittynyt kirkon jäseneksi tai eronnut kirkon jäsenyydestä 12 §:ssä tarkoitettujen määräpäivien jälkeen. Jos vaalilautakunta katsoo, että henkilöä koskeva merkintä vaaliluettelossa on muutoin virheellinen, vaalilautakunta voi korjata virheen. Muutokset on tehtävä seurakuntavaaleissa viimeistään 16.

päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 ja kirkkoherran välittömässä vaalissa viimeistään 16. päivänä ennen ensimmäistä vaalipäivää ennen kello 16.

Jos henkilö merkitään äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutta vailla olevaksi, tästä on tehtävä kirjallinen päätös ja annettava päätös tiedoksi asianomaiselle henkilölle siten kuin 24 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetään. Kirjallista päätöstä ei kuitenkaan tehdä, jos henkilö on kuollut tai julistettu kuolleeksi äänioikeutettujen luettelon laatimisen jälkeen.

Jos henkilö lisätään äänioikeutettujen luetteloon, hänelle on viipymättä lähetettävä tästä tieto. Kirkon jäseneksi liittyneellä henkilöllä on äänioikeus seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jonka jäseneksi hän on liittynyt.

Jos henkilöä koskeva muu virheellinen merkintä äänioikeutettujen luettelossa korjataan, tästä on viipymättä ilmoitettava asianomaiselle henkilölle, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

23 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Äänioikeutettujen luettelon lainvoimaisuus

Seurakuntavaaleissa äänioikeutettujen luettelo on lainvoimainen 16. päivänä ennen vaalipäivää kello 16 lukien. Kirkkoherran välittömässä vaalissa äänioikeutettujen luettelo on lainvoimainen 16. päivänä ennen ensimmäistä vaalipäivää kello 16 lukien.

Lainvoimaista äänioikeutettujen luetteloa on vaaleissa noudatettava muuttamattomana. Äänioikeutettujen luetteloa pidetään lainvoimaisena sen estämättä, että hallinto-oikeus ei ole ennen äänioikeutettujen luettelon tulemistä lainvoimaiseksi antanut päätöstä sille tehtyyn valitukseen. Henkilön, jolla vaalilautakunnalle esitetyn hallinto-oikeuden päätöksen mukaan on äänioikeus, on kuitenkin annettava äänestää.

24 § [\(6.6.2014/414\)](#)

Järjestys äänestyspaikalla

Äänestyspaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen.

Äänestys on järjestettävä siten, että vaalisalaisuus säilyy. Saapuvilla olevien on noudatettava vaalilautakunnan järjestyksen ylläpitämiseksi ja äänestyksen häiriöttömän kulun turvaamiseksi antamia määräyksiä.

24 LUKU

Alistaminen ja muutoksenhaku

[1 §](#)

Alistaminen

Milloin seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätös on alistettava, alistamisen toimittaa ja asiakirjat lähettää tuomiokapitulille seurakunnan viranomaisen päätöksen osalta kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto ja seurakuntayhtymän päätöksen osalta yhteinen

kirkkoneuvosto. Jos alistettavan asian tutkiminen kuuluu kirkkohallitukselle, tuomiokapituli lähettää asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle. ([30.12.2013/895](#))

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomainen sittemmin muuttaa päätöstä, jonka alistusviranomainen on vahvistanut tai ratkaissut, muutosta koskeva päätös on alistettava.

Jollei alistusta ole toimitettu vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä, päätös on rauennut.

2 §

Alistusviranomaisen päätösvalta

Jollei vahvistettavaksi alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muutoin lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia. Jos alistusviranomaisen on tämän lain mukaan ratkaistava asia, se voi muuttaa alistettavaa päätöstä muullakin tavalla.

Alistetusta päätöksestä tehty valitus on ratkaistava alistusasian yhteydessä. Alistettua päätöstä ei saa vahvistaa tai ratkaista ennen kuin valitusaika alistetusta päätöksestä on päättynyt.

3 momentti on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

3 § ([30.12.2003/1274](#))

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

- 1) seurakunnan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston, sen jaoston sekä sen alaisen toimielimen, luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksestä kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle;
- 2) seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston, sen jaoston sekä sen alaisen toimielimen, luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksestä yhteiselle kirkkoneuvostolle;
- 3) kirkkoherran päätöksestä, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua vapaa-ajan, vuosiloman ja virkavapauden myöntämistä, tuomiokapitulille ja muissa asioissa kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle;
- 3 a) keskusrekisterin johtajan päätöksestä, joka koskee 16 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiaa, kirkkoneuvostolle tai yhteiselle kirkkoneuvostolle, jollei 4 momentista muuta johdu; ([17.12.2015/1498](#))
- 4) tuomiokapitulin päätöksestä, joka koskee 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettua papin ja 6 luvun 29 §:ssä tarkoitettua lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa taikka papin pappisviran velvollisuuksien vastaista toimintaa, niiden laiminlyöntiä tai papille sopimatonta käytöstä, sekä tuomiokapitulin alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä tuomiokapitulille; ([8.11.2013/797](#))

5) kirkkohallituksen jaoston, virastokollegion, johtokunnan ja muun toimielimen sekä viranhaltijan päätöksestä kirkkohallitukselle; [\(16.12.2011/1325\)](#)

6) kirkkoherran välittömässä vaalissa tai seurakuntavaalissa käytettävästä vaaliluettelosta vaalilautakunnalle. [\(8.11.2013/797\)](#)

Oikaisuvaatimusta ei kuitenkaan saa tehdä kirkkoneuvoston, yhteisen kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi. [\(11.2.2011/118\)](#)

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kirkonkirjoihin sisältyvien väestötietojen oikaisuun sovelletaan, mitä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa säädetään. Seurakunnan jäsenrekisterissä olevien muiden kuin väestötietojen oikaisuun sovelletaan, mitä henkilötietolaissa säädetään. [\(17.12.2015/1498\)](#)

Ks. Kirkkojärjestys [1055/1993 6 luku 8 §](#) ja HenkilötietoL [523/1999 29 §](#). VäestötietoL [507/1993](#) on kumottu L:lla [661/2009](#), ks. L väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista [661/2009 75 §](#).

4 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Kirkollisvalitus

Kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkovaltuuston, seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnan, hiippakuntavaltuuston, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen päätökseen sekä kirkkoneuvoston, seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kirkollisvalituksella hallinto-oikeudelta. Alistettavassa asiassa valitus tehdään kuitenkin alustusviranomaiselle. [\(21.12.2012/1008\)](#)

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valitus seurakunnan tai seurakuntayhtymän alistettavasta päätöksestä voidaan perustaa myös siihen, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen. Alistusviranomaisen päätöksestä voidaan valittaa vain 2 momentin mukaisella perusteella.

Valittajan tulee esittää 2 tai 3 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

5 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Oikaisuvaatimus- ja valituskelpoisuus

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta.

5 a–5 c §

5 a–5 c § on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

6 § ([30.12.2003/1274](#))

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä seurakunnan viranomaisen päätöksestä myös seurakunnan jäsen.

Seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsen seurakunta ja sen jäsen sekä seurakuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen seurakunta ja sen jäsen.

Milloin seurakunnan viranomaisen alistama päätös on jätetty tutkimatta tai vahvistamatta taikka sitä on muutettu, kirkkoneuvostolla tai seurakuntaneuvostolla on oikeus valittaa ratkaisusta. Jos alistetun päätöksen on tehnyt seurakuntayhtymän viranomainen, valitusoikeus on yhteisellä kirkkoneuvostolla. Jos alistettua päätöstä on muutettu tai se on jätetty tutkimatta, asianosaisen tai seurakunnan jäsenen valitusoikeudesta on voimassa, mitä 4 §:n 2 momentissa ja edellä 1 ja 2 momentissa säädetään.

Tämän lain, kirkkojärjestyksen tai kirkon vaalijärjestyksen mukaisesti päätöksen tehneellä kirkollisella viranomaisella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

5 momentti on kumottu L:lla [21.12.2012/1008](#).

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kirkollisvalituksen vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kirkollisvalituksen myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä kirkollisvalitus.

7 § ([6.6.2014/414](#))

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus äänioikeutettujen luettelosta

Oikaisuvaatimuksen ja valituksen seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luettelosta saa tehdä se, joka katsoo, että hänet on oikeudettomasti jätetty pois äänioikeutettujen luettelosta tai että häntä koskeva merkintä on siinä virheellinen.

Hallinto-oikeuden on ratkaistava vaalilautakunnan päätöksestä tehty valitus kiireellisenä ennen vaalin toimittamista ja lähetettävä tieto päätöksestä henkilölle, jonka äänioikeutta päätös koskee, sekä vaalilautakunnalle. Vaalilautakunnan on tehtävä äänioikeutettujen luetteloon tarvittavat merkinnät.

7 a § ([6.6.2014/414](#))

Valitusoikeus vaalin tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä

Vaalin tuloksen vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta asianosainen, vaalissa ehdokkaana ollut henkilö ja valitsijayhdistys sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Lisäksi jokainen vaalissa äänioikeutettu henkilö sekä seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa seurakunnan jäsen saa hakea valittamalla muutosta päätökseen sillä perusteella, että vaali on toimitettu virheellisessä järjestyksessä ja tämä on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen.

8 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Valittaminen eläkepäätöksestä

Muutoksenhausta kirkon keskusrahaston evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain [\(298/1966\)](#) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain [\(258/1970\)](#) nojalla antamaan päätökseen säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa.

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkeL [298/1966](#) ja Evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkeL [258/1970](#) on kumottu Evankelis-luterilaisen kirkon eläkeL:lla [261/2008](#), 1.1.2017 alkaen Julkisten alojen eläkeL [81/2016](#).

8 a § [\(30.3.2007/354\)](#)

Oikeusturvakeinot hankinta-asiassa

Oikeusturvakeinoista kirkollisen viranomaisen julkisista hankinnoista annetun lain [\(348/2007\)](#) soveltamisalaan kuuluvassa hankinta-asiassa tekemään päätökseen on voimassa, mitä niistä säädetään julkisista hankinnoista annetussa laissa.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen päätökseen hankinta-asiassa ei saa hakea muutosta tämän lain nojalla, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. [\(11.2.2011/118\)](#)

8 b § [\(30.12.2013/895\)](#)

Museoviraston valitusoikeus

Museovirasto saa hakea valittamalla muutosta:

1) seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisen 14 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, kun päätös koskee suojeltua kirkollista rakennusta;

2) kirkkohallituksen 14 luvun 5 §:n 2 momentissa ja 5 b §:ssä tarkoitettuun kirkollisen rakennuksen suojelua koskevaan päätökseen.

9 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän ja kirkollisvalitus 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus seurakuntavaalien tai kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luettelosta on kuitenkin tehtävä viimeistään kirkon vaalijärjestyksen 8 §:ssä säädetyn äänioikeutettujen luettelon nähtävillä pitoajan päättymisen jälkeisenä toisena arkipäivänä ja jätettävä kirkkoherranvirastoon tai vaalilautakunnan määräämään muuhun seurakunnan toimipaikkaan. ([6.6.2014/414](#))

Valitus 23 luvun 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua äänioikeutettujen luettelon itseoikaisua koskevasta päätöksestä ja kirkon vaalijärjestyksen 9 ja 62 §:ssä tarkoitettua vaalilautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä on tehtävä seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on osoitettava hallinto-oikeudelle ja jätettävä sanotussa ajassa kirkkoherranvirastoon tai vaalilautakunnan määräämään muuhun seurakunnan toimipaikkaan. Vaalilautakunnan tulee toimittaa valitus, ote pöytäkirjasta, vaalilautakunnan lausunto ja muut asiassa kertyneet asiakirjat kiireellisesti hallinto-oikeudelle. ([6.6.2014/414](#))

Oikaisuvaatimusaika 6 luvun 52 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta 6 luvun 55 §:ssä säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 6 luvun 52 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto. ([21.12.2012/1008](#))

10 § ([30.12.2003/1274](#))

Oikaisuvaatimus- ja valitusosoitus

Päätökseen, josta saa tehdä kirkollisvalituksen, on liitettävä valitusosoitus.

Päätökseen, josta saa tehdä oikaisuvaatimuksen, on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemisestä.

Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, on liitettävä ilmoitus muutoksenhakukiellosta ja siitä, mihin säännökseen kielto perustuu.

11 § ([30.12.2003/1274](#))

Tiedoksianto ([11.2.2011/118](#))

Asianosaiselle lähetetään päätöstä koskeva pöytäkirjanote oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen, välipäätös, kutsu tai muu sellainen ilmoitus erikseen tiedoksi kirjeellä, jollei sitä ole annettu hänelle kirjallisesti kokouksessa. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. ([11.2.2011/118](#))

Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja tai alistus- tai valitusviranomaisen päätös on asetettu yleisesti nähtäväksi. ([8.11.2013/797](#))

Hautaoikeuden haltijan katsotaan saaneen 17 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua päätöksestä tiedon, kun sitä koskeva kuulutus on julkaistu lehdessä.

Tiedoksiannosta eläkeasiaa koskevasta päätöksestä säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaissa ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaissa.

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkeL [298/1966](#) ja Evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkeL [258/1970](#) on kumottu Evankelis-luterilaisen kirkon eläkeL:lla [261/2008](#), 1.1.2017 alkaen

Julkisten alojen eläkeL [81/2016](#). Ks. tiedoksiannosta Julkisten alojen eläkeL [81/2016 112 §](#) ja L sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa [13/2003 18 ja 19 §](#).

11 a § [\(6.6.2014/414\)](#)

Tiedoksianto vaalin tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä

Kirkkoherran välittömän vaalin tuloksen vahvistamista koskeva päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle ja tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen siten kuin 11 §:n 1 momentissa säädetään. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin vahvistamista koskevasta päätöksestä tiedon siten kuin 11 §:n 2 momentissa säädetään.

Äänioikeutetun, valitsijayhdistyksen ja seurakuntavaalien, hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaalien sekä piispan vaalin ehdokkaan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun vaalilautakunnan tai tuomiokapitulin pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

12 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Toimivaltainen hallinto-oikeus

Valitus tehdään:

1) tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston sekä hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä tuomiokapituli sijaitsee; ja

2) kirkolliskokouksen ja kirkkohallituksen päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle.
[\(6.6.2014/414\)](#)

Hallintoriita-asia käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, joka 1 momentin mukaan on toimivaltainen käsittelemään hallintoriidassa asianosaisena olevan kirkollisen viranomaisen päätöksestä tehdyn valituksen. Jos hallintoriidan osapuolina on kaksi kirkollista viranomaista, asian käsittelee se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä vastaajana oleva viranomainen 1 momentin mukaan sijaitsee.

13 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Jatkovalitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Jos hallinto-oikeuden päätös koskee valitusta seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä, siitä on viipymättä julkaistava ilmoitus asianomaisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän ilmoitustaululla. [\(17.12.2015/1498\)](#)

Valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu. Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista.

14 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla:

- 1) kirkolliskokouksen muutoin kuin 23 luvun 6 §:n nojalla tekemään päätökseen ja piispainkokouksen päätökseen;
- 2) piispan ja tuomiokapitulin yhdessä tekemään päätökseen pappisvirkaan hyväksymisestä, pappisviran palauttamisesta eikä piispan yksin muutoin kuin 19 luvun 5 §:n nojalla tekemään päätökseen;
- 3) kirkkohallituksen 23 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen;
- 4) kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan päätökseen, jonka se on tehnyt tämän lain 22 luvun 14 §:ssä tarkoitettussa asiassa;
- 5) seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen viranomaisen päätökseen, joka on tehty evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 3 §:n 2 momentin nojalla;
- 6) tuomiokapitulin päätökseen, jonka se on tehnyt 6 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentissa, 23 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentissa, kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:ssä ja 9 §:n 2 momentissa, 6 luvun 14 §:n 2 momentissa, 16 §:n 1 momentissa, 17 §:n 2 momentissa, 30 §:n 1 momentissa ja 38 §:ssä, 9 luvun 7 §:ssä, 19 luvun 11 §:ssä ja kirkon vaalijärjestyksen 3 §:n 3 momentissa, 55 §:n 1 momentissa, 58 ja 60 §:ssä tarkoitetuissa asioissa, eikä päätökseen, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 12 §:ssä tarkoitetun pastoraalitutkinnon, ylemmän pastoraalitutkinnon ja seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suorittamista;
- 7) vaalilautakunnan päätökseen, joka koskee kirkon vaalijärjestyksen 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua perustamisasiakirjan tutkimatta jättämistä sekä 19 tai 22 §:ssä tarkoitettua asiaa, eikä vaaliviranomaisen toimenpiteeseen tai päätökseen, joka koskee ennakkoäänestyksen toimittamista kotona;
- 8) hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee seurakuntavaalien tai kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luetteloa;
- 9) työnantajan viranhaltijalle antamaan varoitukseen, josta säädetään 6 luvun 26 §:n 3 momentissa; eikä
- 10) työnantajan esittämään pyyntöön tai määräykseen, joista säädetään 6 luvun 31 §:ssä.

[\(30.12.2015/1602\)](#)

Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla päätökseen, joka koskee väliaikaista viran toimituksesta pidättämistä tai väliaikaista pappisviran toimituksesta pidättämistä, josta säädetään 6 luvun 63 §:ssä. [\(21.12.2012/1008\)](#)

Seurakunnan jäsenellä ei ole 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.

4 momentti on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

15 § [\(8.11.2013/797\)](#)

Vaalituloksen oikaiseminen

Jos luottamushenkilön tai viranhaltijan vaalissa on menetelty lainvastaisesti, vaali on kumottava. Jos virheellisyys koskee vain vaalin tuloksen laskemista, vaalin tulos on määrättävä oikaistavaksi. Jos piispanvaalissa, kirkkoherran välittömässä vaalissa, seurakuntavaalissa taikka kirkolliskokousedustajan tai hiippakuntavaltuuston jäsenen vaalissa on menetelty lainvastaisesti ja tämä on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen, vaali on määrättävä toimitettavaksi uudelleen, jollei valitusviranomainen voi oikaista vaalin tulosta.

16 § [\(30.12.2003/1274\)](#)

Muut lainkäyttöasiaa koskevat säännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, valituksen ja hallintoriita-asian käsittelyssä noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa [\(586/1996\)](#) säädetään.

VII OSA

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

25 LUKU

Täydentäviä säännöksiä

[1 §](#)

Täytäntöönpanokelpoisuus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätös, jota ei ole alistettava, voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, jollei siitä valittaminen käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jollei viranomainen, jolle valitus on tehty, kiellä täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kirkkohallituksen, tuomiokapitulin, kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi, ei saa panna täytäntöön ennen kuin on selvitetty, ettei asiaa siirretä. [\(29.11.1996/936\)](#)

Jollei tässä laissa tai sen nojalla muuta säädetä, kirkkohallituksen, hiippakuntavaltuuston tai tuomiokapitulin päätöstä täytäntöönpanossa on noudatettava, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään. Kirkkohallitus, hiippakuntavaltuusto tai tuomiokapituli saa kuitenkin itse päättää, että sen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, jos asia on niin kiireellinen, että viivytys aiheuttaisi erityistä vahinkoa. [\(30.12.2003/1274\)](#)

2 § [\(21.12.2012/1008\)](#)

Tuomioistuimen ilmoittamisvelvollisuus

Kun pappia syytetään yleisessä tuomioistuimessa, tuomioistuimen on ilmoitettava siitä asianomaiselle tuomiokapitulille, joka voi määrätä asiamiehen olemaan saapuvilla asian käsittelyssä. Ilmoitusta ei tarvita asiassa, joka käsitellään sakon tai rikesakon määräämisestä

annetun lain ([754/2010](#)) mukaisessa menettelyssä tai jonka käsittely on aloitettu mainitussa menettelyssä, mutta joka on siirretty käsiteltäväksi tuomioistuimessa epäillyn tai asianomistajan peruutettua mainitun lain 4 tai 5 §:n mukaisesti suostumuksensa tai epäillyn vastustettua rikesakkomääräystä mainitun lain 18 §:n mukaisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut papin tai kirkkohallituksen, tuomiokapitulin, seurakunnan taikka seurakuntayhtymän viranhaltijan rangaistukseen muusta rikoksesta, jäljennös päätöksestä on viivytyksettä lähetettävä pappia koskevassa asiassa tuomiokapitulille ja muuta viranhaltijaa koskevassa asiassa sille seurakunnalle tai kirkolliselle viranomaiselle, jonka virassa hän on.

L:lla [1008/2012](#) lisätty 2 § tulee voimaan samana päivänä kuin L sakon ja rikesakon määräämisestä. Aiempi sanamuoto kuuluu:

2 § ([30.12.2003/1274](#))

2 § on kumottu L:lla [30.12.2003/1274](#).

3 § ([30.12.2003/1274](#))

Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä

Pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen tarkistamisen jälkeen yleisesti nähtävänä siten, kuin siitä on seurakunnan tai seurakuntayhtymän ilmoitustaululla ennakolta ilmoitettu. ([6.6.2014/414](#))

Vaalin tuloksen vahvistamista koskeva hiippakunnan vaalilautakunnan tai tuomiokapitulin pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään yleisesti nähtävänä tuomiokapitulin ilmoitustaululla. ([6.6.2014/414](#))

Alistus- ja valitusviranomaisen päätös siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään yleisesti nähtävänä samalla tavalla kuin kirkkoneuvoston pöytäkirja.

Pöytäkirja tai päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan.

4 §

Tiedoksianto seurakunnalle, seurakuntayhtymälle, hiippakunnalle tai kirkolle ([30.12.2003/1274](#))

Seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava seurakunnassa kirkkovaltuuston puheenjohtajalle tai kirkkoherralle sekä seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle. Haaste tai tiedoksianto voidaan antaa myös viranhaltijalle, joka ohjesäännössä on määrätty ottamaan niitä vastaan.

Kirkolle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava kirkkohallituksen puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle tai sille viranhaltijalle, joka kirkkohallituksen ohjesäännössä on määrätty ottamaan vastaan tiedoksiantoja.

Hiippakunnalle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava tuomiokapitulin puheenjohtajalle tai sille viranhaltijalle, joka tuomiokapitulin työjärjestyksessä on määrätty ottamaan vastaan tiedoksiantoja. ([30.12.2003/1274](#))

Siitä, milloin haasteen ja yleisen tuomioistuimen päätöksen on katsottava tulleen tiedoksi, säädetään oikeudenkäymiskaaressa. Muun ilmoituksen tai asiakirjan tiedoksisaamisesta on voimassa, mitä hallintolaissa säädetään. ([30.12.2003/1274](#))

5 § ([30.12.2003/1274](#))

Hallintoasian käsittely

Käsiteltäessä hallintoasiaa kirkollisissa viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintolaissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ([13/2003](#)) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei kuitenkaan sovelleta kirkollishallinnossa.

Kirkkohallituksen luottamushenkilö sekä viranhaltija ja työntekijä voi kuitenkin sen estämättä, mitä hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin tai evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelakiin perustuvaa eläkeasiaa tai eläketurvan järjestämiseen liittyvää kysymystä, joka koskee seurakuntaa, seurakuntayhtymää tai eläkesopimuksen kirkkohallituksen kanssa tehnyttä kirkollista yhdistystä, säätiötä tai muuta yhteisöä tai näiden palveluksessa olevaa viranhaltijaa tai työntekijää.

Päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä, jos päätös koskee kirkollisen monijäsenenisen toimielimen toimittamaa vaalia.

5 a § ([30.3.2007/354](#))

Hankinta-asian käsittely

Käsiteltäessä hankinta-asiaa kirkollisissa viranomaisissa on noudatettava, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetään.

6 § ([30.12.2003/1274](#))

Kokouksen johtaminen ja puheoikeuden rajoittaminen

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä kirkollisen toimielimen kokouksessa. Mikäli jäsen käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa häntä käyttäytymään asianmukaisesti. Jos hän ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi määrätä hänet poistettavaksi. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos jäsen puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos jäsen ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos jäsen ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

Työjärjestyksessä tai muussa ohje- tai johtosäännössä voidaan antaa kokouksen kulun turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä jäsenten puheenvuorojen pituudesta yksittäisissä asioissa.

Mitä edellä säädetään toimielimen jäsenestä, koskee myös sitä, jolla on lakiin tai sen nojalla annettuun säännökseen tai määräykseen perustuva läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa.

7 §

Määräajat

Tässä laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä hallinto- ja lainkäyttöasiaa varten asetettuihin määräaikoihin ja niiden päättymispäiviin, määräpäiviin ja kellonaikoihin sovelletaan lakia säädettyjen määräaikain laskemisesta ([150/30](#)). Kuitenkin on noudatettava kirkon vaalijärjestyksen määräyksiä, jotka koskevat vaalitoimelle asetettua määräaikaa, määräpäivää tai kellonaikaa.

8 § ([30.12.2015/1602](#))

Julkisuus ja salassapito

Kirkollishallinnossa sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jollei 5 luvun 2 §:stä tai 6 luvun 28 tai 29 §:stä taikka 24 luvusta muuta johdu. Salassa on pidettävä myös asiakirja, joka koskee yksityiseen henkilöön kohdistuvaa sielunhoitoa tai diakoniatyötä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämisestä ja perimisestä päättävät kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto, tuomiokapituli ja kirkkohallitus.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen ohje- tai johtosäännöllä, tuomiokapitulin työjärjestyksellä ja kirkkohallituksen ohjesäännöllä voidaan siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaa sen alaiselle viranhaltijalle.

8 a § ([6.6.2014/414](#))

Äänioikeutettujen luettelon julkisuus

Jokaisella on oikeus tutustua seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luetteloon sinä aikana, kun äänioikeutettujen luettelo pidetään yleisesti nähtävänä. Äänioikeutettujen luetteloa ei saa antaa jäljennettäväksi tai kuvattavaksi eikä siitä saa antaa jäljennöksiä. Äänioikeutettujen luetteloon merkityllä on kuitenkin oikeus saada maksutta ote hänestä äänioikeutettujen luetteloon otetuista tiedoista. Sillä, joka on pyytänyt tulla otetuksi äänioikeutettujen luetteloon, on oikeus saada tieto asian käsittelyyn liittyvistä asiakirjoista siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä säädetään.

Seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luettelo on pidettävä salassa muuna kuin 1 momentissa tarkoitettuna aikana. Salassapitovelvollisuus ei estä tiedon antamista äänioikeutettujen luettelosta sille, joka tarvitsee tietoa äänioikeutensa selvittämistä varten.

Äänioikeutettujen luettelon julkisuudesta ja käsittelystä on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja henkilötietolaissa säädetään.

8 b § ([30.12.2015/1602](#))

Tiedonsaantioikeus

Kirkon työmarkkinalaitoksella on oikeus saada kirkkohallitukselta, tuomiokapitulilta sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän asianomaiselta viranomaiselta 22 luvun 14 §:ssä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja sekä nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita tilintarkastaja pitää tarpeellisena tarkastustehtävän hoitamiseksi.

9 § ([30.12.2003/1274](#))

Esittelijän vastuu

Milloin kirkollisen viranomaisen päätös on kirkkolailla tai sen nojalla annetulla säädöksellä taikka virkaesimiehen käskyllä määrätty tehtäväksi viranhaltijan esittelystä, esittelijä on vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty, jollei hän ole ilmoittanut pöytäkirjaan tai päätöstaltioon merkittäväksi eriävää mielipidettään.

10 § ([8.11.2013/797](#))

Tasaäännet

Äänien jakautuessa äänestyksessä tasan päätökseksi tulee mielipide, jonka puolesta puheenjohtaja on äänestänyt. Viranhaltijan virkasuhteen irtisanomista, purkamista ja raukeamista sekä papin 5 luvun 3 §:n 2–4 momentissa tarkoitettua pappisvirkaa koskevassa asiassa ja 6 luvun 29 §:ssä tarkoitettua lehtorin virkaa koskevassa asiassa ratkaisee kuitenkin se mielipide, joka on lievempi.

Jos vaaleissa äännet tai vertausluvut menevät tasan, ratkaisee arpa. Kirkkoherran välillisen vaalin sekä kappalaisen ja vakinaisen lehtorin vaalin osalta voidaan kirkkojärjestyksessä säätää, että äänten mennessä tasan tuomiokapituli nimittää jonkun eniten ääniä saaneista hakijoista virkaan.

Jos virka tai luottamustoimi täytetään ehdollepanon perusteella, äänten mennessä vaalissa tasan valituksi tulee se, joka on asetettu ehdolle toisen edelle.

10 a–11 §

10 a–11 § on kumottu L:lla [6.6.2014/414](#).

12 §

Seurakunnat, joilla on erityisiä oikeuksia

Seurakunta, jolle on vakuutettu erityisiä oikeuksia, niin kuin erityinen oikeus papin valitsemiseen, säilyttää nämä oikeudet.

Tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston anomuksesta antaa 1 momentissa tarkoitettulle seurakunnalle määräajaksi luvan hankkia papilliset palvelut papin virkaa täyttämättä. Tuomiokapituli voi painavasta syystä peruuttaa luvan kesken määräajan. Tuomiokapituli määrää myönnetyn luvan ajaksi kirkonkirjoihin perehtyneen seurakunnan viranhaltijan huolehtimaan kirkkoherralle 16 luvun nojalla kuuluvasta kirkonkirjojen pitämistä koskevasta päätöksenteosta. Tuomiokapituli antaa tarkempia ohjeita tämän momentin soveltamisesta. ([3.9.2010/787](#))

13 §

Arkistointi

Tuomiokapitulin, piispainkokouksen, kirkkohallituksen ja kirkolliskokouksen arkistoista määrätään niiden ohjesäännössä tai työjärjestyksessä.

14 § (17.12.2015/1498)

Poikkeusolot

Jos valtioneuvoston asetuksella säädetään valmiuslain ([1552/2011](#)) mukaisten toimivaltuuksien soveltamisen aloittamisesta poikkeusoloissa, kirkkohallitus voi kutsua kirkolliskokouksen koolle määräämäänsä paikkaan.

Jos kirkolliskokous ei voi kokoontua poikkeusolojen vallitessa, kirkkohallituksella on oikeus tehdä kirkolliskokouksen puolesta esityksiä ja antaa lausuntoja valtioneuvostolle. Lisäksi kirkkohallituksella on oikeus antaa enintään vuoden määräajaksi väliaikainen määräys:

- 1) kirkon keskusrahaston talousarviosta, talousarvion muutoksesta tai talousarvioesityksen soveltamisesta siihen asti, kunnes kirkolliskokous on asiasta päättänyt;
- 2) kirkkohallituksen hallinnosta ja toiminnasta;
- 3) seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallinnosta, niiden omaisuuden suojelemisesta ja muista poikkeusolojen vaatimista toimenpiteistä;
- 4) seurakuntavaalien siirtämisestä;
- 5) kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston päätösvalan siirtämisestä kirkkoneuvostolle tai yhteiselle kirkkoneuvostolle taikka kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätösvalan siirtämisestä kirkkoherralle.

Kirkkohallituksen 2 momentin nojalla antama väliaikainen määräys on saatettava kirkolliskokouksen käsiteltäväksi heti, kun se voi kokoontua. Kirkolliskokous voi jättää määräyksen voimaan, muuttaa määräystä tai kumota määräyksen.

15 § (17.12.2015/1498)

Päätösvaltaisuus poikkeusoloissa

Tuomiokapituli voi 14 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa tehdä tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston toimivaltaan kuuluvat välttämättömät ja kiireelliset päätökset, jos läsnä on kolme tuomiokapitulin jäsentä.

Kirkkohallitus voi tehdä 14 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut ja muut välttämättömät ja kiireelliset päätökset, jos läsnä on viisi kirkkohallituksen jäsentä.

15 a § [\(17.12.2015/1498\)](#)

Poikkeusoloihin ja kriisitilanteisiin varautuminen sekä varautumisen johtaminen

Seurakunnan, seurakuntayhtymän, hiippakunnan ja kirkkohallituksen tulee valmiussuunnittelulla ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluilla sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen poikkeusoloissa.

Seurakunnan tulee varautua henkisen huollon tarjoamiseen kriisitilanteissa.

Tuomiokapituli johtaa ja valvoo hiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien varautumista. Kirkkohallitus johtaa kirkon keskushallinnon varautumista.

16 § [\(31.3.2006/236\)](#)

Kirkolliset kunniamerkit ja arvonimet

Kirkolla on Pyhän Henrikin ristin kunniamerkki ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkki, joiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä määrätään kirkkohallituksen hyväksymissä säännöissä. Kirkkohallitus määrää kirkon muista kunniamerkeistä ja ansiomerkeistä sekä niiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä.

Arkkipiispa päättää Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkkien myöntämisestä kirkkohallituksen asettaman valmistelu-elimen esityksestä. Kirkkohallitus päättää muiden kunniamerkkien ja ansiomerkkien myöntämisestä.

Sen lisäksi, mitä julkisen arvonannon osoituksista annetussa laissa [\(1215/1999\)](#) ja sen perusteella annetussa tasavallan presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myöntää rovestin arvonimen sekä tuomiokapituli director cantus ja director musices -arvonimen.

17 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Vaakuna

Kirkolla, hiippakunnalla ja piispalla on vaakuna. Seurakunnalla voi olla vaakuna.

Vaakuna on laadittava heraldisten sääntöjen mukaan.

18 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Vaakunan hyväksyminen ja vahvistaminen

Kirkon vaakunan hyväksyy kirkkohallitus.

Hiippakunnan ja piispan vaakunan hyväksyy tuomiokapituli. Tuomiokapitulin päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Kirkkohallituksen on ennen vaakunan hyväksymistä tai vahvistamista hankittava Kansallisarkiston lausunto.

Seurakunnan vaakunan hyväksyy kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Tuomiokapitulin on ennen vaakunan vahvistamista hankittava Kansallisarkiston lausunto.

19 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Vaakunan käytön valvonta

Vaakunan käyttöä valvoo sen hyväksynyt toimielin.

20 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Sinetti ja leima

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *sinetillä* asiakirjan oikeellisuuden takeena käytettävää lakkaan tai määrämuotoiseen paperiin painettavaa kuvaa ja tekstiä tai valmiiksi paperiin painettua kuvaa ja tekstiä;
- 2) *leimalla* asiakirjan oikeellisuuden takeena käytettävää sinetin sijasta musteella aikaan saatavaa vastaavaa kuvaa ja tekstiä.

Mitä tässä laissa säädetään sineteistä ja leimoista, sovelletaan myös muihin sinettejä ja leimoja korvaaviin tai täydentäviin asiakirjan oikeellisuuden varmentamiseksi kirkollishallinnossa käytettäviin optisiin merkintöihin ja painojälkiin.

21 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Sinetin ja leiman hyväksyminen ja vahvistaminen

Piispainkokous ja tuomiokapituli hyväksyvät omat sinettinsä ja leimansa. Lääninrovastin sinetin ja leiman hyväksyy tuomiokapituli. Seurakunnan sinetin ja leiman hyväksyy kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Keskusrekisterin sinetin ja leiman hyväksyy yhteinen kirkkoneuvosto tai väkiluvultaan suurimman seurakunnan tai seurakuntayhtymän kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto.

Kirkkovaltuuston, seurakuntaneuvoston, yhteisen kirkkoneuvoston ja kirkkoneuvoston on alistettava päätöksensä sinetin ja leiman hyväksymisestä tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

22 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Sinetin ja leiman hävittäminen

Käytöstä poistettava sinetti ja leima sekä niiden tekemisen mahdollistavat erityiset välineet on hävitettävä tai otettava talteen. Hävittämisestä päättää sinetin tai leiman hyväksynyt toimielin.

23 § [\(25.5.2012/249\)](#)

Tarkemmat säännökset

Kirkkojärjestyksessä voidaan säätää tarkemmin sinettien ja leimojen muodosta, koosta, tekstistä, kielestä, väristä, tunnus kuvasta, vahvistamisesta ja hävittämisestä.

26 LUKU

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja sillä kumotaan 23 päivänä joulukuuta 1964 annettu kirkkolaki [\(635/64\)](#) siihen tehtyine muutoksineen.

Samanaikaisesti tämän kirkkolain kanssa tulevat voimaan myös kirkkojärjestys ja kirkon vaalijärjestys sellaisina kuin kirkolliskokous on ne tätä kirkkolakia koskevan ehdotuksensa yhteydessä hyväksynyt. Myös muihin tämän lain täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2 §

Ennen kirkkolain voimaantuloa valittujen toimielinten toimikausi

Kumotun kirkkolain mukaisesti valitut kirkon ja hiippakuntien sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimielimet jatkavat toimintaansa, kunnes tämän lain mukaisten vastaavien toimielinten toimikausi alkaa.

Kumotun kirkkolain 286 §:n 1 momentin nojalla asetetun toimikunnan toimikausi lakkaa, kun sille asetettu toiminta-aika päättyy.

3 §

Seurakuntainliitot

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettuihin seurakuntainliittoihin sovelletaan edelleen, mitä niistä on kumotussa kirkkolaissa säädetty.

4 §

Viranhaltijoiden asema

Tällä lailla kumotun kirkkolain säännöksiä sovelletaan

1) ennen tämän lain voimaantuloa virkaansa nimitetyn tai valitun piispan, kirkkoneuvoksen sekä papin- ja kanttorinviran haltijan eroamisikään; sekä

2) viran täyttämiseen, jos hakuaika on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Lääninrovastina tämän lain voimaantullessa olevalla kirkkoherralla on 19 luvun 11 §:n 1 momentin säännöksen estämättä oikeus olla tässä virassa kuusi vuotta tämän lain voimaantulosta.

Lain voimaantullessa muuttuvat

- 1) seurakuntien ja seurakuntayhtymien ylimääräisten pappien virkanimikkeet seurakuntapastoriksi;
- 2) jumaluusoppineen asessorin virkanimike pappisasessoriksi; ja
- 3) lainoppineen asessorin virkanimike lakimiesasessoriksi.

Kirkkoherran tai kappeliseurakunnan kappalaisen virkaan evankelis-luterilaisen kirkon palkkauslain kumoamisesta annetun lain ([391/90](#)) 2 §:n 4 momentin mukaisesti liitetty velvollisuus asua virka-asunnossa on edelleen voimassa, ellei velvollisuutta lopeteta kirkkovaltuuston päätöksellä, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Tuomiokapituli voi myös hakemuksesta myöntää viranhaltijalle hänen virkasuhteensa ajaksi siitä vapautuksen.

5 §

Eläkemaksut

Kirkkolain 501 ja 529 §:n muuttamisesta annetun lain ([1127/90](#)) voimaantulosäännöksessä olevaa eläkemaksujen tasausjärjestelmää on edelleen noudatettava.

6 §

Eräät eläkeoikeudet

Diakonissalaitoksen johtajattarena tai diakonissalaitoksessa päätoimisesti opetustehtävää hoitavana diakonissana toimineen taikka tämän lain voimaantullessa toimivan henkilön osalta säilyvät ne eläkettä ja perhe-eläkettä koskevat oikeudet, jotka olivat voimassa tämän lain voimaantullessa.

7 §

Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin, mitä 17 luvun 5 §:ssä on säädetty. ([30.12.2003/1274](#))

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla kumotun kirkkolain mukaan olleita oikeuksia.

8 §

Lakkautettujen seurakuntien omaisuus ja niiden toimihenkilöiden eläkkeet

Kumotun kirkkolain 547 §:n 1 kohdassa mainittuja, vuoden 1869 kirkkolakiin 27 päivänä toukokuuta 1949 annetulla lailla ([384/49](#)) lisättyjä lakkautettujen seurakuntien omaisuutta sekä niiden kirkonpalvelijain ja muiden toimihenkilöiden eläkkeitä koskevia säännöksiä on edelleen noudatettava.

9 §

Kurinpito- ja virkarikosasiat

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille pantu kurinpitoasia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos pappi, lehtori tai kanttori on ennen tämän lain voimaantuloa syytettynä tuomiokapitulissa sellaisesta virka- tai käytösvirheestä, josta rangaistus on säädetty tällä lailla kumotussa kirkkolaissa, asia on käsiteltävä loppuun noudattaen kumotun lain säännöksiä. Jos rikkomus kuitenkin on senlaatuinen, että se uuden lain mukaan voidaan käsitellä kurinpitomenettelyssä, eikä tuomiokapituli ole antanut lopullista päätöstä syytteen johdosta, asia on käsiteltävä tämän lain mukaisena kurinpitoasiana.

Jos virka- tai käytösvirhe taikka rikkomus on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, tuomittava rangaistus tai määrättävä kurinpitorangeistus on annettava sen lain nojalla, joka johtaa syylliselle lievempään rangaistukseen.

[HE 23/93](#), HaVM 16/93

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

27.5.1994/399:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1994 ja on voimassa neljä vuotta lain voimaantulon jälkeen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain voimaanpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 19/94](#), HaVM 2/94

21.11.1994/987:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

[HE 171/94](#), HaVM 10/94

31.7.1995/999:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995.

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden kirkolliskokoukseen määräämien edustajien toimikausi jatkuu kirkolliskokouksen kulumassa olevan toimikauden loppuun.

[HE 45/95](#), HaVM 1/95

22.12.1995/1691:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Lakia sovelletaan niiden kirkkoherran ja kappalaisen sekä vakinaisten lehtorin ja kanttorin virkojen täyttämiseen, jotka on julistettu haettaviksi lain voimaantulon jälkeen.

[HE 115/95](#), HaVM 10/95, EV 143/95

26.1.1996/59:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1996.

[HE 192/95](#), HaVM 11/95, EV 158/95, Neuvoston direktiivi 89/48/ETY; EYVL N:o L 19, 24.1.1989, s. 1., Neuvoston direktiivi 92/51/ETY; EYVL N:o L 209, 24.7.1992, s. 25.

25.10.1996/771:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1996.

[HE 90/1996](#), HaVM 14/1996, EV 117/1996

29.11.1996/936:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 139/1996](#), HaVM 19/1996, EV 154/1996

29.11.1996/937:

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä joulukuuta 1996.

[HE 193/1996](#), HaVM 22/1996, EV 185/1996

27.6.1997/677:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

[HE 87/1997](#), HaVM 11/1997, EV 78/1997

11.12.1997/1303:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1998.

[HE 196/1997](#), HaVM 21/1997, EV 185/1997, Neuvoston direktiivi 89/48/ETY; EYVL N:o L 19, 24.1.1989, s. 16, Neuvoston direktiivi 92/51/ETY; EYVL N:o L 209, 24.7.1992, s. 25, Komission direktiivi 94/38/EY; EYVL N:o L 217, 23.8.1994, s. 8, Komission direktiivi 95/43/EY; EYVL N:o L 184, 3.8.1995, s. 21

15.5.1998/347:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1998.

[HE 23/1998](#), HaVM 2/1998, EV 33/1998

21.8.1998/619:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 17/1998](#), HaVM 6/1998, EV 47/1998

27.11.1998/859:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

[HE 160/1998](#), HaVM 10/1998, EV 132/1998

28.5.1999/706:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999.

[HE 214/1998](#), HaVM 32/1998, EV 305/1998

9.12.1999/1164:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 103/1999](#), HaVM 4/1999, EV 70/1999

23.12.1999/1232:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

[HE 95/1999](#), StVM 29/1999, EV 141/1999

25.2.2000/201:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

30.6.2000/649:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

[HE 42/2000](#), HaVM 10/2000, EV 71/2000

6.4.2001/326:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2001.

[HE 16/2001](#), HaVM 3/2001, EV 22/2001

13.12.2001/1247:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

[HE 198/2001](#), HaVM 21/2001, EV 159/2001

28.12.2001/1473:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

[HE 186/2001](#), HaVM 28/2001, EV 210/2001

19.4.2002/306:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2002.

[HE 2/2002](#), HaVM 2/2002, EV 21/2002

20.12.2002/1201:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

[HE 208/2002](#), HaVM 12/2002, EV 205/2002

27.6.2003/626:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

[HE 11/2003](#), HaVM 1/2003, EV 10/2003

30.12.2003/1274:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa valittujen hiippakuntakokousten ja rovastikuntakokousten toimikausi päättyy neljän kuukauden kuluttua lain voimaantulosta. Kirkkolain 19 luvun 2 §:n mukainen tuomiokapitulin kokoonpano otetaan käyttöön viiden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

Tätä lakia ei sovelleta oikaisuvaatimukseen, valitukseen eikä alistukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, hallintoriita-asiaan, joka pannaan vireille

ennen tämän lain voimaantuloa, eikä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa.

Tämän lain voimaan tullessa tuomiokapitulin hiippakunnallisesta toiminnasta vastaavan viranhaltijan virkanimike muuttuu hiippakuntadekaaniksi. Viranhaltija, joka ei lain voimaantullessa täytä viran kelpoisuusehtoja, säilyttää virkasuhteensa.

[HE 121/2003](#), HaVM 15/2003, EV 127/2003

30.12.2003/1279:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

[HE 35/2003](#), HaVM 14/2003, EV 126/2003

20.8.2004/821:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Marraskuun 2002 seurakuntavaaleissa valitut seurakuntaneuvostot ja yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina ja yhteisinä kirkkovaltuustoina sekä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustot tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina vaalikauden loppuun.

Tämän lain voimaan tullessa osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustojen valitsevat yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat tämän lain mukaisina yhteisinä kirkkovaltuustoina toimikautensa loppuun.

Jos jo ennen tämän lain voimaantuloa perustetaan seurakuntayhtymä, on seurakuntayhtymä muodostettava sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimeenpanon edellyttämien toimenpiteisiin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 98/2004](#), HaVM 9/2004, EV 97/2004

26.11.2004/1014:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

[HE 191/2004](#), VaVM 21/2004, EV 144/2004

21.10.2005/828:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

[HE 101/2005](#), HaVM 14/2005, EV 108/2005

9.12.2005/987:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

[HE 173/2005](#), HaVM 20/2005, EV 157/2005

31.3.2006/236:

Tämä laki tulee voimaan 10 päivänä huhtikuuta 2006 kuitenkin niin, että niiden viranhaltijoiden oikeudesta pysyä siinä virassa, jossa eroamisikä on korkeampi kuin 68 vuotta, on voimassa, mitä siitä on säädetty 26 luvun 4 §:ssä.

[HE 223/2005](#), HaVM 1/2006, EV 11/2006

29.6.2006/587:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2006.

[HE 60/2006](#), HaVM 7/2006, EV 66/2006

21.7.2006/621:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2006.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullesiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei viranomainen asianosaisten oikeutta ja etua silmällä pitäen muuta päättä.

Tuomiokapitulin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 5 §:n 5 momentin nojalla tekemä päätös seurakuntien kielellisestä jaotuksesta pysyy voimassa päätöksessä olevan määräajan loppuun, minkä jälkeen kirkkohallitus antaa uuden päätöksen seurakuntien kielellisestä jaotuksesta tämän lain 3 luvun 5 §:n 4 momentin nojalla.

[HE 48/2006](#), HaVM 9/2006, EV 83/2006

30.3.2007/354:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

[HE 113/2006](#), HaVM 28/2006, EV 227/2006

12.10.2007/902:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

[HE 40/2007](#), HaVM 4/2007, EV 27/2007

14.11.2008/689:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tätä lakia sovelletaan niihin seurakuntavaaleihin, joiden ensimmäinen vaalipäivä on aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

[HE 77/2008](#), HaVM 9/2008, EV 81/2008

3.9.2010/787:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2011.

Seurakunnittain ja keskusrekistereittäin pidettyjen jäsentietojärjestelmien tiedot siirretään ennen tämän lain voimaantuloa jäsenrekisteriin. Kirkkohallitus antaa tarkemmat määräykset tietojen siirtämisestä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 19/2010](#), HaVM 6/2010, EV 81/2010

11.2.2011/118:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen tai kirkollisvalituksen käsittelyssä sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain 24 luvun 8 a §:n 2 momenttia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa aloitettua hankintamenettelyä koskevaan hankintapäätökseen, joka tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen.

[HE 292/2010](#), HaVM 28/2010, EV 271/2010

16.12.2011/1325:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Lain 22 luvun 2 §:n 1 momentin 9 a kohdassa tarkoitetut tehtävät on siirrettävä kirkkohallituksen hoidettavaksi viimeistään viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Tehtävien tarkemmasta siirtoajankohdasta päättää kirkkohallitus. Ennen päätöksen tekemistä seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle on varattava tilaisuus antaa lausuntonsa siirtoajankohdasta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 120/2011](#), HaVM 6/2011, EV 79/2011

25.5.2012/249:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2012.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli ja Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli voivat tämän lain voimaantulon estämättä käyttää edelleen niille aiemmin vahvistettua sinettiä. Muu kirkon, hiippakunnan, seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomainen voi käyttää aiemmin vahvistettua sinettiä siihen saakka, kunnes sinetti on kulumisen vuoksi uusittava.

[HE 13/2012](#), HaVM 8/2012, EV 28/2012

14.12.2012/780:

Tämä laki tulee voimaan 19 päivänä joulukuuta 2012. Sen 17 luvun 9 §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran päätettäessä lain voimaantuloa seuraavan varainhoitovuoden maksuista.

[HE 127/2012](#), HaVM 18/2012, EV 130/2012

21.12.2012/1008:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2013. Sen 25 luvun 2 § tulee kuitenkin voimaan samana päivänä kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki.

Mitä kumotussa 23 luvun 2 §:ssä säädetään, sovelletaan, kunnes 25 luvun 2 § tulee voimaan.

Jos tässä laissa tarkoitettu asia on vireillä tämän lain voimaan tullessa, noudatetaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa vireille pantu kurinpitoasia käsitellään loppuun noudattaen lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos virka- tai käytösvirhe taikka rikkomus on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, mutta asiaa ei ole pantu vireille ennen tämän lain voimaantuloa, asia käsitellään tämän lain säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevaa työnantajan virkasääntöä noudatetaan enintään vuoden ajan tämän lain voimaantulosta, jollei virkasäännön määräys koske lailla säädettävää asiaa tai jollei se ole ristiriidassa tämän lain kanssa.

Viranhaltija, jolla on 26 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ollut oikeus 1 päivästä tammikuuta 1994 kumotun kirkkolain ([635/64](#)) mukaiseen korkeampaan eroamisikään, säilyttää tämän eroamisikänsä.

Viranhaltija tai muussa palvelussuhteessa oleva, joka on nimitetty tai valittu tehtäväänsä ennen tämän lain voimaantuloa, säilyttää tehtävässä edellytettävästä konfirmaatiovaatimuksesta huolimatta kelpoisuuden tehtäväänsä.

Jos virka tai muu palvelussuhde on julistettu haettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa, yleistä kelpoisuutta koskevaan vaatimukseen sovelletaan haettavaksi julistamisen ajankohtana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 41/2012](#), HaVM 71/2012, EV 119/2012

21.12.2012/1011:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

[HE 137/2012](#), HaVM 20/2012, EV 146/2012

8.11.2013/797:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Ennen lain voimaantuloa haettavaksi julistetun viran täytössä sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 47/2013](#), HaVM 13/2013, EV 100/2013

30.12.2013/895:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan alistus- ja muutoksenhakuasian käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

[HE 96/2013](#), HaVM 15/2013, EV 144/2013

6.6.2014/414:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014.

Jos seurakuntavaalit tai kirkkoherran välitön vaali toimitetaan ennen kuin 70 päivää on kulunut tämän lain voimaantulosta, vaalit toimitetaan noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos piispan vaali toimitetaan ennen kuin viisi kuukautta on kulunut tämän lain voimaantulosta, vaali toimitetaan noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

[HE 13/2014](#), HaVM 10/2014, EV 38/2014

17.12.2015/1498:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn hallintopäätöksen muutoksenhakuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

[HE 63/2015](#), HaVM 12/2015, EV 62/2015

30.12.2015/1602:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Mitä muussa laissa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua kirkon työmarkkinalaitosta.

Kirkon eläkerahasto jatkaa kirkon keskusrahaston eläkerahaston toimintaa, ja kirkon keskusrahaston eläkerahaston varat, oikeudet ja velvoitteet siirtyvät kirkon eläkerahastolle tämän lain voimaan tullessa. Kirkon eläkerahaston eriyttämisestä itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi ja siihen liittyvästä varojen, oikeuksien ja velvoitteiden luovuttamisesta ei ole suoritettava varainsiirtovero tai muuta veroseuraamusta. Kirkkohallitus voi tarvittaessa tarkemmin määrätä kirkon eläkerahastolle siirtyvistä varoista, oikeuksista ja velvoitteista.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2016 ja sen jälkeen alkavan tilikauden tilintarkastukseen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

[HE 75/2015](#), HaVM 15/2015, EV 116/2015

3.6.2016/407:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2016.

Tämän lain 6 luvun 40 §:n 2 momenttia sovelletaan vuonna 2017 kunnassa valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Tätä ennen luottamushenkilöihin sovelletaan, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 6 luvun 40 §:n 2 momentissa säädetään.

[HE 47/2016](#), HaVM 6/2016, EV 53/2016

Ajantasainen lainsäädäntö

Säädöksiä seurattu SDK 844/2016 saakka (julkaistu 11.10.2016).

Päivitetyt säädöstekstit, joissa lakiin tai asetukseen tehtyt muutokset sisältyvät säädöstekstiin.

Aineistoon liittyvä muu materiaali

- [>Vanhentuneet ajantasaiset](#)
- [>Vakiintuneet säädösnimikkeet](#)
- [>Ruotsinkieliset säädökset](#)
- [>Säädökset alkuperäisinä](#)
- [>Säädösmuutosten hakemisto](#)

Sisällysluettelo

26.11.1993/1054

[I OSA - YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ1 LUKU - Kirkon tunnustus, tehtävä ja jäsenet1 § - Tunnustus2 § - Tehtävät3 § - Jäsenet4 § - Jäsenyyden lakkaaminen2 LUKU - Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset1 § - Kirkkolaki ja kirkkojärjestys2 § - Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset3 § - Kirkon vaalijärjestys ja säädösten julkaiseminen \(30.12.2015/1602\)3 LUKU - Kirkon hallinnollinen ja kielellinen jako1 § - Hiippakunta2 § - Seurakunta ja sen jäsenet3 § - Seurakuntajako4 § - Seurakuntayhtymä, kappeliseurakunta ja seurakuntapiiri5 § - Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kieli6 § - Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kuuluminen hiippakuntaan7 § - Kirkon ja hiippakunnan viranomaisten kieli8 § - Kirkollishallinnossa noudatettavat kielisäännökset4 LUKU - Seurakunnan toiminta1 § - Seurakunnan tehtävät2 § - Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset3 § - Kirkolliset juhlapäivät4 § - Toiminnassa käytettävä kieliII OSA - PAPPISVIRKA, VIRANHALTIJAT JA TYÖNTEKIJÄT5 LUKU - Pappisvirka1 § - Pappisvirka ja papiksi vihkiminen1 a § - Pappisvirka, pappi ja papin virka2 § - Rippisalaisuus3 § - Ero pappisvirasta, pappisvirasta pidättäminen ja pappisviran menettäminen4 § 5 § - Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikuntaan6 luku - Henkilöstö1 § - Työnantaja ja henkilöstö2 § - Viranhaltija ja virkasuhde3 § - Henkilöstön kielitaito4 § - Kirkon virka- ja työehtosopimukset5 § - Muut](#)

[viranhaltijan palvelussuhdetta koskevat säännökset ja määräykset](#)6 § - [Eläkkeet](#)7 § - [Sotilaspaperit](#)8 § - [Virat erityisiä tarpeita varten](#)9 § - [Virkasuhteen kesto](#)10 § - [Julkinen hakumenettely](#)11 § - [Poikkeukset julkisesta hakumenettelystä](#)12 § - [Virkasuhteeseen ottaminen](#)13 § - [Kelpoisuusvaatimukset](#)14 § - [Erityiset kelpoisuusvaatimukset](#)15 § - [Ulkomaiset opinnot ja tutkintotodistukset](#)16 § - [Terveystietoa koskeva selvitys virkasuhteeseen otettaessa ja papiksi vihittäessä](#)17 § - [Koeaika](#)18 § - [Viranhoitomääräys ja selvitys virkasuhteen ehdoista](#)19 § - [Virkasuhteen sekä viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen](#)20 § - [Yleisvelvoite](#)21 § - [Työyhteisön ja työilmapiirin kehittäminen](#)22 § - [Työturvallisuus](#)23 § - [Nimikirjan pitäminen](#)24 § - [Palkkalaskelma](#)24 a § - [Tietojen luovuttaminen](#)25 § - [Kokoontumisoikeus](#)26 § - [Yleiset velvollisuudet](#)27 § - [Välttämättömät ja kiireelliset virkatehtävät](#)28 § - [Vaitiolovelvollisuus](#)29 § - [Lehtorin viran velvollisuudet](#)30 § - [Sivutoimi ja kilpaileva toiminta](#)31 § - [Terveystietojen antaminen](#)32 § - [Työturvallisuus](#)33 § - [Rikosrekisteriote](#)34 § - [Huumausainetesti](#)35 § - [Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi](#)36 § - [Osa-aikaisen viranhaltijan oikeus kokoajaiseen virkasuhteeseen](#)37 § - [Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen](#)38 § - [Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen](#)39 § - [Viranhaltijan asema seurakuntajaotuksen muuttamisessa ja liikkeen luovutuksessa](#)40 § - [Virka- ja työvapaa \(3.6.2016/407\)](#)41 § - [Virkavapaan hakeminen ja myöntäminen](#)42 § - [Virkavapaan keskeyttäminen ja peruuttaminen](#)43 § - [Perhevapaat](#)44 § - [Lomauttaminen](#)45 § - [Lomautusmenettely](#)46 § - [Virkasuhteen irtisanominen lomautuksen yhteydessä](#)47 § - [Menetettyjen ansioiden korvaaminen lomautusajalta](#)48 § - [Virkasuhteen päättymisen ilman irtisanomista](#)49 § - [Piispan virkasuhteen päättymisen](#)50 § - [Viranhaltijasta johtuvat irtisanomisperusteet](#)51 § - [Viranhaltijasta johtuvaan irtisanomisperusteeseen vetoaminen](#)52 § - [Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet](#)52 a § - [Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus](#)53 § - [Erityinen irtisanomissuoja](#)54 § - [Irtisanomisoikeus liikkeen luovutuksen yhteydessä](#)55 § - [Irtisanomisaika](#)56 § - [Virkasuhteen purkaminen](#)57 § - [Purkamisoikeuden raukeaminen](#)58 § - [Virkasuhteen päättämismenettely](#)59 § - [Virkasuhteen irtisanova tai purkava viranomaisen](#)60 § - [Virkasuhteen jatkuminen](#)61 § - [Menetettyjen ansioiden korvaaminen](#)62 § - [Irtisanotun viranhaltijan takaisin ottaminen](#)63 § - [Virantoimituksesta pidättäminen](#)64 § - [Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomaisen](#)65 § - [Virantoimituksesta pidättämisessä noudatettava menettely](#)66 § - [Virantoimituksesta pidättämisen uudelleenarviointi](#)67 § - [Irtisanomisperusteiden tutkiminen virkasuhteen purkamista koskevassa asiassa](#)68 § - [Valituksen käsittely](#)69 § - [Yhdistymisvapaus](#)70 § - [Palkkasaatavan vanhentuminen](#)71 § - [Palkan takaisinperiminen](#)72 § - [Eräiden vaatimusten käsittelyjärjestys](#)73 § - [Työtodistus](#)III OSA - [SEURAKUNNAN HALLINTO](#)7 LUKU - [Yleisiä säännöksiä](#)1 § - [Seurakunta ja seurakuntayhtymä](#)2 § - [Toimielimet \(6.6.2014/414\)](#)3 § 4 § - [Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja vaalit](#)5 § - [Esteellisyys](#)6 § - [Kokouksen julkisuus](#)7 § - [Seurakunnan ja seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus](#)8 LUKU 9 LUKU - [Kirkkovaltuusto](#)1 § - [Päätösvalta ja sen siirtäminen](#)2 § - [Kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärä \(6.6.2014/414\)](#)3 § - [Määräenemmistö](#)10 LUKU - [Kirkkoneuvosto](#)1 § - [Tehtävät](#)2 § - [Jäsenet](#)3 § - [Ohjesääntö. Jaostot ja niiden toimivalta](#)4 § - [Johtokunnat. Viranhaltijan ja luottamushenkilön toimivalta](#)5 § - [Ratkaisuvallan siirtäminen](#)6 § - [Kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvonta](#)11 LUKU - [Seurakuntayhtymä](#)1 § - [Seurakuntayhtymän perustaminen \(20.8.2004/821\)](#)2 § - [Seurakuntayhtymän tehtävät \(30.12.2015/1602\)](#)3 § - [Omaisuuksien ja velvoitteiden siirtyminen](#)4 § - [Perussääntö](#)5 § - [Perussääntöjen muuttaminen ja yhtymän purkaminen tai lakkaaminen](#)6 § - [Päätösvalta](#)7 § - [Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet](#)8 § - [Yhteinen kirkkoneuvosto](#)9 § - [Seurakuntaneuvosto](#)10 § - [Päätösvaltan siirtäminen](#)11 § - [Toimielimiin sovellettavat säännökset](#)12 § 12 LUKU - [Muut yhteistoiminnan muodot](#)1 § - [Seurakuntien yhteistoiminta](#)2 § - [Yhteistoiminta kunnan kanssa](#)13 LUKU - [Seurakuntajaon muuttaminen](#)1 § - [Aloiteoikeus](#)2 § - [Viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirtäminen](#)3 § - [Kirkkoherra \(21.12.2012/1008\)](#)4 § - [Omaisuuksien jako](#)5 § -

[Yleinen jakoperuste6 § - Poikkeukset jakoperusteesta14 LUKU - Kirkko, seurakunnan kiinteistöt ja rakennussuojelu1 § - Kirkko2 § - Kirkolliset rakennukset ja päätöksen alistaminen3 § - Kirkonmaa ja sen luovuttaminen4 § - Muun kiinteistön luovuttaminen5 § - Kirkollisen rakennuksen suojelu5 a § - Lausunnot5 b § - Päätös kirkollisen rakennuksen suojelun lakkaamisesta6 § - Rakennussuojelun valvonta7 § - Rakennussuojelun kustannukset15 luku - Seurakunnan ja seurakuntayhtymän talous1 § - Varojen käyttäminen2 § - Kirkollisvero3 § - Tilivelvolliset4 § - Seurakunnan ja seurakuntayhtymän taloutta koskevat muut säännökset ja määräykset \(30.12.2015/1602\)5 § - Tilintarkastajan vastuu16 luku - Kirkonkirjat ja seurakunnan arkisto1 § - Kirkonkirjat2 § - Kirkonkirjojen käyttötarkoitus3 § - Keskusrekisteri4 § - Jäsenrekisterin tietosisältö5 § - Seurakunnat ja keskusrekisterit rekisterinpitäjinä6 § - Tietojen tallettaminen jäsenrekisteriin6 a § - Jäsenrekisteriin liittyvät kirkkohallituksen tehtävät6 b § - Vastuu rekisteristä7 § - Jäsenrekisterin tietojen käsittelyn seuranta ja valvonta8 § - Jäsenrekisterin käyttöoikeus sekä käyttöoikeus- ja lokirekisteri9 § - Manuaalisten kirkonkirjojen rekisterinpitäjä ja tietojen käsittely10 § - Muuta henkilöä kuin jäsentä koskevat tiedot11 § - Kirkkohallituksen määräykset12 § - Kirkonkirjojen ja muiden asiakirjojen säilyttäminen ja tallettaminen13 § - Ilmoitusvelvollisuus14 § - Suhde muuhun lainsäädäntöön17 LUKU - Hautaustoimi1 § - Hautausmaan perustaminen ja lakkauttaminen2 § - Hautaoikeus3 § - Hautaoikeuden haltija4 § - Hautausjärjestys5 § - Haudan hoito6 § - Erimielisyyden ratkaiseminen7 § - Hautaustoimen ohjesääntö8 § - Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma9 § - Hautaustoimen maksutIV OSA - HIIPPAKUNNAN HALLINTO \(30.12.2003/1274\)17 a luku - Yleisiä säännöksiä1 § - Hiippakunta2 § - Hiippakunnan toimielimet3 § - Hallinto ja menettely17 b luku - Hiippakuntavaltuusto1 § - Tehtävät2 § - Jäsenet3 § - Toimikausi4 § 4 a § - Aloiteoikeus5 § - Työjärjestys ja taloussääntö18 LUKU - Piispa1 § - Piispa ja piispan tehtävät2 § - Tehtävien tilapäinen hoitaminen3–4 a § 5 § 19 LUKU - Tuomiokapituli1 § - Tehtävät2 § - Jäsenet3 § 4 § - Päätösvaltaisuus4 a § 5 § - Toimivallan siirtäminen6 § 7 § 8 § 9 § 10 § 11 § - LääninrovastiV OSA - KIRKON YHTEINEN HALLINTO20 LUKU - Kirkolliskokous1 § - Kirkolliskokouksen kokoonpano2 § 3 § - Kirkolliskokouksen toimikausi4–6 a § 7 § - Kirkolliskokouksen tehtävät8 § - Edustajan esteellisyys9 § - Esitykset ja aloitteet10 § - Määräenemmistön vaativat päätökset21 luku - Piispainkokous1 § - Piispainkokouksen kokoonpano2 § - Piispainkokouksen tehtävät22 luku - Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto, kirkon eläkerahasto ja kirkon työmarkkinalaitos1 § - Kirkkohallituksen kokoonpano ja toimikausi2 § - Kirkkohallituksen tehtävät3 § - Päätösvaltan siirtäminen ja asian ottaminen ylemmän toimielimen ratkaistavaksi4 § - Päätösvaltaisuus5 § - Kirkon keskusrahasto6 § - Kirkon eläkerahasto7 § - Maksut kirkon keskusrahastolle8 § - Maksut kirkon eläkerahastolle9 § - Maksujen viivästysseuraamukset10 § - Keskusrahastoavustukset11 § - Eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin saadun rahoituksen jakaminen12 § - Sijoitustoiminnan valvonta13 § - Taloutta koskevat muut säännökset ja määräykset14 § - Kirkon työmarkkinalaitosVI OSA - VAALIT JA MUUTOKSENHAKU \(6.6.2014/414\)23 luku - Luottamushenkilöt ja vaalit1 § - Luottamushenkilö2 § - Vaalikelpoisuus luottamustoimeen3 § - Vaalikelpoisuuden rajoitus4 § - Vaalikelpoisuuden menettäminen ja ero luottamustoimesta5 § - Luottamustoimesta pidättäminen ja erottaminen6 § - Päätösvalta luottamushenkilöä koskevassa asiassa7 § - Luottamustoimen hoitaminen8 § - Naisten ja miesten edustus toimielimissä9 § - Seurakuntavaalit10 § - Poikkeukselliset seurakuntavaalit11 § - Kirkkoherranvaali12 § - Äänioikeus seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa13 § - Hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaalit14 § - Äänioikeus hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa15 § - Saamelaisia edustavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaali16 § - Piispan vaali ja äänioikeus17 § - Äänioikeus pappisasessorin ja lääninrovastin vaalissa18 § - Papin äänioikeuden rajoitus19 § - Seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnat20 § - Keskusvaalitoimikunta21 § - Äänioikeutettujen luettelo22 § - Äänioikeutettujen luettelon itseoikaisu23 § -](#)

[Äänioikeutettujen luettelon lainvoimaisuus](#)24 § - [Järjestys äänestyspaikalla](#)24 LUKU - [Alistaminen ja muutoksenhaku](#)1 § - [Alistaminen](#)2 § - [Alistusviranomaisen päätösvalta](#)3 § - [Oikaisuvaatimus](#)4 § - [Kirkollisvalitus](#)5 § - [Oikaisuvaatimus- ja valituskelpoisuus](#)5 a–5 c §6 § - [Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus](#)7 § - [Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus äänioikeutettujen luettelosta](#)7 a § - [Valitusoikeus vaalin tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä](#)8 § - [Valittaminen eläkepäätöksestä](#)8 a § - [Oikeusturvakeinot hankinta-asiassa](#)8 b § - [Museoviraston valitusoikeus](#)9 § - [Oikaisuvaatimus- ja valitusaika](#)10 § - [Oikaisuvaatimus- ja valitusosoitus](#)11 § - [Tiedoksianto \(11.2.2011/118\)](#)11 a § - [Tiedoksianto vaalin tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä](#)12 § - [Toimivaltainen hallinto-oikeus](#)13 § - [Jatkovalitus](#)14 § - [Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen](#)15 § - [Vaalituloksen oikaiseminen](#)16 § - [Muut lainkäyttöasiaa koskevat säännökset](#)VII OSA - [ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ](#)25 LUKU - [Täydentäviä säännöksiä](#)1 § - [Täytäntöönpanokelpoisuus](#)2 § - [Tuomioistuimen ilmoittamisvelvollisuus](#)2 § 3 § - [Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä](#)4 § - [Tiedoksianto seurakunnalle, seurakuntayhtymälle, hiippakunnalle tai kirkolle \(30.12.2003/1274\)](#)5 § - [Hallintoasian käsittely](#)5 a § - [Hankinta-asian käsittely](#)6 § - [Kokouksen johtaminen ja puheoikeuden rajoittaminen](#)7 § - [Määräajat](#)8 § - [Julkisuus ja salassapito](#)8 a § - [Äänioikeutettujen luettelon julkisuus](#)8 b § - [Tiedonsaantioikeus](#)9 § - [Esittelijän vastuu](#)10 § - [Tasaäännet](#)10 a–11 §12 § - [Seurakunnat, joilla on erityisiä oikeuksia](#)13 § - [Arkistointi](#)14 § - [Poikkeusolot](#)15 § - [Päätösvaltaisuus poikkeusoloissa](#)15 a § - [Poikkeusoloihin ja kriisitilanteisiin varautuminen sekä varautumisen johtaminen](#)16 § - [Kirkolliset kunniamerkit ja arvonimet](#)17 § - [Vaakuna](#)18 § - [Vaakunan hyväksyminen ja vahvistaminen](#)19 § - [Vaakunan käytön valvonta](#)20 § - [Sinetti ja leima](#)21 § - [Sinetin ja leiman hyväksyminen ja vahvistaminen](#)22 § - [Sinetin ja leiman hävittäminen](#)23 § - [Tarkemmat säännökset](#)26 LUKU - [Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset](#)1 § - [Voimaantulo](#)2 § - [Ennen kirkkolain voimaantuloa valittujen toimielinten toimikausi](#)3 § - [Seurakuntainliitot](#)4 § - [Viranhaltijoiden asema](#)5 § - [Eläkemaksut](#)6 § - [Eräät eläkeoikeudet](#)7 § - [Hautustoimi](#)8 § - [Lakkautettujen seurakuntien omaisuus ja niiden toimihenkilöiden eläkkeet](#)9 § - [Kurinpito- ja virkarikosasiat](#)[Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen](#):27.5.1994/399:21.11.1994/987:31.7.1995/999:22.12.1995/1691:26.1.1996/59:25.10.1996/771:29.11.1996/936:29.11.1996/937:27.6.1997/677:11.12.1997/1303:15.5.1998/347:21.8.1998/619:27.11.1998/859:28.5.1999/706:9.12.1999/1164:23.12.1999/1232:25.2.2000/201:30.6.2000/649:6.4.2001/326:13.12.2001/1247:28.12.2001/1473:19.4.2002/306:20.12.2002/1201:27.6.2003/626:30.12.2003/1274:30.12.2003/1279:20.8.2004/821:26.11.2004/1014:21.10.2005/828:9.12.2005/987:31.3.2006/236:29.6.2006/587:21.7.2006/621:30.3.2007/354:12.10.2007/902:14.11.2008/689:3.9.2010/787:11.2.2011/118:16.12.2011/1325:25.5.2012/249:14.12.2012/780:21.12.2012/1008:21.12.2012/1011:8.11.2013/797:30.12.2013/895:6.6.2014/414:17.12.2015/1498:30.12.2015/1602:3.6.2016/407:

[Sivun alkuun](#)

Olet tässä: [Finlex](#) > [Lainsäädäntö](#) > [Ajantasainen lainsäädäntö](#) > [Vuosi 1993](#) > 26.11.1993/1054

[Lainsäädäntö](#)

- [Ajantasainen lainsäädäntö](#)
- [Säädökset alkuperäisinä](#)
- [Sähköinen säädöskokoelma](#)
- [Säädösmuutosten hakemisto](#)
- [Säädöskäännökset](#)
- [Saamenkieliset säädökset](#)

[Oikeuskäytäntö](#)

- [Korkein oikeus](#)

- [Korkein hallinto-oikeus](#)
- [Hovioikeudet](#)
- [Hallinto-oikeudet](#)
- [Markkinaoikeus](#)
- [Työtuomioistu](#)
- [Vakuutus](#)
- [Eurooppa-tuomioistuimet](#)
- [Oikeuskäytäntö kirjallisuudessa](#)

Viranomaiset

- [Viranomaisten määräyskokoelmat](#)
- [Työehtosopimukset](#)
- [Valtioneuvoston oikeuskansleri](#)
- [Tietosuojalautakunta](#)

Valtiosopimukset

- [Valtiosopimukset](#)
- [Valtiosopimukset viitetietokanta](#)
- [Sähköinen sopimussarja](#)

Hallituksen esitykset

- [Hallituksen esitykset](#)

Julkaisut

- [Lainvalmistelun prosessiopas](#)
- [Lainkirjoittajan opas](#)
- [Lainlaatijan EU-opas](#)
- [Yhdenvertaisuuden arviointi](#)
- [Säädösvalmistelun kuulemisopas](#)

Finlex®

- [Uutisarkisto](#)
- [RSS-syötteet](#)
- [Ohjeita](#)
- [Palaute](#)
- [Käyttöehdot](#)
- [Sivukartta](#)

Finlex ® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.